

UNIQA NEŽIVOTNO OSIGURANJE A.D. PODGORICA

**FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI
ZA GODINU ZAVRŠENU 31. DECEMBRA 2018.
I IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA**

Sadržaj

Izvještaj nezavisnog revizora

Bilans stanja

Bilans uspeha

Izvještaj o promjenama na kapitalu

Bilans novčanih tokova

Napomene uz finansijske izvještaje za 2018. godinu

1-56

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima i Upravnom odboru Društva Uniqa Neživotno osiguranje a.d. Podgorica

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja društva Uniqa Neživotno osiguranje a.d. Podgorica (u daljem tekstu "Društvo ") koji uključuju bilans stanja sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine i bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans novčanih tokova za godinu završenu na taj dan, pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje ovih finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, Zakonom o osiguranju Crne Gore i propisima Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore, kao i za interne kontrole za koje rukovodstvo smatra da su neophodne za sastavljanje finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje nastalo usljed pronevjere ili greške.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izvještajima. Reviziju finansijskih izvještaja izvršili smo u skladu sa Zakonom o reviziji i važećom revizorskom regulativom Crne Gore. Ova regulativa zahtijeva da postupamo u skladu sa načelima profesionalne etike i da planiramo i izvršimo reviziju na način koji nam omogućava da steknemo razumno uvjerenje da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajno pogrešno prikazivanje.

Revizija podrazumijeva primjenu postupaka radi pribavljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima sadržanim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka zavisi od revizorskog prosuđivanja, uključujući procjenu rizika od nastanka materijalno značajnog pogrešnog prikazivanja u finansijskim izvještajima, nastalog usljed pronevjere ili greške. Pri procjeni ovih rizika, revizor uzima u obzir interne kontrole relevantne za sastavljanje i realno i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja Društva u cilju odabira adekvatnih revizorskih postupaka u datim okolnostima, a ne za potrebe izražavanja mišljenja o djelotvornosti internih kontrola Društva. Revizija takođe obuhvata ocjenu adekvatnosti primijenjenih računovodstvenih politika i prihvatljivosti računovodstvenih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšteg prikaza finansijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koji smo pribavili dovoljan i adekvatan osnov za izražavanje mišljenja.

Mišljenje

Prema našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji u svim materijalno značajnim aspektima prikazuju realno i objektivno finansijski položaj društva Uniqa Neživotno osiguranje a.d. Podgorica sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine, rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu završenu na taj dan, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Crne Gore, Zakonom o osiguranju Crne Gore i propisima Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore.

Izveštaj o godišnjem izvještaju menadžmenta

Naše mišljenje na finansijske izvještaje ne obuhvata godišnji izvještaj menadžmenta.

U vezi sa revizijom finansijskih izvještaja, naša odgovornost je da pročitamo godišnji izvještaj menadžmenta i tako razmotrimo da li je godišnji izvještaj menadžmenta u materijalno značajnim aspektima konzistentan sa informacijama u finansijskim izvještajima, sa našim znanjem stečenim tokom revizije, ili se pak čini da je, u materijalno značajnom pogledu, pogrešno prikazan.

U skladu sa zahtjevima Zakona o računovodstvu Crne Gore, takođe smo u obavezi da damo mišljenje da li je godišnji izvještaj menadžmenta sastavljen u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, i konzistentan sa informacijama sadržanim u finansijskim izvještajima.

Na osnovu procedura sprovedenih tokom revizije, po našem mišljenju, godišnji izvještaj menadžmeta je:

- sastavljen u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, i
- konzistentan sa informacijama sadržanim u finansijskim izvještajima.

Dodatno, na osnovu znanja o poslovanju Društva i njegovom poslovnom okruženju, stečenom tokom obavljanja revizije, nismo uočili materijalno značajne pogrešne prikaze u godišnjem izvještaju menadžmenta.

Biljana Bogovac

Ovlašćeni revizor

PricewaterhouseCoopers d.o.o. Podgorica

Podgorica, 12. april 2019. godine

Naziv društva za osiguranje: UNIQA neživotno osiguranje ad
 Sjedište: Podgorica
 Vrsta osiguranja: neživotno osiguranje
 Šifra djelatnosti: 6512

BILANS STANJA
 od 01.01. do 31.12.2018.
 AKTIVA

grupa računa	POZICIJA	Napomena	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	A. Nematerijalna imovina (A.1+A.2+A.3+A.4)	3.10,15	1.911	4.272
000	A.1.Gudvil			
002,003,004	A.2.Druga dugoročna nematerijalna imovina	3.10,15	269.930	269.930
005,006	A.3.Potraživanja po osnovu datih avansa za dugoročna nematerijalna ulaganja i aktivna vremenska razgraničenja			
008,009	A.4. Umanjenje i ispravka vrijednosti nematerijalnih ulaganja (+/-)		(268.019)	(265.658)
	B. Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	3.11,16	142.334	101.855
010	B.1.Zemljište i objekti za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja			
011, 012	B.2.Oprema i sitan inventar za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	3.11,16	482.008	417.820
013	B.3.Potraživanja po osnovu datih avansa za nekretnine, postrojenja i opremu za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja			
014,015, 016	B.4.Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja u izgradnji	3.11,16	19.521	19.521
019	B.5.Ispravka vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja (+/-)	3.11,16	(359.195)	(335.486)
	C. Dugoročna finansijska ulaganja (C1+C2)	3.12,16	6.498.439	8.061.979
	C1. Dugoročna finansijska ulaganja kapitala i tehničkih rezervi	3.12,17	6.498.439	8.061.979
020,030,040,050,060,070	C1.1.Hartije od vrijednosti	3.12,17	6.448.439	8.011.979
021,031,041,051,061,071	C1.2.Obezbećenja, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti			
022,032,042,052,062,072	C1.3.Akcije			
023,033,043,053,063,073	C1.4.Ulaganja u investicione fondove			
024,034,044,054,064,074	C1.5.Dugoročni depoziti i druga dugoročna finansijska ulaganja			
025,035,045,055,065,075	C1.6.Investicione nekretnine i druge nekretnine, postrojenja i oprema, koji nisu namijenjeni za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja			
026	C1.7 Udjeli i učešća u društvima	3.12,17	50.000	50.000
027	C1.8 Dugoročna poslovna potraživanja i druga dugoročna potraživanja			
028,036,046,056,066,076	C1.9 Izvedeni finansijski instrumenti			
029,037,047,057,067,077	C1.10 Druga dugoročna finansijska ulaganja			
038,048,058,068,078	C1.11 Stalna imovina koja se drži za prodaju			
	C2. Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva			
080,081,083,084,085	C2.1.Akcije, dužničke hartije od vrijednosti i izvedeni finansijski instrumenti u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana			
082	C2.2.Depoziti kod grupe banaka, kod pridruženih banaka i kod zajednički kontrolisanih banaka			
086,087	C2.3.Druga finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva			
	D. Kratkoročna finansijska ulaganja (D.1+D.2+D.3)	3.12,18	4.064.502	1.898.797
180,182,184	D.1 Hartije od vrijednosti	3.12,18	2.347.967	
181,183,185	D.2 Kratkoročni depoziti kod banaka	3.12,18	1.709.146	1.898.797
186	D.3 Izvedeni finansijski instrumenti i druga kratkoročna finansijska ulaganja	3.12,18	7.389	
	E. Kratkoročna sredstva (E.1+E.2+E.3)		1.722.063	1.962.220
11	E.1 Gotovinska sredstva	3.12,19	50.586	188.234
	E.2 Kratkoročna potraživanja	3.12,4,19	1.671.477	1.773.986
12	E.2.1 Kratkoročna potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja		1.095.685	1.288.518
13	E.2.2 Kratkoročna potraživanja za premije reosiguranja i saosiguranja			-
14	E.2.3 Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta			-
15	E.2.4 Druga kratkoročna potraživanja iz poslova osiguranja		25.292	14.973
16	E.2.5 Kratkoročna potraživanja iz finansiranja		40.000	5.278
17	E.2.6 Druga kratkoročna potraživanja		510.500	465.217
310,311,319,320,321,329	E.3 Zalihe materijala i sitnog inventara			-
9702, 9712, 9722, 9732, 9742, 9802, 9812, 9822, 9832, 9842, 9852, 9862, 9872, 9882, 9892	F. Udio reosiguravača u tehničkim rezervama	20	2.111.172	2.268.279
	G. Aktivna vremenska razgraničenja	21	2.303.704	2.273.894
192	G.1 Odloženi troškovi sticanja osiguranja		1.900.576	1.785.746
190, 193, 194, 195, 196, 198	G.2 Ostala aktivna vremenska razgraničenja		403.128	488.148
090	H. Odložena poreska sredstva	3.9,13	65.693	65.693
	UKUPNO AKTIVA		16.909.818	16.636.989

PASIVA				
grupa računa	POZICIJA	Napomena	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	A. Osnovni kapital (A.1+A.2)		8.695.000	8.695.000
900	A.1 Akcijski kapital-obične akcije	3.14,22	8.695.000	8.695.000
901	A.2 Akcijski kapital- povlašćene akcije			
	B. Rezerve (B.1+B.2+B.3+B.4+B.5)	3.14,22	(4.730.820)	(4.797.546)
910	B.1 Kapitalne rezerve			
911	B.2 Rezerve iz dobiti			
	B.2.1 Zakonske rezerve			
	B.2.2 Rezerve ze sopstvene akcije			
	B.2.3 Statutarne rezerve			
	B.2.4 Ostale rezerve iz dobitka			
919	B.3 Sopstvene akcije			
940-949	B.4 Revalorizacione rezerve			
	B.5 Prenesena i neraspoređena dobit/gubitak (+/-)		(4.730.820)	(4.797.546)
920-925	B.5.1 Prenesena dobit/gubitak iz prethodnih godina (+/-)		(4.797.546)	(4.802.316)
921-926	B.5.2 Neraspoređena dobit/ gubitak tekuće poslovne godine (+/-)		66.726	4.770
	C. Rezervisanja (C.1+C.2+C.3)		10.610.740	10.696.547
	C.1 Bruto tehničke rezerve		10.604.396	10.690.211
980	C.1.1 Bruto prenosne premije	3.15,23	5.979.715	5.940.932
982	C.1.2 Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	3.15,4,23	1.372.538	1.571.167
983	C.1.3 Bruto rezervisanja za nastale i neprijavljene štete	3.15,4,23	2.897.169	2.904.314
984	C.1.4 Bruto rezervisanja za troškove likvidacije šteta	3.15,4,23	256.942	273.798
985	C.1.5 Bruto rezervisanja za izravnjanje rizika			
981, 986,987,988,989	C.1.6 Bruto ostala druga osiguravajuća tehnička rezervisanja		98.032	
	C.2. Matematička rezerva i druga tehnička rezervisanja životnih osiguranja			
970	C.2.1 Bruto matematička rezervisanja za životna osiguranja			
971	C.2.2 Bruto matematička rezervisanja za životna osiguranja kod kojih ugovarač osiguranja preuzima rizik ulaganja			
972, 973	C.2.3 Bruto matematička rezervisanja za druge vrste osiguranja za koje je potrebno formirati matematička rezervisanja			
974	C.2.4 Bruto rezervisanja za učešće u dobiti			
	C.3 Ostala rezervisanja		6.344	6.336
960	C.3.1 Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine	3.16	6.344	6.336
961.962.963.967	C.3.2 Ostala rezervisanja, osim tehničkih rezervisanja			
	D. Kratkoročne obaveze (D.1+D.2+D.3+D.4+D.5+D.6+D.7)	3.12,24	1.541.865	553.349
22	D.1 Kratkoročne obaveze iz neposrednih poslova osiguranja		60.686	61.201
23	D.2 Kratkoročne obaveze za premije iz saosiguranja i reosiguranja		233.514	331.656
24	D.3 Kratkoročne obaveze za udjele u iznosima šteta			-
25	D.4 Druge kratkoročne obaveze iz poslova osiguranja		68.168	55.162
26	D.5 Kratkoročne obaveze iz finasiranja		1.000.000	-
21	D.6 Kratkoročne obaveze prema zaposlenima		2.031	160
27, 28	D.7 Druge kratkoročne obaveze i izvedeni finansijski instrumenti		177.466	105.170
	E. Dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja (E.1+E.2+E.3+E.4)	3.12,25	-	1.000.000
950,951	E.1 Obaveze prema bankama			
954	E.2 Obaveze po izdatim hartijama od vrijednosti			
952,953,955,956	E.3 Druge finansijske obaveze			1.000.000
957	E.4 Obaveze za odloženi porez			
969, 298	F. Pasivna vremenska razgraničenja	26	793.033	489.639
	UKUPNO PASIVA		16.909.818	16.636.989

U Podgorici, 29.03.2019.

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa: Nina Vukčević

Nina Vukčević

BILANS USPJEHA
 od 01.01. do 31.12.2018.

grupa računa	Napomena	Iznos		
		Tekuća godina	Prethodna godina	
1	2	3	4	
I POSLOVNI PRIHODI (1+2)			9.383.258	8.720.490
1. Prihod od premije osiguranja i saosiguranja		3,3,8	8.837.427	8.412.722
750	1.1 Obračunate bruto premije osiguranja	3,3,8	11.464.985	10.385.780
752	1.2 Priljene premije saosiguranja			
753	1.3 Priljene premije reosiguranja i premije reosiguranja iz cesije			
754	1.4 Smanjenje za udjele saosiguravača u premijama osiguranja			
755	1.5 Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja i za udjele retrocesionara u premijama osiguranja	3,3,8	(2.381.535)	(2.181.395)
756	1.6 Promjene bruto prenosnih premija (+/-)	3,3,8	(38.782)	429.870
757	1.7 Promjene prenosnih premija za saosiguravajući dio (+/-)			
758	1.8 Promjene prenosnih premija za reosiguravajući dio (+/-)		(207.241)	(221.533)
2. Neto prihodi od ostalih usluga		3,4	545.831	307.768
760	2.1 Prihodi od usluga za obavljanje drugih poslova osiguranja	3,4	277.970	238.260
764	2.2 Prihod od ukinutih rezervisanja, osim tehničkih rezervisanja			
768	2.3 Revalorizacioni poslovni prihodi			
769	2.4 Prihodi od drugih usluga	3,4	267.861	69.508
II POSLOVNI RASHODI (1+2+3)			5.284.557	5.241.309
1. Rashodi naknada šteta		3,5,10	3.935.272	3.974.300
400	1.1 Obračunate bruto naknade šteta	3,5,10	4.789.172	4.998.059
401	1.2 Troškovi vezani za isplatu šteta*	3,5,10	262.958	266.728
402	1.3 Umanjenje za prihode ostvarene iz bruto regresnih potraživanja	3,5,10	(28.555)	(42.308)
403	1.4 Udio u naknadama šteta iz prihvaćenih saosiguranja, reosiguranja i retrocesija			-
404	1.5 Umanjenje za udio saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara u naknadama šteta	3,5,10	(815.539)	(1.269.830)
405	1.6 Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete (+/-)	3,5,10	(198.629)	(25.637)
406	1.7 Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio (+/-)	3,5,10	(10.233)	(143.725)
407	1.8 Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete (+/-)	3,5,10	(7.146)	207.170
408	1.9 Umanjenje za udjele saosiguravala i reosiguravača i retrocesionara u rezervisanjima za nastale neprijavljene štete	3,5,10	(39.901)	(23.118)
409	1.10 Promjena rezervisanja za troškove likvidacije šteta	3,5,10	(16.855)	6.961
2. Rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja		24	98.032	-
410, 411	2.1 Promjene rezervisanja za bonuse i popuste i storno (+/-)			
412, 413, 414	2.2 Promjene matematičkih rezervisanja (+/-)			
415	2.3 Promjena rezervisanja za izravnane rizika (+/-)			
416, 417	2.4 Promjena rezervisanja za prenosne premije (+/-)			
418, 419	2.5 Promjena drugih tehničkih rezervisanja (+/-)	24	98.032	
3. Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja		3,6,11	1.251.253	1.267.009
420	3.1 Troškovi za preventivu	3,6,11	145.446	137.931
421	3.2 Vatrogasni doprinos	3,6,11	19.192	4.655
422	3.3 Garantni fond	3,6,11	232.348	239.424
423	3.4 Troškovi nadzornog organa	3,6,11	113.503	103.843
424	3.5 Troškovi ispravke vrijednosti premije osiguranja	3,6,11	130.210	160.662
425, 429	3.6 Drugi ostali neto troškovi osiguranja	3,6,11	605.268	496.721
460	3.7 Rezervacije za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine povodom penzionisanja	3,6,11	8	1.381
463	3.8 Rezervacija za onerozne (štetne) ugovore			
462, 469	3.9 Druge rezervacije	3,6,11	5.278	122.392
III DOBITAK/GUBITAK - BRUTO POSLOVNI REZULTAT (I-II)			4.098.701	3.479.181
IV TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (1-2+3+4+5+6+7-8)*			4.348.214	3.700.355
440	1. Troškovi sticanja osiguranja	3,7,12	4.056.602	3.274.282
441	2. Promjene u razgraničenim troškovima sticanja osiguranja	3,7,12	114.829	211.904
45	3. Amortizacija	3,7,12	16.881	22.283
4. Troškovi rada		3,7,12	544.795	476.202
41	4.1 Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih primanja zaposlenih	3,7,12	296.805	267.028
43	4.3 Porezi i doprinosi na isplaćene zarade	3,7,12	181.463	163.584
45	4.5 Drugi troškovi rada	3,7,12	66.527	45.590
5. Materijalni troškovi		3,7,12	23.397	21.779
51	5.1 Troškovi materijala za popravku i održavanje, otpis sitnog inventara i usklađivanje	3,7,12	1.041	-
52	5.2 Troškovi kancelarijskog materijala	3,7,12	4.671	9.313
53	5.3 Troškovi energije	3,7,12	5.969	6.153
54	5.4 Drugi troškovi materijala	3,7,12	11.716	6.313
6. Ostali troškovi usluga		3,7,12	437.810	249.072
61	6.1 Troškovi konsultantskih usluga (troškovi po ugovorima o djelu, ugovorima o autorskom radu, intelektualnih usluga - zajedno sa dažbinama, koje idu na teret preduzeća)	3,7,12	194.975	85.683
62	6.2 Zakupnine	3,7,12	52.713	39.997
63	6.3 Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	3,7,12	38.111	31.837
64	6.4 Premije osiguranja	3,7,12	357	276
65	6.5 Troškovi reklame, propagande i reprezentacije	3,7,12	8.844	-
66	6.6 Troškovi drugih usluga	3,7,12	142.810	91.279
7. Drugi troškovi		3,7,12	31.631	39.673
706	8. Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	3,7,12	648.073	594.840
V DOBITAK/GUBITAK - NETO POSLOVNI REZULTAT (III-IV)			(249.513)	(221.174)

	VI FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA (3+6)		316.239	242.477
	1. Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve	3.8,13	283.623	281.767
770	1.1 Prihodi od kamata	3.8,13	283.623	281.767
771	1.2 Povećanje fer vrijednosti prilikom upotrebe posebnih pravila za obračunavanje rizika			
772	1.3 Dobici od finansijskih sredstva i finansijskih obaveza			
774	1.4 Prihodi od dividendi i drugih udjela u dobitku			
775	1.5 Pozitivne kursne razlike			
773, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782	1.6 Drugi prihodi			
2				
	2. Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve		-	-
730	2.1 Rashodi od kamata			
732	2.2 Gubici kod finansijskih sredstva i finansijskih obaveza			
734	2.3 Rashodi od umanjenja vrijednosti			
735	2.4 Negativne kursne razlike			
731, 736, 737, 738, 739	2.5 Drugi finansijski rashodi			
740, 741, 742, 743, 744, 745, 746,	2.6 Rashodi nastali investiranjem tehničkih rezervi u investicione nekretnine			
	3. Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve (1-2)		283.623	281.767
	4. Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	3.8,13	138.394	88.521
770	4.1 Prihodi od kamata	3.8,13	84.112	67.499
772	4.2 Dobici od finansijskih sredstva i finansijskih obaveza			
771, 774	4.3 Drugi prihodi od ulaganja			
773	4.4 Prihodi od dividendi i drugih udjela u dobitku			
775, 776, 777, 779	4.5 Drugi finansijski prihodi			
780, 781, 782	4.6 Prihodi od ulaganja u investicione nekretnine			
783, 784, 785, 786, 787, 788, 789	4.7 Drugi prihodi	3.8,13	54.282	21.022
	5. Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	3.8,13	105.778	127.811
730	5.1 Rashodi od kamata	3.8,13	3.418	
732	5.2 Gubici kod finansijskih sredstava i finansijskih obaveza			
734	5.3 Rashodi od umanjenja vrijednosti			
731, 733, 736, 737, 738, 739	5.4 Drugi finansijski rashodi	3.8,13	35.041	21.296
740, 741, 742, 743, 744	5.5 Rashodi od amortizacije, vrednovanje po fer vrijednosti investicionih nekretnina			
745, 746, 747	5.6 Rashodi za druge nekretnine			
748, 749	5.7 Novčane kazne i odštete, drugi rashodi	3.8,13	67.319	106.515
	6. Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi (4-5)		32.616	(39.290)
	VII DOBITAK/GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA (V+VI)		66.726	21.303
	VIII POREZ NA DOBIT	3.9,14	-	(16.533)
820	1.1 Porez na dobit			
823	1.2 Prihodi (rashodi) na ime odloženog poreza			(16.533)
	IX NETO DOBIT/GUBITAK ZA POSLOVNU GODINU (+/-)		66.726	4.770
	X RASPODJELA NETO DOBITI			
830, 831, 832, 833, 834, 839	1. Raspodjela neto dobiti			
	XI ZARADA PO AKCIJI			

U Podgorici, 29.03.2019.

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa: Nina Vukčević

Nina Vukčević

Izvršni direktor: Nela Belević

Naziv društva za osiguranje: UNIQA neživotno osiguranje ad
 Sjedište: Podgorica
 Vrsta osiguranja: neživotno osiguranje
 Šifra djelatnosti: 6512

**IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU
 od 01.01. do 31.12.2018.**

Pozicija	Uplaćeni kapital redovne akcije	Uplaćeni kapital- povlašćene akcije	Revalorizacijski				Statutarne rezerve	Ostale rezerve (sopstvene akcije)	Neraspoređena dobit ili preneseni gubitak	Ukupno (kapital i rezerve)
			Revalorizacijski rezerva - zemljište i građevinski objekti	Revalorizacijska finansijska ulaganja	Ostale revalorizacijske rezerve	Zakonske rezerve				
Stanje na dan 1. januar prethodne godine	8.695.000							(4.802.316)	3.892.684	
Ispravka greški prethodnog perioda										
Promjena računovodstvenih politika										
Stanje na dan 1. januar prethodne godine (prepravljeno)	8.695.000							(4.802.316)	3.892.684	
Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive										
Realizovani dobiti/gubici od finansijske imovine										
Ostali dobiti/gubici priznati direktno i kapitalu i										
Dobitak/gubitak prethodnog perioda								4.770	4.770	
Povećanje/smanjenje osnovnog kapitala										
Dividende										
Prenos dobiti u rezerve										
Stanje na dan 31. decembar prethodne godine	8.695.000							(4.797.546)	3.897.454	
Stanje na dan 1. januar tekuće godine	8.695.000							(4.797.546)	3.897.454	
Ispravka greški prethodnog razdoblja										
Promjena računovodstvenih politika										
Stanje na dan 1. januar prethodne godine (prepravljeno)										
Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive										
Realizovani dobiti/gubici od finansijske imovine										
Ostali gubici/dobici priznati direktno i kapitalu i										
Dobitak/gubitak tekućeg perioda								66.726	66.726	
Povećanje/smanjenje osnovnog kapitala										
Dividende										
Prenos dobiti u rezerve										
Stanje na dan 31. decembar tekuće godine	8.695.000							(4.730.820)	3.964.180	

U Podgorici, 29.03.2019.

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa: Nima Vukčević

Nima Vukčević

Izvršni direktor: Nela Belević

Naziv društva za osiguranje: UNIQA neživotno osiguranje ad
 Sjedište: Podgorica
 Vrsta osiguranja: neživotno osiguranje
 Šifra djelatnosti: 6512

BILANS NOVČANIH TOKOVA
 od 01.01. do 31.12.2018.

	POZICIJA	Napomena	Iznos	
			Tekuća godina	Prethodna godina
	1	2	3	4
A	Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti			
1	Priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti		12.482.962	11.717.070
	Prilivi od premija (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)		11.973.206	10.898.058
	Prilivi od učešća u naknadi štete (saosiguranje i reosiguranje)		115.529	712.873
	Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda		394.227	106.139
	Prilivi po osnovu vanrednih prihoda			
2	Odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti		12.249.043	12.139.003
	Odlivi po osnovu naknada šteta (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)		4.776.687	4.996.949
	Odlivi po osnovu premija (saosiguranja, reosiguranja, kao i provizija po osnovu reosiguranja i saosiguranja)		725.642	1.241.888
	Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda		1.420.313	1.358.546
	Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina		856.990	755.408
	Odlivi po osnovu zakupnina		294.620	213.159
	Odlivi po osnovu provizija (zastupnicima i posrednicima)		343.282	157.378
	Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja		3.831.509	3.415.675
	Odlivi po osnovu vanrednih rashoda			
3	Neto promjena gotovine iz poslovnih djelatnosti		233.919	(421.933)
B	Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja			
1	Priliv gotovine iz aktivnosti investiranja		1.567.418	3.794.423
	Prilivi od prodaje hartija od vrijednosti			
	Prilivi od ulaganja u hartije od vrijednosti		354.128	592.423
	Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava			
	Prilivi od zakupnina			
	Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja		1.213.290	3.202.000
2	Odliv gotovine iz aktivnosti investiranja		1.907.176	3.567.932
	Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti koje su izdate od strane Crne Gore		814.048	1.112.931
	Odlivi po osnovu ulaganja u hartije od vrijednosti koje su izdate od strane Centralnih banaka i Vlada stranih zemalja			
	Odlivi po osnovu ulaganja u obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti kojima se trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti			
	Odlivi po osnovu ulaganja u obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti kojima se ne trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti			
	Odlivi po osnovu ulaganja u akcije kojima se trguje na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti			
	Odlivi po osnovu deponovanja i ulaganja kod banaka sa sjedištem u Crnoj Gori		1.010.000	2.455.001
	Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja i ostalih sredstava		83.128	
	Ostali odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja			
3	Neto promjena gotovine iz aktivnosti investiranja		(339.758)	226.491
C	Novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja			
1	Priliv iz aktivnosti finansiranja		-	1.000.000
	Priliv po osnovu izvršenih uplata kapitala		-	
	Priliv po osnovu dugoročnih kredita		-	
	Priliv po osnovu kratkoročnih kredita		-	
	Ostali prilivi po osnovu aktivnosti finansiranja			1.000.000
2	Odliv iz aktivnosti finansiranja		31.809	707.058
	Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija			
	Odlivi po osnovu dugoročnih kredita		-	
	Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita		31.809	707.058
	Ostali odlivi po osnovu aktivnosti finansiranja			
3	Neto promjena gotovine iz aktivnosti finansiranja		(31.809)	292.942
D	Neto promjena gotovine		(137.648)	97.500
	GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA		50.586	188.234
	GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA		188.234	90.734

U Podgorici, 29.03.2019.

Lice odgovorno za sastavljanje bilansa: Nina Vukčević

Nina Vukčević

Izvršni direktor: Nela Belević

Nela Belević

**AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
UNIQA NEŽIVOTNO OSIGURANJE, PODGORICA**

**Napomene uz finansijske izvještaje
za 2018. godinu**

1. OSNIVANJE I DJELATNOST

Akcionarsko društvo za osiguranje imovine i lica "UNIQA neživotno osiguranje", Podgorica (u daljem tekstu "Društvo") osnovali su "UNIQA International Beiteiligungs" Vienna i "UNIQA Versicherungs-Holding" Gmbh Vienna zaključenjem ugovora o osnivanju akcionarskog društva za osiguranje dana 31. decembra 2007. godine.

Vlada Republike Crne Gore, Agencija za nadzor osiguranja, Rješenjem br. 09-5/08 od 24. aprila 2008. godine, izdala je Društvu dozvolu za rad. Društvo je registrovano u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici 28. maja 2008. godine pod registarskim brojem 4-0008733/001 kada je i zvanično počelo sa radom.

Osnovnu djelatnost Društva predstavljaju sve vrste neživotnog osiguranja u skladu sa Zakonom o osiguranju („Sl. list RCG“ br. 78/06, 19/07, 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 06/13 I 055/16).

Sjedište Društva je u Podgorici, Bulevar Džordža Vašingtona 98/4.

U sastavu Društva, kao njegovi organizacioni dijelovi, funkcioniše 13 poslovnica na teritoriji Crne Gore i to u: Podgorici, Nikšiću, Beranama, Bijelom Polju, Pljevljima, Rožajama, Herceg Novom, Kotoru, Tivtu, Baru, Budvi i Ulcinju.

Na dan 31.12.2018. godine, Društvo je imalo 203 zaposlenih (2017: 231).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

2.1. Osnova za sastavljanje

Društvo ima obavezu da vodi svoje evidencije i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa Zakonom o računovodstvu („Sl. list RCG“, br. 052/16 od 09.08.2016), Zakonom o osiguranju („Sl. list RCG“ br. 78/06, 19/07, 53/09, 73/10, 40/11, 45/12, 06/13 i 055/16), Pravilnikom o kontnom okviru društva za osiguranje („Sl. list RCG“ br. 63/10 i 78/15) i ostalim relevantnim podzakonskim aktima Agencije za nadzor osiguranja, kao i ostalom primjenjivom zakonskom regulativom u Crnoj Gori.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore, MRS i Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI) objavljeni od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, moraju biti prevedeni od strane odgovarajućeg nadležnog organa Crne Gore koji posjeduje pravo prevoda i objavljivanja istih, odobreno od strane Međunarodne federacije računovođa (IFAC). Posljednji zvanični prevod je objavljen 31. decembra 2009. godine i obuhvata samo osnovni tekst standarda i interpretacije i ne uključuje osnove za zaključivanje, ilustrativne primjere, uputstva za primjenu, komentare, mišljenja i ostali materijal objašnjenja. Takođe, navedeni prevod ne sadrži prevod Osnova za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja.

Priloženi finansijski izvještaji su sastavljeni u propisanoj formi obrazaca finansijskih iskaza („Sl. list CG“, br. 5/11).

Imajući u vidu razlike između navedenih regulativa koje regulišu izvještavanje Društava za osiguranje, ovi finansijski izvještaji odstupaju od MSFI u sljedećem:

- 1) Finansijski izvještaji su prikazani u formatu propisanom od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore koji u pojedinim djelovima odstupa od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa MRS 1 - „Prikazivanje finansijskih iskaza“. Pored toga, navedeni finansijski izvještaji ne uključuju sva objelodanjivanja koja se zahtijevaju u skladu sa MSFI 4 - Ugovori o osiguranju.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA (nastavak)

2.1. Osnova za sastavljanje (nastavak)

- 2) Obračun tehničkih rezervi se vrši u skladu sa internim Pravilnicima i Procedurama Društva donetim u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja tehničkih rezervi za rezervisane štete propisanim od strane Agencije za nadzor osiguranja.

Shodno navedenom, priloženi finansijski izvještaji se ne mogu smatrati finansijskim izvještajima sastavljeni u saglasnosti sa MSFI i MRS.

Društvo je u sastavljanju svojih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Crne Gore. Usvojene računovodstvene politike korišćene za pripremu finansijskih izvještaja za 31.12.2018. godinu konzistentne su sa računovodstvenim politikama primjenjenim u prethodnoj finansijskoj godini.

2.2. Pravila procjenjivanja

Finansijski izvještaji su sastavljeni na osnovu procjenjivanja istorijske vrijednosti osim finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju koji se procjenjuju po fer vrednosti. Ostala finansijska imovina i obaveze iskazani su po amortizovanoj vrijednosti, umanjenoj za odgovarajuće ispravke vrijednosti.

2.3. Korišćenje procjena i ključnih pretpostavki

Priprema finansijskih izvještaja u skladu s Zakonom o računovodstvu i reviziji zahtijeva od rukovodstva donošenje procjena i pretpostavki koje utiču na primjenu politika i iskazane iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Procjene i uz njih vezane pretpostavke zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim činjenicama za koje se smatra da su razumni u datim uslovima i uz raspoložive informacije na datum izrade finansijskih izvještaja, a koje čine osnovu za procjenjivanje knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza koja nije lako utvrdiva iz drugih izvora. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od ovih procjena.

Procjene i uz njih vezane pretpostavke kontinuirano se preispituju. Izmjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je procjena izmijenjena i u budućim razdobljima, ako izmjena utiče i na njih.

Najznačajnije procjene vezane uz finansijske izvještaje Društva odnose se na formiranje rezervi. Društvo ima relativno konzervativan pristup formiranju rezervi i primjenjuje propise Agencije za nadzor osiguranja. Rukovodstvo vjeruje da je postojeći nivo rezervi adekvatan. Upravljanje rizikom osiguranja je detaljno opisano u napomeni 6.2.

2.4. Uporedni podaci

Društvo je prikazalo uporedne podatke za bilans uspjeha za period od 01. januara do 31. decembra 2017. godine, bilans stanja, izvještaj o promjenama na kapitalu, i bilans novčanih tokova za godinu koja se završava 31. decembra 2017. godine.

2.5. Koncept nastavka poslovanja

Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, koji pretpostavlja da će Društvo nastaviti da posluje tokom neograničenog vremenskog perioda u predvidljivoj budućnosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja Društva, primjenjivane su računovodstvene politike koje su konzistentne sa računovodstvenim politikama primenjenim u prethodnoj finansijskoj godini.

3.1. Preračunavanje stranih valuta

(a) Transakcije i stanja

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primjenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije prema kursnoj listi Centralne banke Crne Gore. Pozitivne i negativne kursne razlike nastale iz izmirenja takvih transakcija i iz preračuna monetarnih sredstava i obaveza izraženih u stranim valutama na kraju godine, priznaju se u bilansu uspjeha.

(b) Funkcionalna i valuta prikazivanja

Stavke uključene u finansijske izvještaje Društva se odmjeravaju korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kom Društvo posluje (funkcionalna valuta). Ovi finansijski izvještaji su prikazani u eurima ("EUR") koji predstavljaju funkcionalnu valutu i valutu prikazivanja finansijskih izvještaja Društva (izvještajna valuta).

3.2. Klasifikacija ugovora

Ugovori kojima Društvo preuzima značajan rizik osiguranja od druge strane (ugovarač osiguranja) prihvatajući da nadoknadi štetu ugovaraču polise ili drugom korisniku osiguranja ako nastupi određeni neizvesni budući događaj (osigurani događaj) koji negativno utiče na ugovarača polise ili drugog korisnika osiguranja klasifikuju se kao ugovori o osiguranju. Takvi ugovori mogu sadržati i finansijski rizik. U vidu opštih uslova, Društvo kao značajan osiguravajući rizik smatra mogućnost plaćanja naknada prilikom nastanka osiguranog događaja koje bi iznosile barem 5 puta više od obaveza za naknade u slučaju da se osigurani događaj nije dogodio.

Rizik osiguranja razlikuje se od finansijskog rizika. Finansijski rizik je rizik moguće buduće promjene jedne ili više varijabli: kamatnih stopa, cijena hartija od vrijednosti, cijena roba, kursa stranih valuta, indeksa cijena ili stopa, kreditnog rejtinga ili kreditnih indeksa ili drugih varijabli, uz uslov da u slučaju nefinansijske varijable ta varijabla nije specifična za jednu ugovornu stranu. Ugovori o osiguranju takođe mogu donekle prenositi finansijski rizik.

Ugovori u kojima prenos rizika osiguranja s ugovarača polise na društvo nije značajan, klasifikovani su kao ugovori o ulaganju. Na datum bilansa stanja Društvo nije imalo ugovora o ulaganju.

3.3. Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja

Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja neživotnog osiguranja predstavljaju iznose fakturisane premije, nakon umanjenja za porez, koju osiguranik plaća osiguravaču na osnovu ugovora o osiguranju, odnosno saosiguranju, umanjene za iznos premije koji pripada narednom obračunskom periodu (prenosna premija). Visina premije utvrđena je tarifom premije prema vrsti osiguranja. Tarifnu politiku usvojio je Odbor direktora Društva.

Premija se sastoji od funkcionalne premije i režijskog dodatka. Funkcionalnu premiju čine tehnička premija i doprinos za preventivu. Režijski dodatak koristi se za pokriće troškova za sprovođenje osiguranja. Maksimalnu stopu režijskog dodatka utvrđuje organ određen statutom Društva, po prethodno pribavljenom mišljenju aktuara.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.3. Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja (nastavak)

Bonusi i popusti se odobravaju u skladu sa uslovima i u procentima propisanim internim aktima. Društvo odobrava popuste u skladu sa Tarifom a na osnovu procijenjenog rizika, dodatnog sistema zaštite, ugovorenog trajanja osiguranja, broja osiguranih rizika, u zavisnosti od načina i dinamike plaćanja premije i sl.

Neto prihodi od premija osiguranja obračunati su iz bruto premija osiguranja i aktivnog saosiguranja, koja je umanjena za udio reosiguranja i korigovana za promjenu bruto prenosne premije i promjenu učešća reosiguravača u prenosnoj premiji.

Prenosna premije se obezbjeđuje da bi se obuhvatili dijelovi fakturisanih premija koji se odnose na prihode narednih obračunskih perioda. Obračun prenosne premije vrši se prema vremenu trajanja osiguranja odnosno metodom pro rata temporis.

3.4. Neto prihodi od ostalih usluga

Ostali poslovni prihodi predstavljaju druge stavke koje zadovoljavaju definiciju prihoda i mogu, ali i ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. U okviru neto prihoda od ostalih usluga iskazuju se prihodi od naplaćenih ispravljenih ili otpisanih potraživanja, prihodi od prodaje zelene karte i drugo.

3.5. Rashodi naknada šteta

Rashodi naknada šteta predstavljaju rashode za isplatu šteta koji se utvrđuju na osnovu ugovora, akata poslovne politike, odnosno opštih akata Društva. Ovi rashodi uključuju i rashode procjene šteta i druge rashode definisane aktima Društva.

Neto rashodi naknada šteta obračunati su iz bruto naknada šteta, koji su uvećani za troškove vezane za isplatu šteta, umanjeni za regresna potraživanja i dio reosiguranja, i korigovana za promjenu bruto rezervisanja za štete i učešće reosiguranja u tim rezervacijama. Troškovi vezani za isplatu šteta sadrže eksterne i interne troškove procjene opravdanosti iznosa odštetnih zahtjeva za slučajeve šteta sa sudskim troškovima i troškovima vještaka, a sadrže i troškove naplate regresa, kao i dio operativnih troškova koji su nastali u službi šteta.

3.6. Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja

Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja obuhvataju troškove doprinosa Garantnom fondu, troškove preventivnih aktivnosti, troškove nadzornog organa, troškove vatrogasnog doprinosa, troškove ispravke vrijednosti premije osiguranja, ostala rezervisanja i ostale neto troškove osiguranja.

3.7. Troškovi sprovođenja osiguranja

Troškovi sprovođenja osiguranja obuhvataju rashode koji proističu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Troškovi sprovođenja osiguranja obuhvataju: troškove sticanja osiguranja i sve druge operativne troškove koji su neophodni za obavljanje djelatnosti osiguranja. Ove poslovne rashode čine rashodi za obavljanje djelatnosti osiguranja kao što su provizije zastupnicima/posrednicima za prodate premije osiguranja, materijalni troškovi, zakupnine, amortizacija, bruto zarade, reklama, reprezentacija i drugo.

Troškove pribave čine: troškovi koji se mogu direktno pripisati pribavi i troškovi koji se ne mogu direktno pripisati pribavi i koji se po ključu raspoređuju na troškove pribave.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Troškovi sprovođenja osiguranja (nastavak)

U skladu sa članom 102 Zakona o osiguranju, troškovi sticanja (pribavljanja) osiguranja mogu se razgraničiti u srazmjeri prenosne premije i ukupne premije.

Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja umanjuju se za prihode od provizija reosiguravača.

3.8. Finansijski prihodi i rashodi

Finansijski prihodi obuhvataju prihode po osnovu kamate na finansijska sredstva, depozite i obveznice i druge prihode.

Finansijski rashodi obuhvataju kamate po osnovu zajma i naknade za kupovinu obveznica i druge rashode.

Prihodi i rashodi po osnovu kamata i drugi troškovi pozajmljivanja knjiže se u korist i na teret obračunskog perioda na koji se odnose.

3.9. Porezi

Porez na dobit

Porez na dobit se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica. Stopa poreza na dobit je proporcionalna i iznosi 9% od poreske osnovice (2016: 9%).

Oporeziva dobit se utvrđuje na osnovu dobiti Društva iskazane u bilansu uspjeha uz usklađivanje prihoda i rashoda u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica.

Poreski propisi Crne Gore ne predviđaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez

Odloženi porez se ukalkulisava u punom iznosu, korišćenjem metode obaveza, za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim izvještajima. Međutim, ukoliko odloženi porez, pod uslovom da nije računovodstveno obuhvaćen, proistekne iz inicijalnog priznavanja sredstva ili obaveze u nekoj drugoj transakciji osim poslovne kombinacije koja u trenutku transakcije ne utiče ni na računovodstvo ni na oporezivu dobit ili gubitak, tada se on računovodstveno ne obuhvata. Odloženi porez se odmjerava prema poreskim stopama (i zakonu) koje su na snazi do datuma bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primijenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti.

Odloženo poresko sredstvo se priznaje do iznosa za koji je vjerovatno da će buduća dobit za oporezivanje biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret te dobiti.

Priznavanje odloženog poreskog sredstva je moguće samo do granice do koje se očekuje da će njihov knjigovodstveni iznos biti nadoknađen u obliku ekonomskih koristi koje pritiču u osiguravajuće društvo u narednim periodima tj. da će iz korišćenja te imovine biti moguće ostvariti oporezive

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Porezi (nastavak)

ekonomske koristi (oporeziva dobit). Imovina koja podliježe oporezivanju se smanjuje u momentima kada nije izvjesno da će oporezive ekonomske koristi od imovine biti realizovane.

Odloženi porezi su obračunati primjenom stope od 9%.

Porezi, doprinosi i druge dažbine koje ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi, doprinosi i druge dažbine koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju druge poreze, kao i naknade i doprinose koji se plaćaju prema raznim republičkim i lokalnim poreskim propisima.

3.10. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se inicijalno priznaje po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne ispravnosti.

Nematerijalna imovina se vrednuje po nabavnoj vrijednosti, umanjenoj za ispravku vrijednosti i kumulativne gubitke zbog obezvređenja.

Amortizacija nematerijalne imovine se obračunava na nabavnu vrijednost sredstva na početku godine, kao i na sredstva stavljena u upotrebu tokom godine, primjenom proporcionalnog metoda. Primijenjene stope su sljedeće:

	Korisni vijek trajanja	%
Nematerijalna ulaganja	5	20%

3.11. Nekretnine i oprema

Nekretnine i oprema obuhvataju ona sredstva koja su potrebna za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja i čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Nekretnine i oprema se inicijalno priznaju po nabavnoj vrijednosti. Nabavnu vrijednost čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za sve troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Naknadni troškovi su troškovi zamjene djelova (ugradnja novih rezervnih djelova), remonta i generalnih popravki i priznaju se kao povećanje sadašnje vrijednosti ako je vjerovatno da će po tom osnovu doći do priliva budućih ekonomskih koristi i ako se ti troškovi mogu pouzdano izmjeriti.

Troškovi nastali po osnovu tekućeg održavanja nekretnina i opreme, zamjena i ugradnja sitnih rezervnih djelova i potrošnog materijala, kao i troškovi svakodnevnih popravki opreme, smatraju se rashodom perioda u kom su nastali.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje opreme i nematerijalnih ulaganja, iskazuju se u bilansu uspjeha kao dio finansijskog rezultata – drugi prihodi ili drugi rashodi.

Amortizacija nekretnina i opreme se obračunava na nabavnu vrijednost na početku godine kao i na nematerijalna ulaganja i opremu stavljenu u upotrebu tokom godine, primjenom proporcionalnog metoda. Primijenjene stope su sljedeće:

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Nekretnine i oprema (nastavak)

	Korisni vijek trajanja	%
Automobili	6,5	15,38%
Ostala oprema	5 – 8	12,5 – 20%
Kancelarijski namještaj	8	12,5%
Kompjuterska oprema	4	25%

Upotrebni vijek trajanja nekretnina i opreme preispituje se periodično i ako su očekivanja zasnovana na novim procjenama značajno različita od prethodnih, obračun troškova amortizacije za tekući i budući period se koriguje.

U skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica metod obračuna amortizacije za poreske svrhe se razlikuje od metoda obračuna amortizacije za računovodstvene svrhe. Naime, amortizacija opreme za poreske svrhe obračunava se primjenom degresivnog metoda.

3.12. Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva i obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Društva, od momenta kada je Društvo ugovornim odredbama vezano za instrument.

Klasifikacija i priznavanje

Društvo klasifikuje svoja finansijska sredstva u sljedeće kategorije:

- krediti i potraživanja,
- finansijska sredstva koja se drže do dospelja.

Klasifikacija zavisi od namjere s kojom su finansijska sredstva i obaveze stečeni. Rukovodstvo određuje klasifikaciju finansijskih sredstava i finansijskih obaveza prilikom početnog priznavanja i ukoliko je prikladno, ponovo je procjenjuje na svaki datum bilansa stanja.

Finansijska sredstva i obaveze početno se priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za, u slučaju finansijskih sredstava i finansijskih obaveza koje nisu prikazane po fer vrijednosti u bilansu uspjeha, transakcijske troškove, koji se direktno povezuju sa sticanjem ili izdavanjem finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

Kreditni (pozajmice) i potraživanja

Kreditni i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja koja se ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. U bilansu stanja Društva kreditni i potraživanja obuhvataju dugoročne finansijske plasmane, kratkoročna potraživanja, kratkoročne finansijske plasmane i gotovinu i gotovinske ekvivalente.

Depoziti kod banaka klasifikovani su kao kreditni i potraživanja i vrednuju se po amortizacionoj vrijednosti umanjenoj za gubitke po osnovu obezvrjeđenja.

Potraživanja za premiju čine potraživanja za fakturisane iznose premija osiguranja koja nisu naplaćena na dan bilansiranja kao i druga potraživanja od kupaca.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12. Finansijski instrumenti (nastavak)

Potraživanja se procjenjuju po nominalnoj vrijednosti umanjenoj indirektno za iznos vjerovatne nenaplativosti potraživanja, a direktno, ako je nemogućnost naplate izvjesna i dokumentovana.

Finansijska sredstva koja se drže do dospijeća

Ulaganja koja se drže do dospijeća su nederivatna finansijska sredstva koja imaju fiksna ili odrediva plaćanja i fiksno dospijeće, za koje Društvo ima pozitivnu namjeru i sposobnost držanja do dospijeća.

Svaka prodaja ili reklasifikacija značajnijeg iznosa unutar ulaganja koja se drže do dospijeća, uzrokovala bi reklasifikaciju ukupnog portfelja ulaganja koja se drže do dospijeća u sredstva raspoloživa za prodaju te onemogućila Društvu klasifikaciju vrijednosnih papira u kategoriju ulaganja koja se drže do dospijeća u tekućoj i naredne dvije finansijske godine.

Finansijska sredstva koja se drže do dospijeća inicijalno su evidentirana po nabavnoj vrijednosti, a na dan bilansa su iskazana po amortizovanoj vrijednosti, odnosno sadašnjoj vrijednosti budućih tokova gotovine utvrđenih primjenom efektivne kamatne stope sadržane u instrumentu.

Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (opšte)

Društvo svakodnevno procjenjuje postojanje bilo kog nepristrasnog dokaza o mogućem umanjenju vrijednosti finansijske imovine ili grupe finansijske imovine, i u slučaju postojanja procjenjuje u kolikoj mjeri treba umanjiti vrijednost finansijske imovine.

Gubici zbog umanjenja vrijednosti priznaju se, a sredstva revalorizuju, ako postoje stvarni objektivni dokazi o umanjenju zbog događaja, jednog ili više njih, koji su nastupili nakon početnog priznavanja imovine ("štetni događaj"), a taj događaj ili više njih utiču na procijenjene buduće novčane tokove pojedine finansijske imovine ili grupe finansijske imovine.

Stvarni nepristrasni dokazi o umanjenju vrijednosti finansijske imovine koji se uvažavaju su:

- finansijske teškoće izdavaoca ili dužnika;
- kršenje ugovora, u smislu neispunjavanja ili odlaganja ispunjenja obaveze plaćanja kamata ili glavnice;
- ako postane vjerovatno da će dužnik otići u stečaj, odnosno da će se drugačije finansijski reorganizovati;
- nestanak aktivnog tržišta za takvu finansijsku imovinu zbog finansijskih teškoća.

Nestanak aktivnog tržišta, zbog toga što se sa finansijskim instrumentima preduzeća više ne trguje javno, nije dokaz umanjenja vrijednosti.

Gubitak se priznaje i kada postoje poznati podaci koji označavaju mjerljivo snižavanje budućih novčanih tokova od grupe finansijske imovine, premda sniženja nije moguće pripisati pojedinoj imovini u grupi.

Način procjenjivanja, vrednovanje i umanjenja vrijednosti svake pojedine kategorije finansijske imovine vrši se u skladu sa Odlukom o načinu procjenjivanja aktive društva za osiguranje („Sl. List CG br. 77/10, 24/11 i 06/13) i Pravilnikom o načinu procjenjivanja aktive Društa.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12. Finansijski instrumenti (nastavak)

Umanjenje vrijednosti potraživanja za premiju osiguranja i ostalih potraživanja

Procjenjivanje naplativosti potraživanja utvrđuje se provjerom boniteta i finansijske likvidnosti dužnika, dinamike dosadašnjeg izvršenja obaveze, provjerom kvaliteta poslovne saradnje i provjerom kvaliteta sredstava obezbjeđenja plaćanja.

Procjenjivanje se vrši pojedinačno i za sva potraživanja za koja se procijeni da se ne mogu naplatiti, iskazuje se kao rashod perioda i za isti iznos umanjuje se bilansna aktiva.

Za potraživanja po osnovu premije osiguranja starija od 90 dana, Društvo vrši indirektan otpis, tj. ispravku vrijednosti i to:

- za potraživanja od dužnika s docnjom od 91 do 180 dana u iznosu od 25% potraživanja
- za potraživanja od dužnika s docnjom od 181 do 270 dana u iznosu od 50% potraživanja
- za potraživanja od dužnika s docnjom od preko 270 dana u iznosu od 100% potraživanja

Za sva ostala potraživanja, pojedinačna ispravka vrijednosti potraživanja zasniva se na procjeni posloводства o sadašnjoj vrijednosti očekivani budućih novčanih priliva, pri čemu se procjenjuje finansijski položaj dužnika i neto prodajna vrijednost instrumenata osiguranja, uzimajući u obzir ročnost dospjeća.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Društvo prestaje da priznaje finansijska sredstva (u cjelosti ili djelimično) kad isteknu prava na prilive gotovinskih tokova od finansijskih sredstava ili kad izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tim finansijskim sredstvima. Navedeno se događa kada Društvo prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni objekat ili kada su prava ostvarena, predata ili istekla.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumijevaju se gotovina u blagajni Društva i novčana sredstva na računima kod poslovnih banaka.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja prvobitno prikazuju u iznosima primljenih sredstava, a nakon toga se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti uz primjenu ugovorene kamatne stope.

Prestanak priznavanja finansijskih obaveza

Društvo prestaje priznavati finansijske obaveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle. Ukoliko se uslovi finansijske obaveze promijene, Društvo će prestati priznavati tu obavezu i istovremeno priznati novu finansijsku obavezu s novim uslovima.

Lizing

Lizing se klasifikuje kao finansijski lizing u svim slučajevima kada se lizingom na Društvo prenose, u najvećoj mjeri, svi rizici i koristi koje proizilaze iz vlasništva nad sredstvima. Svaki drugi lizing se klasifikuje kao operativni.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12. Finansijski instrumenti (nastavak)

Sredstva koja se drže po ugovorima o finansijskom lizingu se priznaju u bilansu stanja Društva po sadašnjoj vrijednosti minimalnih rata lizinga utvrđenih na početku perioda lizinga. Odgovarajuća obaveza prema davaocu lizinga se uključuje u bilans stanja kao obaveza po finansijskom lizingu.

Plaćanja po osnovu ugovor o operativnom lizingu priznaju se ravnomjerno kao trošak tokom perioda trajanja lizinga.

3.13. Kapital

Kapital društva za osiguranje čini akcijski kapital, rezerve, prenesena dobit iz prethodnih godina i akumulirani gubitak.

Saglasno odredbama člana 21. Zakona o osiguranju, akcijski kapitala Društva za osiguranje mora iznositi najmanje EUR 3.000.000.

Na dan sačinjavanja finansijskih izvještaja Društvo ima usklađen iznos akcijskog kapitala u skladu sa članom 21. Zakona o osiguranju.

3.14. Garantni kapital

Garantni kapital Društva čini zbir osnovnog i dopunskog kapitala u skladu sa Zakonom o osiguranju.

Garantni kapital ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti.

Društvo je dužno da garantni kapital održava najmanje u visini akcijskog kapitala propisanog Zakonom o osiguranju.

3.15. Bruto tehničke rezerve

Prenosne premije

Prenosne premije su dio premije koji se koristi za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom obračunskom periodu. Prenosne premije se obrazuju izdvajanjem iz ukupne premije osiguranja na kraju tekućeg obračunskog perioda, odvojeno za svaku vrstu osiguranja, srazmjerno vremenu trajanja osiguranja.

Prenosna premija se obračunava po principu bruto premije – osnovicu za obračun čini obračunata (fakturisana) bruto premija. Obračun prenosne premije vrši se prema vremenu trajanja osiguranja odnosno metodom pro-rata-temporis, čime se obezbjeđuje da u periodu za koji se utvrđuje rezultat poslovanja, bude prihodovana samo ona obračunata i fakturisana premija koja se odnosi na taj period.

Prenosne premije utvrđuje ovlašćeni aktuar.

Rezervisane štete

Rezervisane štete predstavljaju iznose za nastale prijavljene neriješene štete i nastale neprijavljene štete. Iznos rezervacije se utvrđuje prema aktima poslovne politike Društva za prijavljene neriješene štete i neprijavljene štete, nastale do 31. decembra tekuće godine.

U skladu sa aktima poslovne politike, utvrđivanje visine sredstava za nastale prijavljene neriješene štete prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja vrši se pojedinačnim popisom i utvrđivanjem visine

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.15. Bruto tehničke rezerve (nastavak)

svake neriješene štete. Prilikom utvrđivanja iznosa rezervacije polazi se od principa da rezervisani iznos bude dovoljan za izmirenje obaveza po odštetnom zahtjevu u vrijeme kada se očekuje likvidacija i isplata štete. Za nastale prijavljene a neriješene štete u redovnom postupku za koje je utvrđen pravni osnov ali nisu pribavljeni potrebni dokumenti na osnovu kojih bi se mogao pouzdano obračunati iznos rezervacije, visina rezervacije se utvrđuje, za svaku štetu posebno, najmanje u visini prosječnog iznosa riješenih šteta u tekućoj godini za vrstu osiguranja kojoj ta šteta pripada.

Obračun rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta se u svim vrstama osiguranja vrši po paušalnoj metodi i metodi očekivane kvote šteta, dok se u sljedećim vrstama osiguranja: osiguranje od posljedica nezgode, osiguranje motornih vozila, osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila i osiguranje od opšte odgovornosti, vrši po metodi lančane ljestvice, u skladu sa Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja tehničkih rezervi za rezervisane štete. Za iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta u datoj vrsti osiguranja, usvaja se najveći iznos dobijen po svim metodama koje se u datoj vrsti osiguranja primenjuju u obračunu.

Za obračun ukupno rezervisanih šteta po vrstama osiguranja, ukupni iznosi rezervisanih nastalih prijavljenih a neriješenih šteta i nastalih neprijavljenih šteta, koriguju se koeficijentom rezervacije troškova u vezi s rješavanjem i isplatom šteta.

3.16. Primanja zaposlenih

Obaveze za penzije

Društvo, u normalnom toku poslovanja, vrši plaćanja državi Crnoj Gori u ime svojih zaposlenih. Svi zaposleni Društva dio su penzionog plana države Crne Gore. Svi doprinosi koji su obavezni po penzionim planu države Crne Gore se vode kao trošak u periodu kada nastanu. U Društvu ne postoji nijedan drugi penzioni plan niti naknade zaposlenima nakon penzionisanja i stoga nema obaveze u tom smislu. Isto tako, Društvo nema obavezu da obezbjeđuje buduće naknade sadašnjim ni bivšim zaposlenima, već sve naprijed navedeno sprovodi u skladu sa Zakonom o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Otpremnine

Saglasno Opštem kolektivnom ugovoru zaposlenima se isplaćuje otpremnina prilikom odlaska u penziju ili najkasnije u roku od 30 dana od dana odlaska u penziju. Otpremnina se isplaćuje i u slučajevima prestanka potrebe za radom zaposlenih, kada se posebnom odlukom nadležnog organa u Društvu utvrđuje Program ostvarivanja prava zaposlenih za čijim je radom prestala potreba. U svim navedenim slučajevima isplatom otpremnine prestaju materijalne ili bilo kakve druge obaveze Društva prema zaposlenima koji su primili otpremninu.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA

Društvo radi procjene i pretpostavke o budućnosti. Takve računovodstvene procjene, po definiciji, će rijetko odgovarati stvarnim rezultatima. Procjene koje nose znatan rizik mogućih značajnih usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u sljedećoj poslovnoj godini, opisane su u nastavku.

Računovodstvene procjene i procjenjivanja se kontinuirano preispituju, a zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja o budućim događajima za koje se vjeruje da će u datim okolnostima biti razumna.

Gubici od umanjenja vrijednosti finansijske imovine

Društvo se rukovodi smjericama Odluke Agencije za nadzor osiguranja o načinu procjenjivanja aktive društava za osiguranje da odredi koja je vrijednost finansijskih sredstava koja se drže do dospelosti i potraživanja za premiju. Ovo određivanje zahtijeva značajno procjenjivanje. Prilikom procjenjivanja Društvo, među ostalim faktorima, procjenjuje: trajanje i obim do kojeg je fer vrijednost ulaganja manja od troška; i finansijsko stanje primaoca ulaganja i izgleda za okončanje posla u skoroj budućnosti, uključujući faktore kao što su učinak industrije i sektora, promjene u tehnologiji, i tokove gotovine iz poslovanja i finansiranja.

Potreba za umanjenjem vrijednosti imovine koja se vodi po amortizovanom trošku procjenjuje se na način opisan u napomeni 3.12. Rezervisanje za umanjenje vrijednosti potraživanja temelji se na ročnosti potraživanja i najboljoj procjeni rukovodstva o sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih tokova.

Bruto vrijednost potraživanja i stopa ispravke vrijednosti na kraju godine iznose:

U EUR	31.12.2018	31.12.2017
Bruto izloženost	2.455.296	2.528.165
Ispravka vrijednosti potraživanja	(783.819)	(754.180)
% ispravke vrijednosti	31,92%	29,83%

Povećanje/smanjenje stope ispravke vrijednosti za 1 procentni poen i primjena iste na gore navedeni bruto iznos potraživanja dovela bi do povećanja gubitka od ispravke vrijednosti u iznosu od EUR 24.553 (31. decembra 2017: EUR 25.253), odnosno do ukidanja gubitka od ispravke vrijednosti u iznosu od EUR 24.553 (31 decembra 2017: EUR 25.310).

Procjena rezervisanja za nastale prijavljene štete kao i rezervisanja za nastale neprijavljene štete

Rezervisane štete obračunavaju se u visini procijenjenih obaveza koje je Društvo dužno isplatiti po osnovu onih ugovora o osiguranju kod kojih je osigurani slučaj nastupio prije kraja obračunskog perioda, uključujući sve troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta.

Društvo rezervisane štete obračunava na osnovu obaveza iz ugovora o osiguranju i ugovora o reosiguranju, normativa za pružanje usluga u postupku utvrđivanja štete, vrijednosti materijala i usluga, nalaza i mišljenja vještaka, procjenitelja, aktuara i drugih stručnjaka, kao i na osnovu podataka o troškovima vezanim za rješavanje i isplatu šteta.

Rezervisane štete moraju pored procijenjenih obaveza za nastale prijavljene a neriješene štete, obuhvatiti i procjenjene obaveze za nastale a neprijavljene štete.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDIVANJA (nastavak)

Društvo za osiguranje utvrđuje rezervisane štete po rizicima unutar vrsta osiguranja, a ako ne može onda po vrstama osiguranja.

Za ugovore o osiguranju u kojima su obaveze iskazane u stranoj valuti, rezervisane štete obračunavaju se ukoliko je to moguće u stranoj valuti (kod pojedinačne procene za svaku štetu obračun u stranoj valuti je obavezan) i preračunavaju u EUR po kursu na kraju obračunskog perioda na način saglasan odredbama ugovora o osiguranju.

Rezervisane štete obuhvataju:

1. rezerve za nastale, prijavljene a neriješene štete do kraja obračunskog perioda za koji se utvrđuje rezerva šteta (RBNS);
2. rezerve za nastale neprijavljene štete do kraja obračunskog perioda za koji se utvrđuje rezerva šteta (IBNR).

Rezerve za štete koje su nastale i nisu prijavljene, mogu obuhvatati, ako je to potrebno (zavisno od načina utvrđivanja rezervi za prijavljene štete i tehnologije obrade šteta) i:

1. rezerve za nastale a nedovoljno riješene odnosno rezervisane štete (budući razvoj po prijavljenim štetama – IBNER),
2. rezerve za štete koje bi mogle biti reaktivirane u budućnosti i
3. rezerve za štete u prenosu (prijavljene ali nisu u rezervi za prijavljene štete ili nezavedene štete - RBNR).

Društvo za osiguranje nije obavezno da posebno iskazuje svaku od rezervi iz prethodnog stava.

Rezerve za nastale, prijavljene a neriješene štete se obračunavaju za sve štete koje su prijavljene Društvu, a koje nisu riješene do kraja obračunskog perioda, i to pojedinačnom procjenom za svaku štetu.

Pojedinačna procjena za svaku štetu utvrđuje se prema procjeni vrijednosti očekivanih isplata na osnovu dokumentacije prikupljene u postupku rešavanja odštetnog zahtjeva.

Izuzetno od prethodnog stava, za nastale prijavljene a neriješene štete u redovnom postupku (koje nisu u sporu) za koje je utvrđen pravni osnov ali nisu pribavljeni potrebni dokumenti na osnovu kojih bi se s većom preciznošću (valjano) mogli obračunati rezervisani iznosi – rezerviše se, i to po svakoj šteti, iznos najmanje u visini prosječnog iznosa šteta riješenih u tekućoj godini za vrstu osiguranja kojoj ta šteta pripada.

Iznos rezervisanih šteta iz prethodnog stava ponovno se procjenjuje na kraju svakog obračunskog perioda.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)

Rezervisane nastale a neprijavljene štete utvrđuju se na osnovu statističkih podataka za takve štete, podataka o prijavljenim štetama i tehnologije obrade šteta, kao i ostalih raspoloživih podataka i informacija.

Zavisno od karakteristika pojedine grupe ili vrste osiguranja, portfelja Društva, kao i od oblika i kvaliteta raspoloživih podataka, rezervisane nastale a neprijavljene štete obračunavaju se sljedećim aktuarskim metodama ili njihovim kombinacijom:

1. metoda lančanih ljestvica ("chain ladder");
2. metoda očekivane kvote šteta ("expected claims ratio");
3. paušalna metoda.

Podaci o štetama koji se koriste pri obračunu po metodama iz prethodnog stava ne sadrže podatke o troškovima vezanim za rešavanje i isplatu šteta, kao ni rentne štete.

Ukoliko podaci za utvrđivanje rezerve za nastale a neprijavljene štete ne sadrže i podatke o rentnim štetama, rezervu za nastale a neprijavljene rentne štete je potrebno posebno utvrditi koristeći navedene metode.

Obračun rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta po metodi lančanih ljestvica, vrši se u sljedećim vrstama osiguranja:

- (01) Osiguranje od posljedica nezgode
- (03) Osiguranje motornih vozila
- (10) Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila
- (13) Osiguranje od opšte odgovornosti

uz ispunjenje uslova postojanja baze podataka o riješenim štetama u predmetnoj vrsti osiguranja za najmanje tri pune uzastopne poslovne godine.

Obračun rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta po metodi očekivane kvote šteta i po paušalnoj metodi, vrši se u svim vrstama osiguranja.

Za iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta u datoj vrsti osiguranja, usvaja se najveći iznos dobijen po svim metodama koje se u datoj vrsti osiguranja primjenjuju u obračunu.

Društvo je dužno da obezbijedi da u vrsti osiguranja obračunati iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta bude u visini sredstava dovoljnih za izmirenje obaveza po tim štetama, s tim da taj iznos ne može biti manji od iznosa dobijenog primjenom paušalne metode.

Troškovi vezani za rješavanje i isplatu šteta sastavni su dio bruto rezervisanih šteta, a odnose se na direktne troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta i indirektno troškove vezane za rješavanje i isplatu šteta.

Za obračun bruto rezervisanih šteta po vrstama osiguranja, ukupni iznosi rezervisanih nastalih prijavljenih a neriješenih šteta i nastalih neprijavljenih šteta koriguju se koeficijentom rezervacije troškova vezanih za rješavanje i isplatu šteta rt.

Bruto rezervisane štete na datum procjene obračunavaju se kao proizvod koeficijenta rt i iznosa rezervisanih šteta na taj datum.

Društvo za osiguranje udeo reosiguravača u bruto rezervisanim štetama određene vrste osiguranja obračunava u skladu sa odredbama ugovora o reosiguranju i zavisno od primijenjene metode obračuna rezervisanih šteta.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUĐIVANJA (nastavak)

Neto rezervisane štete (rezervisane štete u samopridržaju) Društva izračunavaju se tako što se zbir rezervisanih šteta sopstvenog portfelja osiguranja i rezervisanih šteta primljenih saosiguranja umanjuje za zbir rezervisanih šteta prenijetih u saosiguranje i reosiguranje.

Procedurom o kontinuiranom praćenju adekvatnosti rezervisanih šteta, predviđeno je da na osnovu rezultata analize dovoljnosti rezervisanih šteta, u slučaju nedovoljnosti rezervisanih nastalih prijavljenih šteta, služba za procjenu i likvidaciju šteta pristupa analizi razloga za to i preduzima odgovarajuće mjere u cilju obezbjeđenja dovoljnosti rezervisanih iznosa za štete, a u slučaju nedovoljnosti rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta, to čini ovlašćeni aktuar.

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Društvo nije u obavezi da sačinjava i dostavlja podbilanse stanja i uspjeha po segmentima poslovanja. U skladu sa Pravilnikom o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koji se dostavljaju Agenciji za nadzor poslovanja i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja („Sl. List CG, br.063/17 od 04.10.2017.), Društvo je dužno da dostavlja Agenciji za nadzor Godišnji izvještaj društva za osiguranje za potrebe nadzora koji, između ostalog, sadrži i analitičke prikaze bilansa stanja i uspjeha po vrsti osiguranja.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA

6.1. Opšti dio

Postizanje poslovnih strateških ciljeva je u centru svakog procesa upravljanja. Upravljanje rizicima u Društvu zasnovano je na zakonskoj regulativi Republike Crne Gore:

- Zakon o osiguranju („Sl. List Republike Crne Gore“, br. 078/06, 019/07, „Sl. List CG“, br. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16)
- Podzakonskim aktima donesenim od strane Agencije za nadzor osiguranja Crne Gore koji bliže uređuju pojedine oblasti

Cilj upravljanja rizicima Društva jeste da se obezbijedi očuvanje i uvećanje vrijednosti Društva, zaštite interesi osiguranika, korisnika osiguranja, trećih oštećenih lica, zaposlenih, akcionara i drugih povjerilaca Društva, kao i sprečavanje nezakovitosti i nepravilnosti u poslovanju Društva. Prethodno navedeno uključuje prijelaz svega očuvanje kapitalne baze, reputacije i profitabilnosti Društva u svim mogućim lošim okolnostima koje se mogu desiti u poslovnom okruženju.

Strategija upravljanja rizicima obuhvata procese i procedure neophodne za neprekidno identifikovanje, mjerenje, ublažavanje, nadzor i izvještavanje o pojedinačnim rizicima, uključujući i njihovu međuzavisnost. Strategija upravljanja rizicima Društva proizilazi iz poslovne strategije i inherentnih rizika vezanih za njeno sprovođenje. Apetiti Društva za preuzimanje rizika uključeni su u strategiju upravljanja rizicima, kao i ukupnu strategiju poslovanja.

Ključne osnove strategije upravljanja rizicima date su u narednoj tabeli:

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.1. Opšti dio (nastavak)

Adekvatnost kapitala	Osnovni zadatak Društva predstavlja održanje pokazatelja adekvatnosti kapitala iznad definisanog zakonskog minimuma
Optimizacija rizika i prinosa	Proizvodi Društva se dizajniraju na način da obezbijede stabilan dugoročan prinos. Uspostavljen je jasan proces testiranja profitabilnosti u kome razmatramo i mišljenje UNIQA Grupe u cilju obezbjeđivanja profitabilnosti novih proizvoda.
Rizici osiguranja u vezi sa neživotnim osiguranjem	Društvo teži visokoj diversifikaciji rizika kroz moderan multilinijski pristup osiguranju u smislu ponude širokog spektra pokrića u poslovima sa stanovništvom i malim pravnim licima (<i>retail business</i>) i postepenu izgradnju selektivnog portfolija poslova sa velikim pravnim licima (<i>corporate business</i>). Težimo stabilnoj strukturi portfelja sa posebnim naglaskom na pokriće rizika koji nisu u vezi sa motornim vozilima.
Tržišni rizik	Kao investitor koji se pre svega rukovodi svojim obavezama, Društvo usklađuje strukturu svojih sredstava sa svojim obavezama. Proces strateške alokacije sredstava koristimo za upravljanje tržišnim rizikom u okviru regulatornih ograničenja, pri čemu se rukovodimo principom opreznosti.
Kreditni rizik	Kreditnim rizikom Društvo upravlja pre svega kroz selektivan i oprezan pristup izboru drugih ugovornih strana. Ovaj proces obuhvata i strogo pridržavanje regulatornih limita izloženosti prema pojedinačnim pravnim licima prilikom investiranja sredstava tehničkih rezervi.
Operativni rizici	Društvo je implementiralo transparentan sistem upravljanja i uspostavilo ključne funkcije u okviru tog sistema, koje zajedno sa sistemom internih kontrola uspostavljenim u Društvu doprinose ograničavanju izloženosti Društva operativnim rizicima. Operativni modeli koji se primenjuju u Društvu imaju za cilj standardizovane procese, a sve u cilju smanjenja operativnih rizika.

Razvoj sistema prepoznavanja, mjerenja i upravljanja rizicima, kao osnova za kratkoročno i dugoročno planiranje i očuvanje adekvatnosti kapitala, predstavlja osnovu za očuvanje solventnosti Društva.

Društvo je implementiralo jasan model upravljanja koji uvećava konkurentske mogućnosti i povećava vrijednost Društva. Politikom upravljanja u Društvu jasno su definisani sistemi, organi i funkcije upravljanja u Društvu, u skladu sa Zakonom o osiguranju („Sl. List Republike Crne Gore“, br. 078/06, 019/07, „Sl. List CG“, br. 053/09, 073/10, 040/11, 045/12, 006/13, 055/16), i u skladu sa Zakonom o privrednim društvima („Sl. List RCG“, br. 06/02, „Sl. List CG“ br.40/11) i Statutom Društva br.SA-IV-4/1 od 25.04.2016.godine. Modelom upravljanja jasno su definisane nadležnosti i odgovornosti svih ključnih organa i funkcija i definisan je strateški i operativni razvoj u Društvu. Ključne organe upravljanja čine Skupština akcionara, Odbor direktora i Izvršni direktor. Model upravljanja obuhvata i organizacionu strukturu Društva sa definisanim i opisanim zaduženjima i nadležnostima pojedinačnih organizacionih dijelova u vezi sa donošenjem odluka.

Kao sastavni dio sistema upravljanja u Društvu su uspostavljene i sljedeće funkcije: aktuarska, interni revizij, usklađenost poslovanja (u okviru Pravne službe) i sistem internih kontrola. Kao pomoć i podrška Izvršnom direktoru u donošenju odluka o adekvatnom upravljanju rizicima, formiran je Komitet za rizike. Komitet za rizike koji predstavlja nezavisnu, kontrolnu i savjetodavnu funkciju, koja podržava Izvršnog direktora u postupku kontrole i praćenja “rizičnog profila” Društva u kratkoročnom i dugoročnom pogledu, kao i u postupku definisanja i usaglašavanja okvira za upravljanje rizicima sa zakonskom regulativom, kao i sa standardima UNIQA Grupe.

Proces upravljanja rizicima u Društvu bliže je uređen sljedećim internim aktima:

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.1. Opšti dio (nastavak)

- Smjernice za preuzimanje rizika u UNIQA neživotnom osiguranju,
- Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračuna prenosnih premija,
- Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračuna tehničkih rezervi za rezervisane štete
- Pravilnik o postupku za likvidaciju šteta,
- Pravilnik o reosiguranju za UNIQA neživotno osiguranje
- Pravilnik o uslovima i načinu deponovanja i ulaganja sredstava Društva,
- Smjernice za ulaganje sredstava,
- Procedura za identifikaciju, mjerenje i praćenje rizika kojima je društvo izloženo u poslovanju,
- Pravilnik o radu Komiteta za rizike,

a interno su usvojene i politike UNIQA Grupe koje u značajnoj mjeri doprinose unapređivanju sistema upravljanja rizicima:

- Politika sistema internih kontrola,
- Politika upravljanja rizicima,
- Politika upravljanja operativnim rizicima,
- Procedura upravljanja kapitalom,
- Procedura za upravljanje imovinom i obavezama.

Komitet za rizike prati ispunjavanje ciljanih vrijednosti rizika definisanih Procedurom za identifikaciju, mjerenje i praćenje rizika kojima je društvo izloženo u poslovanju, kao i okvirom za upravljanje rizicima UNIQA Grupe, sa ciljem dugoročnog obezbjeđenja ispunjenosti uslova u vezi sa adekvatnošću kapitala Društva.

Komitet za rizike pored kvantitativnih pitanja, raspravlja i o kvalitativnim pitanjima sa aspekta ključnih strateških, operativnih, pravnih i drugih značajnih rizika kojima Društvo može biti izloženo u svom poslovanju, statusu sistema internih kontrola, operativnim rizicima i promjenama zakonskog okruženja sa aspekta uticaja na Društvo, kao i o drugim pitanjima značajnim za poslovanje Društva

Težište upravljanja rizicima unutar sistema upravljanja i procesa koji se odvijaju u Društvu je ostvarenje strateških ciljeva. Proces upravljanja rizicima u Društvu obezbjeđuje periodično izvještavanje koje Upravi Društva omogućava da donosi odluke u vezi sa ostvarenjem dugoročnih ciljeva.

Izvršni direktor i drugi ključni organi u procesu odlučivanja uzimaju u obzir informacije dostavljene kao dio sistema upravljanja rizicima.

Interne kontrole definišu okvir koji obezbjeđuje standardizovan proces koji garantuje da će rizici u vezi sa efektivnošću i efikasnošću poslovnih aktivnosti, usklađenošću poslovanja sa propisima i (ne)finansijskim informacijama biti svedeni na najmanju mjeru ili spriječeni kroz prethodno definisane kontrole i procedure. Implementacija okvira sistema internih kontrola Društva inicijalno podrazumeva procjenu poslovnih procesa koji sa aspekta uticaja na bilansnu sumu Društva, tekući i (ili) budući rezultat poslovanja imaju najveći uticaj. Na bazi pomenute procjene, kao ključni poslovni procesi Društva definisani su:

- Upravljanje rizicima
- Preuzimanje rizika u osiguranje
- Obrada i rješavanje odštetnih zahteva

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.1. Opšti dio (nastavak)

- Razvoj proizvoda
- Upravljanje imovinom
- Finansijsko izvještavanje
- Finansijske transakcije
- Računovodstvo
- Finansijski kontroling
- Reosiguranje
- Informacione tehnologije.

Trenutni model za upravljanje rizicima Društva je zasnovan na Solventnost I principima i obuhvata:

- Rizik osiguranja i reosiguranja
- Finansijski rizik: tržišni rizik, rizik likvidnosti i kreditni rizik;
- Operativni rizik (uključujući pravni rizik i rizik informacionih tehnologija).

Prema podacima sa stanjem na dan 31.12.2018. godine Društvo ispunjava regulatorne zahteve koji se odnose na adekvatnost kapitala. U posmatranom periodu, Društvo je obezbijedilo raspoloživu marginu solventnosti (garantnu rezervu) iznad propisanog nivoa, što predstavlja značajnu podršku daljem rastu i razvoju Društva uz istovremeno održavanje visokog nivoa finansijske stabilnosti, uz ratio solventnosti na nivou od 130.11%.

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju

Rizik osiguranja se odnosi na neizvjesnost poslova osiguranja. Najznačajnije komponente rizika osiguranja su premijski rizik i rizik neadekvatnih rezervisanja osiguranja. Oni se odnose na adekvatnost premijskih tarifa i adekvatnost rezervisanja u odnosu na obaveze iz osiguranja i kapitalnu osnovu.

Premijski rizik je prisutan u trenutku izdavanja polise prije nego što se dogodi osigurani slučaj. Postoji rizik da će troškovi i štete koji će nastati biti veći od primljenih premija. Rizik rezervisanja predstavlja rizik da je apsolutni nivo tehničkih rezervi pogrešno procijenjen ili da će stvarne štete varirati oko statističke srednje vrijednosti.

Strategija Društva u pogledu upravljanja rizikom je da putem odgovarajućih procedura, postupaka, sistemom internih kontrola i radnji obezbijedi nesmetano poslovanje Društva kao i zaštitu imovine i interesa osiguranika, korisnika osiguranja i drugih povjerilaca Društva. Za uspostavljanje sistema upravljanja rizikom u Društvu je odgovorno rukovodstvo Društva.

U okviru sistema internih kontrola, definisane su procedure i odgovorne osobe koje su dužne da se pridržavaju istih i da u okviru svojih nadležnosti sprovode definisane ciljeve. Rukovodstvo društva je uspostavilo sistem kvartalnog izvještavanja o rizicima kojima je društvo izloženo kao i o mjerama koje se preduzimaju za ublažavanje potencijalnih rizika. U okviru izvještaja svi rizici se klasifikuju po vjerovatnoći nastanka i stepena uticaja na poslovanje društva. Na bazi navedenog izvještaja, preduzimaju se određeni koraci za eliminisanje ili ublažavanje potencijalnih rizika.

Rizik osiguranja na 31.12.2018. godine je na niskom nivou:

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju (nastavak)

- Dovoljnost premije i prenosne premije i tehničke rezerve Društva su na adekvatnom nivou;
- Nivo samoprdržaja Društva je na adekvatnom nivou. Struktura ugovora o reosiguranju i prenos viška rizika iznad samoprdržaja u reosiguranje je oprezna i adekvatna

Upravljanje rizicima

Društvo upravlja rizikom osiguranja kroz limite preuzimanja rizika, procedure odobravanja transakcija koje uključuju nove proizvode ili koje prelaze zadane limite, tarifiranje, dizajn proizvoda i upravljanje reosiguranjem.

Strategija preuzimanja rizika teži različitosti koja će osigurati uravnotežen portfelj i temelji se na velikom portfelju sličnih rizika tokom više godina što smanjuje varijabilnost rezultata.

Društvo reosigurava dio rizika koje pribavlja kako bi kontrolisalo izloženost gubicima i zaštitilo kapitalnu osnovu. Društvo kupuje kombinaciju proporcionalnih i neproporcionalnih ugovora o reosiguranju kako bi smanjilo neto izloženost.

Cedirano reosiguranje sadrži kreditni rizik i takva potraživanja od osiguranja su prikazana nakon umanjenja za nenaplative iznose. Društvo prati finansijsko stanje reosiguravača i sklapa ugovore s reosiguravačima koji imaju rejting A.

Tabelarni prikaz premija osiguranja i premija datih u reosiguranje po vrstama osiguranja dat je u sljedećem pregledu:

U EUR	31.12.2018.			31.12.2017.		
	Premija osiguranja	Premija data u reosiguranje	Neto	Premija osiguranja	Premija data u reosiguranje	Neto
Nezgodna	1.924.388	(528.755)	1.395.633	1.272.214	(443.768)	828.446
Zdravstveno	652.743	-	652.743	686.874	-	686.874
Kasko	772.673	(355.622)	417.051	752.947	(345.326)	407.621
Transport	19.860	(11.841)	8.019	16.378	(9.925)	6.453
Imovina požar	396.147	(265.389)	130.758	452.603	(311.069)	141.535
Ostala imovina	1.064.514	(769.326)	295.188	1.078.650	(686.673)	391.977
Autoodgovornost	5.741.223	(108.426)	5.632.797	5.384.369	(101.803)	5.282.566
Odgovornost plovni objekti	81.714	(46.364)	35.350	49.374	-	49.374
Opšta odgovornost	366.558	(208.600)	157.958	310.633	(188.503)	122.130
Finansijski gubici	116.788	(6.423)	110.365	76.280	(23.080)	53.200
Troškovi pravne zaštite	887	-	887	1.017	-	1.017
Putno	216.923	-	216.923	210.268	-	210.268
Ostala neživotna osiguranja	110.566	(80.789)	29.777	94.173	(71.249)	22.924
UKUPNO	11.464.985	(2.381.535)	9.083.450	10.385.780	(2.181.395)	8.204.385

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju (nastavak)

U EUR	31.12.2018.			31.12.2017.		
	Bruto nagnade šteta	Štete iz reosiguranja	Neto	Bruto nagnade šteta	Štete iz reosiguranja	Neto
Nezgoda	862.296	(260.241)	602.055	584.341	(132.831)	451.510
Zdravstveno	551.222	-	-	517.427	-	-
Kasko	495.969	(247.376)	248.593	453.162	(223.120)	230.042
Transport	13.723	(6.862)	6.861	0	-	-
Imovina požar	54.530	(27.868)	26.662	453.710	(373.848)	79.862
Ostala imovina	199.916	(142.033)	57.883	537.720	(484.110)	53.610
Autoodgovornost	2.495.602	(115.188)	2.380.413	2.381.054	(45.000)	2.336.054
Odgovornost plovni objekti	-	-	-	0	-	-
Opšta odgovornost	19.054	(15.971)	3.083	18.882	(10.921)	7.961
Finansijski gubici	300	-	-	3.760	-	-
Troškovi pravne zaštite	-	-	-	0	-	-
Putno	71.885	-	-	37.991	-	-
Ostala neživotna osiguranja	24.675	-	-	10.013	-	-
UKUPNO	4.789.172	(815.539)	3.325.550	4.998.060	(1.269.830)	3.159.039

Procena nastalih, neprijavljenih šteta je podložna većem stepenu neizvesnosti u odnosu na prijavljene štete. Aktuari prilikom obračuna IBNR koriste statističke tehnike na bazi istorijskih podataka, te u tom smislu postoji i veći rizik odstupanja nego kod RBNS šteta.

Run-off analiza rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta (bez troškova procene i likvidacije šteta) na dan 31.12.2017, do dana 31.12.2018 je pokazala sledeće:

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju (nastavak)

(u EUR)

Vrsta osiguranja	Rezervisane nastale neprijavljene štete na dan 31.12.2017	Likvidirane štete nastale do 31.12.2017 prijavljene nakon 31.12.2017 likvidirane u periodu 01.01.2018 31.12.2018	Rezervisane nastale prijavljene štete nastale do 31.12.2017 prijavljene nakon 31.12.2017 u rezervaciji na dan 31.12.2018	Preostali iznos na dan 31.12.2018 za štete nastale do 31.12.2017 koje nisu prijavljene do 31.12.2018	
01 Nezgoda	365.655	145.647	8.155	211.854	57,94%
02 Zdravstveno	79.009	60.459	5.806	12.744	16,13%
03 Kasko	31.414	38.471	1.500	-8.557	-27,24%
04 Šinska vozila	-	-	-	-	-
05 Vazduhoplovi	-	-	-	-	-
06 Plovni objekti	-	-	-	-	-
07 Transport	-	-	-	-	-
08 Imovina požar	42.740	678	30.100	11.962	27,99%
09 Ostala imovina	80.939	18.981	500	61.457	75,93%
10 Autoodgovornost	2.256.286	320.145	96.129	1.840.013	81,55%
11 Odgovornost vazduhoplovi	-	-	-	-	-
12 Odgovornost plovni objekti	-	-	-	-	-
13 Opšta odgovornost	19.209	15.024	6.446	-2.262	-11,78%
14 Krediti	-	-	-	-	-
15 Jemstvo	-	-	-	-	-
16 Finansijski gubici	3.829	30	-	3.799	99,22%
17 Troškovi pravne zaštite	-	-	-	-	-
18 Putno osiguranje	20.894	17.219	600	3.075	14,72%
19 Ostala neživotna osiguranja	4.341	2.293	-	2.048	47,18%
UKUPNO	2.904.314	618.945	149.236	2.136.133	73,55%

Od rezervisanog iznosa za nastale neprijavljene štete od EUR 2.904.314 na dan 31.12.2017, do dana 31.12.2018 je na nivou celog portfelja likvidirano EUR 618.945, u stanju rezervisanih nastalih prijavljenih šteta na dan 31.12.2018 je EUR 149.236, što znači da je od iznosa rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta na dan 31.12.2017, na nivou celog portfelja preostalo još EUR 2.136.133 (73,55%) za nove prijave već nastalih šteta. Društvo je na dan 31.12.2018 rezervisalo EUR 2.897.169 na ime rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta, pri čemu se iznos od EUR 1.430.613 odnosi na štete nastale do 31.12.2017, a koje još uvek nisu prijavljene do 31.12.2018. Imajući ovo u vidu, za run-off rezultat na dan 31.12.2018. god. se dobija sledeće:

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju (nastavak)

Vrsta osiguranja	Preostali iznos na dan 31.12.2018 za štete nastale do 31.12.2017 koje nisu prijavljene do 31.12.2018	Rezervisani iznos na dan 31.12.2018 za štete nastale do 31.12.2017 koje nisu prijavljene do 31.12.2018	Run-off do dana 31.12.2018	
01 Nezgoda	211.854	27.168	184.685	50,51%
02 Zdravstveno	12.744	1.968	10.777	13,64%
03 Kasko	-8.557	2.630	-11.187	-35,61%
04 Šinska vozila	-	-	-	-
05 Vazduhoplovi	-	-	-	-
06 Plovni objekti	-	-	-	-
07 Transport	-	-	-	-
08 Imovina požar	11.962	4.054	7.908	18,50%
09 Ostala imovina	61.457	11.916	49.542	61,21%
10 Autoodgovornost	1.840.013	1.371.808	468.205	20,75%
11 Odgovornost vazduhoplovi	-	-	-	-
12 Odgovornost plovni objekti	-	-	-	-
13 Opšta odgovornost	-2.262	6.222	-8.484	-44,17%
14 Krediti	-	-	-	-
15 Jemstvo	-	-	-	-
16 Finansijski gubici	3.799	967	2.832	73,96%
17 Troškovi pravne zaštite	-	-	-	-
18 Putno osiguranje	3.075	2.297	778	3,73%
19 Ostala neživotna osiguranja	2.048	1.582	465	10,72%
UKUPNO	2.136.133	1.430.613	705.520	24,29%

Ako se uzme u obzir rezervisani iznos na dan 31.12.2018 za štete nastale do 31.12.2017, a koje nisu prijavljene do 31.12.2018, koje je Društvo utvrdilo koristeći konzervativan pristup uzimajući u obzir negativan run-off rezultat u prošlosti, može se zaključiti da je iznos rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta na dan 31.12.2017 do dana 31.12.2018, na nivou celog portfelja precenjen za EUR 705.520 (24,29%). Međutim, radi se samo o proceni na dan 31.12.2018, dok se konačna dovoljnost rezervisanih nastalih neprijavljenih šteta na dan 31.12.2017 može utvrditi tek nakon prijave i likvidacije svih šteta nastalih do 31.12.2017. Naročito treba imati u vidu da više metoda za procenu rezervisanog iznosa na dan 31.12.2018 za štete nastale do 31.12.2017, a koje nisu prijavljene do 31.12.2018 daje rezultate koji međusobno značajno odstupaju.

Koncentracija rizika osiguranja

Ključni aspekt rizika osiguranja kojem je Društvo izloženo je stepen koncentracije rizika osiguranja koji određuje stepen do koga određeni događaj ili serija događaja mogu uticati na obaveze Društva. Takva koncentracija može proizaći iz pojedinog ugovora o osiguranju ili iz većeg broja ugovora. Važan aspekt koncentracije rizika osiguranja je da može proisteći iz akumulacije rizika kroz različite vrste osiguranja.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.2. Upravljanje rizikom u osiguranju (nastavak)

Koncentracija rizika može proisteci iz rijetkih događaja s velikim posljedicama kao što su prirodne katastrofe, u situacijama kada je Društvo izloženo neočekivanim promjenama u trendovima ili kada značajni sudski ili regulatorni rizici mogu prouzrokovati velike pojedinačne gubitke, ili imati uticaj koji se širi na veliki broj ugovora.

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišni rizik (koji obuhvata rizik od promjena kurseva stranih valuta, rizik od promjene fer vrijednosti kamatne stope i rizik promjene cijena), kreditni rizik, rizik likvidnosti i kamatni rizik gotovinskog toka. Upravljanje rizicima u Društvu je usmjereno na nastojanje da u situaciji nepredvidivosti, rukovodstvo potencijalni negativni uticaj na finansijsko poslovanje Društva svede na minimum.

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom

Poslovanje Društva je izloženo različitim finansijskim rizicima: tržišni rizik (koji obuhvata rizik od promjena kurseva stranih valuta, rizik od promjene fer vrijednosti kamatne stope i rizik promjene cijena), kreditni rizik, rizik likvidnosti i kamatni rizik gotovinskog toka. Upravljanje rizicima u Društvu je usmjereno na nastojanje da u situaciji nepredvidivosti, rukovodstvo potencijalni negativni uticaj na finansijsko poslovanje Društva svede na minimum.

Finansijski rizici se sagledavaju na vremenskoj osnovi i prevashodno se izbjegavaju smanjenjem izloženosti Društva ovim rizicima. Društvo ne koristi izvedene finansijske instrumente ili ostale oblike hedžinga protiv ovih rizika zbog nerazvijenosti finansijskog tržišta u kojem Društvo posluje.

Tržišni rizik

Tržišni rizik uključuje:

- (a) Valutni rizik – rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjena u kursu.
- (b) Rizik promjene kamatnih stopa – rizik da će se vrijednosti finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjene u tržišnim kamatnim stopama.
- (c) Cjenovni rizik – rizik da će se vrijednost finansijskih instrumenata mijenjati zbog promjene cijena na tržištu, bez obzira jesu li te promjene prouzrokovane faktorima koji se odnose specifično na taj instrument ili njegovog izdavaoca ili faktorima koji se odnose na sve instrumente kojima se trguje na tržištu.

Tržišni rizik ne uključuje samo potencijalni gubitak, već i potencijalni dobitak.

Upravljanje rizicima

- (a) Rizik promjene kursa

Zvanična valuta u Crnoj Gori je EUR. Kako Društvo većinu transakcija obavlja u EUR, valutni rizik je značajno umanjen.

- (b) Kamatni rizik

Izloženost Društva tržišnom riziku promjene u kamatnim stopama je koncentrisana u portfelju ulaganja. Poslovanje Društva je podložno riziku promjene kamatnih stopa, ako kamatonosna sredstva i obaveze, na koje se plaća kamata, dospijevaju u različitim rokovima i kamate im se različito mijenjaju.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Portfelj ulaganja Društva je obezbijeden fiksnim kamatama i po tom osnovu Društvo je ostvarilo prihod.

Društvo je izloženo riziku promjena u budućim gotovinskim tokovima koje proizilaze iz promjena kamatnih stopa na tržištu. Međutim, ovaj rizik je ograničen budući da sva kamatonosna ulaganja Društva na datum izvještavanja imaju fiksne kamatne stope.

Rizik promjene kamatnih stopa predstavlja rizik da će se vrijednost imovine Društva promijeniti zbog promjene u apsolutnom nivou kamatnih stopa i/ili razlika između dvije kamatne stope. Aktivnosti Društva su pod uticajem rizika promjene kamatnih stopa u onoj mjeri u kojoj kamatonosna imovina i obaveze dospijevaju ili im se mijenjaju kamatne stope u različitim razdobljima ili u različitim iznosima. Kod promjenljivih kamatnih stopa imovina i obaveze društva podložni su i baznom riziku, koji predstavlja razliku u načinu određivanja cijena raznih indeksa promjenljivih kamatnih stopa.

Rizik promjene kamatnih stopa javlja se usljed mogućnosti da će promjene kamatnih stopa uticati na buduće tokove gotovine ili na fer vrijednost finansijskih instrumenata. Društvo prati i procenjuje uticaj promjena kamatnih stopa na buduće tokove gotovine ili na fer vrijednost finansijskih instrumenata kroz praćenje osetljivosti Društva na promjene kamatnih stopa primenom analize usklađenosti imovine i obaveza.

Knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava i obaveza na kraju posmatranog perioda data je u sljedećem pregledu:

Na dan 31.12.2018.	Nekamato- nosna	Fiksna kamatna stopa	Varijabilna kamatna stopa	Ukupno
U EUR				
Finansijska imovina				
Učešće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača	50.000	-	-	50.000
Ulaganja koja se drže do dospelja – kuponske državne obveznice	-	8.796.406	-	8.796.405
Potraživanja od banaka – depoziti	-	1.709.146	-	1.709.146
Potraživanja po osnovu premije	1.095.685	-	-	1.095.685
Ostala potraživanja	575.792	-	-	575.792
Gotovina	-	50.586	-	50.586
Ukupna finansijska imovina	1.721.477	10.556.738	-	12.277.615
Finansijske obaveze				
Obaveze iz finansiranja	-	-	(1.000.000)	(1.000.000)
Ostale obaveze	(541.865)	-	-	(541.865)
Obračunati troškovi	(713.137)	-	-	(713.137)
Ukupne finansijske obaveze	(2.255.002)	-	(1.000.000)	(2.255.002)

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Na dan 31.12.2017.	Nekamato- nosna	Fiksna kamatna stopa	Varijabilna kamatna stopa	Ukupno
U EUR				
Finansijska imovina				
Učešće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača	50.000	-	-	50.000
Ulaganja koja se drže do dospelja – kuponske državne obveznice	-	8.011.979	-	8.011.979
Potraživanja od banaka – depoziti	-	1.898.797	-	1.898.797
Potraživanja po osnovu premije	1.288.518	-	-	1.288.518
Ostala potraživanja	485.468	-	-	485.468
Gotovina	-	188.234	-	188.234
Ukupna finansijska imovina	1.823.986	10.099.010	-	11.922.996
Finansijske obaveze				
Obaveze iz finansiranja	-	-	(1.000.000)	(1.000.000)
Ostale obaveze	(553.349)	-	-	(553.349)
Obračunati troškovi	(448.295)	-	-	(448.295)
Ukupne finansijske obaveze	(1.001.644)	-	(1.000.000)	(2.001.644)

Društvo prati ovu izloženost periodičnim pregledima stanja svoje imovine i obaveza. Procjene gotovinskih tokova, kao i uticaj promjena kamatnih stopa koje se odnose na portfelj ulaganja i tehničke rezerve, redovno se analiziraju. Cilj je da se ograniče neto promjene u vrijednosti imovine i obaveza koje proizilaze iz promjene kamatnih stopa.

Naredna tabela ilustruje osjetljivost dobiti Društva na moguće promjene kamatnih stopa, sa pretpostavkom da su ostale promenljive konstante. Analiza osjetljivosti je utvrđena na bazi izloženosti promjeni kamatnih stopa instrumenata na dan bilansa stanja. Za obaveze koje se obračunavaju po varijabilnim stopama, analiza je sačinjena pod pretpostavkom da je ukupan iznos obaveza na dan bilansa stanja jednak iznosu za čitav period.

	Efekti promjene kamate			
	+1%		-1%	
	31.12.2018.	31.12.2017.	31.12.2018.	31.12.2017.
Dobit/(gubitak)	(10.000)	-	-	-

Imajući u vidu da se finansijske obaveze društva sa varijabilnom kamatnom stopom na dan 31.12.2018. godine odnose na zajam odobren od strane UNIQA Insurance Group AG (Ugovor o zajmu br. 53657/17 od 27.06.2017. godine), povećanje kamatne stope za 1 procentni poen dovelo bi do gubitka u iznosu od EUR 10.000. Ugovorena kamatna stopa iznosi 12M EURIBOR (sa 0,00% na 28.06.2018) uvećan za 353 bazna poena, tako da se ne može pretpostaviti da će doći do smanjenja kamatne stope.

(c) Cjenovni rizik

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjena tržišnih cijena.

U pregledu koji slijedi, dat je uporedni prikaz knjigovodstvene vrijednosti finansijske imovine i njene tržišne vrijednosti. Obzirom da su hartije od vrijednosti koji Društvo ima u portfoliju klasifikovane

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

kao ulaganja koja se drže do dospjeća i vode po knjigovodstvenoj vrijednosti, na datum izvještavanja Društvo nema plasmana koji se vode po fer vrijednosti za koje bi promjena tržišnih cijena imala materijalan značaj na finansijski položaj Društva.

	Ulaganja koja se drže do dospjeća		Kredit i potraživanja		Ukupno	
	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost
31. decembar 2018.						
Kuponske državne obveznice	8.796.406	9.013.969	-	-	8.796.406	9.013.969
Potraživanja od banaka - depoziti	-	-	1.709.146	1.709.146	1.709.146	1.709.146
Ukupno	8.796.406	9.013.969	1.709.146	1.709.146	10.505.552	10.723.115
31. decembar 2017.						
Kuponske državne obveznice	8.011.979	8.400.520	-	-	8.011.979	8.400.520
Potraživanja od banaka - depoziti	-	-	1.898.797	1.898.797	1.898.797	1.898.797
Ukupno	8.011.979	8.400.520	1.898.797	1.898.797	9.910.776	10.299.317

Fer vrijednost ulaganja koja se drže do dospjeća obračunata je primjenom prinosa na obveznice objavljenim na Bloombergu na dan 31.12.2018, odnosno 28.12.2017.

Upravljanje ovim rizicima obavlja rukovodstvo Društva i služba finansija, računovodstva i kontrolinga u sklopu politika i strategija odobrenih od strane Odbora direktora.

Kreditni rizik

Kreditni rizik se definiše kao neposobnost dužnika u izmirenju dospjelog potraživanja. Društvo upravlja ovim rizikom redovnim pregledima i analizama od strane rukovodstva i redovnim sastancima s ciljem praćenja razvoja kreditnog rizika. Kontinuirano se prati naplativost potraživanja i vrše odgovarajuće ispravke potraživanja u skladu sa internim aktima.

Društvo upravlja ovim rizikom tako što radi diversifikaciju ulaganja u depozite kod prvoklasnih banaka i u državne obveznice. Time je rizik naplate sveden na najmanju moguću mjeru a sve u skladu sa poslovnom konzervativnom politikom ulaganja sredstava Društva. Plasmani slobodnih novčanih sredstava su takođe definisani Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi i sredstava kapitala društva za osiguranje („Sl. List CG“, br. 62/18).

Tabelarni prikaz izloženosti kreditnom riziku:

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

U EUR	2018	2017
Hartije od vrijednosti	8.796.405	8.011.979
Depoziti kod banaka	1.709.146	1.898.797
Potraživanja za premiju	1.548.500	1.703.344
Ostala potraživanja	906.796	824.822
Ispravka vrijednosti	(783.819)	(754.180)
Neto knjigovodstvena vrijednost	12.177.028	11.684.762

Struktura potraživanja za premiju po ročnosti prikazana je u napomeni 19.

	Nedospjelo i neobezvrijeđeno	Dospjelo i neobezvrijeđeno	Obezvrijeđeno	Ukupno
Bruto potraživanja za premiju	322.657	766.152	459.691	1.548.500
Ispravka potraživanja	-	-	(452.815)	(452.815)
Neto potraživanja za premiju	322.657	766.152	6.876	1.095.685

U tabeli ispod navedena je ročnost dospjelih i neobezvrijeđenih potraživanja:

Dospjelo i neobezvrijeđeno	Do 30 dana	Od 31 do 60 dana	Od 61 do 90	Ukupno
Bruto potraživanja za premiju	549.356	115.302	101.494	766.152
Ispravka potraživanja	-	-	-	-
Neto potraživanja za premiju	549.356	115.302	101.494	766.152

Plasmani se odnose na ulaganja u depozite kod banaka u Crnoj Gori. Dospjeća depozita, kamatne stope po kojima su uloženi, kao i rejtinzi banaka kod kojih su uloženi depoziti, prikazani su u napomeni 17.

Ulaganja u hartije od vrijednosti predstavljaju ulaganja u obveznice izdate od strane Ministarstva finansija Vlade Crne Gore sa fiksnim kamatnim stopama. Struktura obveznica po rokovima dospjeća prikazana je u napomeni 16.

Finansijska sredstva Društva koja su izložena kreditnom riziku su depoziti kod banaka, gotovina na tekućim računima i hartije od vrijednosti. Društvo prati informacije u vezi emitentata hartija od vrijednosti i nastoji da se u plasmanima nalaze hartije od vrijednosti izdavalaca sa visokim kreditnim rejtingom. Plasman sredstava u bankarske depozite se obavlja na bazi analize bankarskog sektora i pojedinačnih banaka, imajući u vidu pojedinačne indikatore rizika banaka i vodeći računa o disperziji po bankama i kreditnom rejtingu grupe kojoj pripadaju pojedinačne banke. Bankarski depoziti se ulažu na osnovu ponude i analize boniteta banaka, uz vođenje računa o disperziji deponovanja po bankama.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku na dan bilansa stanja:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Dužničke hartije od vrijednosti - ulaganja koja se drže do dospijeca	8.796.406	8.011.979
Potraživanja od banaka	1.709.146	1.898.797
Učešće reosiguravača u prenosnoj premiji i rezervisanim štetama	2.111.172	2.268.279
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	1.671.478	1.773.986
Gotovina	50.586	188.234
Ukupno	<u>14.338.788</u>	<u>14.141.275</u>

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje kao rezultat finansijskih aktivnosti Društva i upravljanja sredstvima. Ovaj rizik uključuje sposobnosti finansiranja sredstava u odgovarajućim rokovima i kamatama, te rizik nesposobnosti likvidacije sredstava po razumnoj cijeni i u odgovarajućim vremenskim razdobljima.

Likvidnost Društva utvrđuje se i prati na osnovu novčanih tokova i pokazatelja likvidnosti. Pokazatelj likvidnosti Društva se utvrđuje na osnovu odnosa vrijednosti likvidnih sredstava i obaveza Društva u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja i praćenja likvidnosti društva za osiguranje („Sl. List Crne Gore“, br. 22/14 od 16.05.2014.)

Društvo nastoji da u svom poslovanju što više slobodnih novčanih sredstava plasira u depozite i državne obveznice kod banaka uz najpovoljniju kamatnu stopu. Stanje gotovinskih računa i depozita se razmatra na dnevnom nivou od strane rukovodstva Društva, prilikom čega se utvrđuju kritični dani za likvidnost, odnosno dani kada će doći do značajnog odliva sredstava, na osnovu čega se donose odluke o korišćenju sredstava. Društvo je likvidno i tokom godine je zadovoljilo zakonske zahtjeve za plaćanjem šteta na vrijeme.

Ugovori o deponovanju sredstava imaju klauzulu o prijevremenom vraćanju u slučaju potrebe za likvidnim sredstvima.

Sljedeće tabele predstavljaju strukture dospijeca sredstava i obaveza Društva posebno na dan 31. decembra 2018. godine i 31. decembra 2017. godine, na osnovu nediskontovanih ugovoreni obaveza:

Na dan 31.12.2018.

	do 1 godine	od 1 do 3 godine	od 3 do 5 godina	prek o 5 godi na	ukupno
U EUR					
Finansijska imovina					
Ulaganja koja se drže do dospijeca – kuponske državne obveznice	2.347.967	5.745.582	702.857	-	8.796.406
Potraživanja od banaka – depoziti	1.709.146	-	-	-	1.709.146
Potraživanja po osnovu premije	1.047.058	26.684	20.792	1.151	1.095.685
Ostala potraživanja	575.792	-	-	-	575.792
Gotovina	50.586	-	-	-	50.586
Ukupna finansijska imovina	<u>5.730.549</u>	<u>5.772.266</u>	<u>723.649</u>	<u>1.151</u>	<u>12.227.615</u>

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.3. Upravljanje finansijskim rizikom (nastavak)

Finansijske obaveze					
Obaveze iz finansiranja	(1.000.000)	-	-	-	(1.000.000)
Ostale obaveze	(541.865)	-	-	-	(541.865)
Obračunati troškovi	(713.137)	-	-	-	(713.137)
Ukupne finansijske obaveze	(2.255.002)	-	-	-	(2.255.002)

Na dan 31.12.2017.

U EUR	do 1 godine	od 1 do 3 godine	od 3 do 5 godina	preko 5 godina	ukupno
Finansijska imovina					
Ulaganja koja se drže do dospjeća – kuponske državne obveznice	-	7.509.386	502.593	-	8.011.979
Potraživanja od banaka – depoziti	1.898.797	-	-	-	1.898.797
Potraživanja po osnovu premije	1.215.070	30.733	25.837	16.878	1.288.518
Ostala potraživanja	485.468	-	-	-	485.468
Gotovina	188.234	-	-	-	188.234
Ukupna finansijska imovina	3.787.569	7.540.118	528.431	16.878	11.872.996

Finansijske obaveze

Obaveze iz finansiranja	-	(1.000.000)	-	-	(1.000.000)
Ostale obaveze	(553.349)	-	-	-	(553.349)
Obračunati troškovi	(448.295)	-	-	-	(448.295)
Ukupne finansijske obaveze	(1.001.644)	(1.000.000)	-	-	(2.001.644)

Društvo je obračunalo na dan 31.12.2018. godine rezervisanja za štete u iznosu od EUR 4.526.649 (31.12.2017: EUR 4.749.279), prenosnu premiju u iznosu od EUR 5.979.714 (31.12.2017: EUR 5.940.932), kao i rezerve za neistekle rizike u iznosu od EUR 122.983 (31.12.2017: EUR 0). Ročna struktura finansijskih sredstava i obaveza na dan 31.12.2018. godine dovoljna je za pokriće rezervisanih šteta Društva.

6.4. Upravljanje operativnim rizikom

Operativni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na poslovanje Društva, zbog propusta (nenamernih i namernih) zaposlenih i organa Društva, neodgovarajućih internih procedura i procesa u Društvu, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom, odnosno drugim sistemima kao i usljed nepredvidljivih spoljnih događaja.

Operativni rizik obuhvata:

- 1) rizik pogrešnog, odnosno neodgovarajućeg izbora članova organa upravljanja, kao i lica kojima je povjereno rukovođenje pojedinim poslovima društva;
- 2) rizik pogrešnog, odnosno neadekvatnog izbora, rasporeda i postavljanja zaposlenih u društvu (kvalifikaciono i brojno);
- 3) rizik neadekvatne organizacije poslovanja društva;
- 4) rizik pogrešnog i ekonomski štetnog ugovaranja poslova;
- 5) rizik prevara, zloupotreba i drugih nezakonitih aktivnosti lica iz odredbe pod 1) ovog stava i zaposlenih u društvu;

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.4. Upravljanje operativnim rizikom (nastavak)

- 6) rizik ugovaranja, organizovanja i obavljanja poslova osiguranja suprotno pravilima struke osiguranja;
- 7) rizik odsustva odgovarajućeg sistema internih kontrola, procedura i postupaka rada;
- 8) rizik prevara, zloupotreba i drugih nezakonitih aktivnosti lica kojima je povjereno rukovođenje pojedinim poslovima društva, članova organa upravljanja i zaposlenih u društvu;
- 9) ostale operativne rizike koji zavise od prirode, obima i složenosti poslovanja društva.

Društvo sprovodi proces identifikacije Operativnih rizika, u skladu sa Solventnost I lokalnom regulativom i metodologijom Grupe, koji se sastoji od:

- Prikupljanje podataka o gubicima (Loss Data Collection);
- Samoprocena rizika (Risk Self Assessment).

Nivo rizika je određen uz pomoć kvalitativne metodologije (kombinacija tabele Uticaja i Učestalosti). Društvo ne poseduje razvijen interni model (baziran na principima Solventnost II) za adekvatnu kvantifikaciju rizika. Dok Solventnost II regulativa ne stupi na snagu, Društvo na kvartalnom nivou dostavlja podatke funkciji za upravljanje rizicima Grupe, neophodne za obračun kapitalnog zahteva na bazi standardne formule.

Preferencije Društva u vezi sa operativnim rizicima su da teži da izbjegne ili svede na najmanju moguću meru operativni rizik, pravni rizik, strateški kao i druge značajne rizike. U upravljanju operativnim rizikom Društvo primenjuje Heat Map-u koju redovno ažurira. U cilju umanjena najznačajnijih rizika Društvo primenjuje odgovarajuće mjere i prati rizike koji nisu trenutno u fokusu. Restrukturiranje IT okruženja Društva je ključno u umanjenju rizika od pada sistema. Dodatno kroz pojednostavljenja i smanjenje broja koraka u poslovnim procesima povećava se zadovoljstvo klijenata Društva. Implementacija ciljnog operativni model (Target Operating Model – TOM) u Društvu ima za cilj standardizaciju ključnih procesa. Ovo omogućava Društvu da uvećava produktivnost, poveća zadovoljstvo klijenata i umanja broj neefikasnih i nestabilnih procesa. Sektor za razvoj ljudskih resursa kontinuirano prati razvoj zaposlenih u cilju smanjenja rizika napuštanja kompanije od strane ključnih zaposlenih. Kontinuirano se prati zakonsko okruženje. Društvo je uspostavilo i funkciju praćenja usklađenosti poslovanja. Društvo je primijenilo „Heat Map“-u koja se redovno ažurira kako bi pratili najznačajnije rizike

Rizici se procjenjuju na osnovu scenario analize pretnje (*thread scenarios*) i putem ekspertskih procjena. Procenjeni rizici se klasifikuju u odgovarajuće risk klase u skladu sa sistemom klasifikacije koji zavisi od raspoloživog kapitala za pokriće solventnosti tj. od raspoložive margine solventnosti (*garantne rezerve*) i procijenjene vjerovatnoće ostvarenja definisanog scenarija. Matrica vrednovanja operativnih rizika data je u nastavku:

		Iznos rizika				od GR
		nizak	srednji	visok	kritičan	
		0,1% - 1%	1% - 5%	5% - 10%	>10%	
Verovatnoća	Visoka	10% - 100%				
	Srednja	5% - 10%				
	Niska	0% - 5%				

Tabela: Matrica vrednovanja merljivih rizika

Za nemerljive rizike nije moguće kvantifikovati uticaj ni verovatnoću njihovog nastanka.

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.5. Upravljanje imovinom i obavezama

Budući da je Društvo izloženo riziku kroz ugovore o osiguranju, finansijske plasmane, finansijske obaveze i reosiguranje, cilj društva je da uparuje obaveze po ugovorima o osiguranju i finansijskim instrumentima sa aktivom koja je izložena sličnim ili identičnim rizicima.

Društvo aktivno upravlja svojom imovinom te koristi pristupe koji uravnotežuju kvalitet, diversifikaciju, uparivanje imovinom i obavezama, likvidnost i povrat na investiciju. Cilj procesa ulaganja je optimizirati prihod od ulaganja i ukupni povrat nakon poreza korigovan za rizik, istovremeno osiguravajući da se imovinom i obavezama upravlja na bazi gotovinskih tokova i ročnosti. Rukovodstvo periodično pregleda i odobrava ciljane portfelje, određuje investicione smjernice i limite te nadgleda proces upravljanja imovinom i obavezama. Dužna pažnja poklanja se usklađenosti s pravilima koje propisuje Zakon o osiguranju.

Društvo stvara ciljane portfelje za svaki značajni proizvod, što predstavlja strategije ulaganja koje Društvo koristi da bi profitabilno finansiralo svoje obaveze unutar prihvatljivog nivoa rizika. Ove strategije uključuju ciljeve za efektivno trajanje, krivu prinosa, osetljivost, likvidnost, koncentraciju imovine po sektorima i kreditni kvalitet. Procjene korišćene u utvrđivanju približnih iznosa i vremena plaćanja vlasnicima polisa za obaveze iz ugovora o osiguranju se redovno pregledaju. Veći dio ovih procjena je subjektivne prirode i može uticati na mogućnost Društva da ostvari ciljeve upravljanja imovinom i obavezama.

Pregled finansijske imovine i finansijskih obaveza dat je u tabeli u nastavku:

U EUR	2018		2017	
	Plasmani	Obaveze	Plasmani	Obaveze
Učešće u kapitalu Nacionalnog biroa osiguravača	50.000		50.000	
Kuponske državne obveznice	8.796.405		8.011.979	
Depoziti	1.709.146		1.898.797	
Potraživanja po osnovu premije osiguranja	1.095.685		1.288.518	
Ostala potraživanja	575.792		485.468	
Gotovina	50.586		188.234	
Obaveze iz finansiranja		(1.000.000)		(1.000.000)
Ostale obaveze iz osiguranja		(541.865)		(553.349)
Obračunati troškovi		(713.137)		(448.295)
UKUPNO	12.277.615	(2.255.002)	11.922.996	(2.001.644)

6.6. Upravljanje kapitalom

Društvo upravlja kapitalom, održava zahtijevani nivo kapitala i ulaže kapital u skladu sa Zakonom o osiguranju, Pravilnikom o načinu obračuna margine solventnosti („Sl. List CG“, br. 14/2013) i Pravilnikom o deponovanju i ulaganja sredstava tehničkih rezervi i sredstava kapitala društva za osiguranje („Sl. List CG“, br. 46/13 od 02.10.2013.).

U skladu sa gore navedenim, na dan 31. decembar 2018. godine izračunat je garantni kapital i margina solventnosti Društva:

6. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

6.6. Upravljanje kapitalom (nastavak)

U EUR	2018	2017
Kapital Društva	3.964.180	3.897.454
Garantni kapital Društva	3.962.268	3.893.182
Margina solventnosti	2.100.302	2.250.000
Minimalni akcijski kapital	3.000.000	3.000.000

7. FER VRIJEDNOST KAO OSNOVA VREDNOVANJA IMOVINE I OBAVEZA

Fer vrijednost se definiše kao „cjena koja bi bila ostvarena prilikom prodaje sredstva ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između tržišnih učesnika na dan vrednovanja“.

U zavisnosti od karakteristike podataka (inputa) koji su korišćeni prilikom utvrđivanja fer vrijednosti, fer vrijednost se klasifikuje u jedan od tri nivoa. Najveću pouzdanost ima fer vrijednost nivoa 1, zatim fer vrijednost nivoa 2, i na kraju, najmanji nivo pouzdanosti ima fer vrijednost nivoa 3.

U nastavku je hijerarhijski redosled nivoa određivanja fer vrijednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza:

1. Fer vrijednost nivoa 1 je vrijednost koja je dobijena na bazi kotiranih cijena na aktivnim tržištima kod kojih nije vršeno bilo kakvo uskladjivanje a koje se odnose na identična sredstva ili obaveze. Fer vrijednost nivoa 1 je karakteristična za Finansijska sredstva (HOV) za koja postoji aktivno i likvidno tržište.
2. Fer vrijednost nivoa 2 je vrijednost koja je dobijena na bazi kotiranih cena za slična sredstva kojima se trguje na aktivnom i likvidnom tržištu ili vrednost koja je dobijena na bazi korigovanih kotiranih cena za identična sredstva kojima se trguje na neaktivnom i nelikvidnom tržištu.
3. Najmanju pouzdanost sa sobom nosi fer vrijednost nivoa 3 koja se dobija na bazi inputa koji nisu uočljivi na tržištu. Najčešće je reč o fer vrijednosti koja se dobija primenom različitih modela procjene koji kao podatke (inpute) koriste pretpostavke razvijene od strane menadžmenta. Fer vrijednost nivoa 3 je karakteristična za Nematerijalnu imovinu i Nekretnine, postrojenja i opremu.

Uporedni pregled knjigovodstvene i fer vrednosti na dan 31.12.2018. i 31.12.2017. za kuponske državne obveznice i potraživanja od banaka za depozite dat je u napomeni 6.3. u okviru cjenovnog rizika. Finansijske obaveze Društva su kratkoročne a njihova fer vrijednost je jednaka knjigovodstvenoj vrednosti.

8. PRIHODI OD PREMIJE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA

u EUR	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Obračunate bruto premije neživotnih osiguranja	11.464.985	10.385.779
Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja	(2.381.535)	(2.181.395)
Promjene bruto prenosnih premija	(38.782)	429.870
Promjena prenosnih premija za reosiguravajući dio	<u>(207.241)</u>	<u>(221.533)</u>
Ukupno	<u>8.837.427</u>	<u>8.412.721</u>

Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja su ostvareni po osnovu sljedećih vrsta osiguranja:

Uniqa neživotno osiguranje a.d. Podgorica
Napomene uz finansijske izvještaje za 2018.godinu

u EUR	2018					2017					
	Bruto premija	Udio reosig. u premijama osiguranja	Promjena bruto prenosnih premija	Pomjena prenosnih premija za reos. dio	Neto premija	Bruto premija	Udio reosig. u premijama osiguranja	Promjena bruto prenosnih premija	Pomjena prenosnih premija za saos. dio	Pomjena prenosnih premija za reos. dio	Neto premija
Nezgoda	1.924.388	(528.755)	(290.858)	(2.435)	1.102.339	1.272.214	(443.768)	(39.788)		34.694	823.352
Zdravstveno	652.743	-	97.661	-	750.404	686.874	-	128.996		14.069	829.939
Kasko	772.673	(355.622)	1.501	(238)	418.314	752.947	(345.326)	(15.758)		(236)	391.626
Transport	19.860	(11.841)	(249)	120	7.890	16.378	(9.925)	477		-	6.930
Imovina požar	396.147	(265.389)	62.942	(3.347)	190.353	452.603	(311.069)	(12.289)		17.127	146.373
Ostala imovina	1.064.514	(769.326)	315.813	(225.446)	385.555	1.078.650	(686.673)	157.903		(312.328)	237.552
Autoodgovornost	5.741.223	(108.426)	(143.596)	-	5.489.201	5.384.369	(101.803)	233.665		-	5.516.230
Odgovornost plovni objekti	81.714	(46.364)	(13.643)	18.837	40.545	49.374	-	4.825		-	54.199
Opšta odgovornost	366.558	(208.599)	(20.076)	2.089	139.972	310.633	(188.503)	(24.863)		9.386	116.653
Finansijski gubici	116.788	(6.423)	(43.473)	(11.001)	55.892	76.280	(23.080)	1.313		8.846	63.360
Troškovi pravne zaštite	887	-	186	-	1.073	1.017	-	(257)		-	759
Putno	216.923	-	647	-	217.570	210.268	-	(2.136)		-	208.133
Ostala neživotna osiguranja	110.566	(80.789)	(5.639)	14.179	38.318	94.173	(71.249)	(2.217)		(3.092)	17.615
Ukupno	11.464.985	(2.381.535)	(38.782)	(207.241)	8.837.427	10.385.780	(2.181.395)	429.870		(221.533)	8.412.722

9. NETO PRIHODI OD OSTALIH USLUGA

u EUR	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Prihodi od prodaje zelene karte	277.970	238.260
Prihodi od drugih usluga - naplata obezvrijeđenih potraživanja	264.935	63.826
Prihodi od uslužnih šteta	<u>2.926</u>	<u>5.682</u>
Ukupno	<u>545.831</u>	<u>307.768</u>

10. RASHODI NAKNADA ŠTETA

Rashodi naknada šteta imaju sljedeću strukturu:

u EUR	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Obračunate bruto naknade šteta	4.789.172	4.998.059
Troškovi vezani za naknadu šteta	262.958	266.728
Umanjenje za prihode ostvarene iz bruto regresnih potraživanja	(28.555)	(42.308)
Umanjenje za udio reosiguravača u naknadama šteta	(815.539)	(1.269.830)
Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	(198.629)	(25.637)
Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za reosiguravajući i saosiguravajući dio	(10.233)	(143.725)
Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete	(7.146)	207.170
Umanjenje za udjele reosiguravača u rezervisanjima za nastale neprijavljene štete	(39.901)	(23.118)
Promjene rezervisanja za troškove likvidacije šteta	<u>(16.855)</u>	<u>6.961</u>
Ukupno	<u>3.935.272</u>	<u>3.974.300</u>

Rashodi naknada šteta po vrstama osiguranja prikazane su kao što slijedi:

2018

	Obračunate bruto naknade šteta	Troškovi vezani za isplatu šteta	Prihode ostvareni iz bruto regresnih potraživanja	Udio u naknadama šteta iz prihvaćenih saosiguranj a	Umanjenje za udio saos., i reos. u naknadama šteta	Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete (+/-)	Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saos. i reos.dio (+/-)	Promjena bruto rezervisan ja za nastale neprijavlje ne štete (+/-)	Umanjenje za udjele saos. i reos. u rezervisanji ma za nastale neprijavljen e štete	Promjena rezervisanja za troškove procjene i likvidacije šteta	Rashodi naknada šteta
u EUR											
Nezgodna	862.296	38.799	-	-	(260.241)	15.633	(9.421)	(18.582)	(19.994)	(4.705)	603.785
Zdravstveno	551.222	70.998	-	-	-	8.052	-	(12.294)	-	(1.170)	616.807
Kasko	495.969	23.282	(1.217)	-	(247.376)	(27.050)	13.525	18.420	(9.191)	(978)	265.384
Plovni objekti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Transport	13.723	494	-	-	(6.862)	-	-	2.751	(1.375)	402	9.132
Imovina požar	54.530	1.962	-	-	(27.868)	30.848	(15.324)	(89)	45	7.448	51.554
Ostala imovina	199.916	10.096	-	-	(142.033)	(20.390)	23.346	11.458	(5.729)	6.048	82.711
Autoodgovornost	2.495.602	112.020	(27.338)	-	(115.188)	(302.252)	25.145	(17.936)	-	(34.226)	2.135.826
Odgovornost plovni objekti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Opšta odgovornost	19.054	686	-	-	(15.971)	95.011	(47.505)	7.313	(3.657)	9.861	64.792
Finansijski gubici	300	11	-	-	-	338	-	855	-	331	1.834
Troškovi pravne zaštite	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Putno	71.885	3.723	-	-	-	654	-	397	-	(212)	76.446
Ostala neživotna osiguranja	24.675	888	-	-	-	528	-	563	-	346	27.000
Ukupno	4.789.172	262.958	(28.555)	-	(815.539)	(198.629)	(10.233)	(7.146)	(39.901)	(16.855)	3.935.272

2017

	Obračunate bruto naknade šteta	Troškovi vezani za isplatu šteta	Prihode ostvareni iz bruto regresnih potraživanja	Udio u naknadama šteta iz prihvaćenih saosiguranj a	Umanjenje za udio saos., i reos. u naknadama šteta	Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete (+/-)	Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saos. i reos.dio (+/-)	Promjena bruto rezervisan ja za nastale neprijavl ene štete (+/-)	Umanjenje za udjele saos. i reos. u rezervisanji ma za nastale neprijavljen e štete	Promjena rezervisanja za troškove procjene i likvidacije šteta	Rashodi naknada šteta
u EUR											
Nezgoda	584.341	24.937	-	-	(132.831)	(41.117)	19.968	94.756	(2.928)	2.400	549.525
Zdravstveno	517.427	73.582	-	-	-	5.902	-	27.148	-	1.587	625.646
Kasko	453.162	19.805	(6.924)	-	(223.120)	17.682	(8.841)	(4.966)	2.483	1.241	250.522
Transport	-	-	-	-	-	2.000	(1.000)	-	-	-	1.000
Imovina požar	453.710	35.877	-	-	(373.848)	(24.859)	329	7.783	(3.893)	(9.580)	85.519
Ostala imovina	537.720	5.830	-	-	(484.110)	13.076	(19.688)	33.591	(16.795)	(5.148)	64.477
Autoodgovornost	2.381.054	103.080	(35.384)	-	(45.000)	19.338	(133.765)	33.700	-	18.486	2.341.508
Opšta odgovornost	18.882	212	-	-	(10.921)	1.455	(728)	3.969	(1.985)	(1.252)	9.632
Finansijski gubici	3.760	42	-	-	-	100	-	1.354	-	(188)	5.068
Putno	37.991	1.621	-	-	-	(19.214)	-	5.495	-	(699)	25.194
Ostala neživotna osiguranja	10.013	1.742	-	-	-	-	-	4.341	-	113	16.209
Ukupno	4.998.059	266.728	(42.308)	-	(1.269.830)	(25.637)	(143.725)	207.169	(23.118)	6.961	3.974.300

11. OSTALI TROŠKOVI, DOPRINOSI I REZERVISANJA

Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja se odnose na:

u EUR	2018	2017
Troškovi za preventivu	145.446	137.931
Vatrogasni doprinos	19.192	4.655
Troškovi doprinosa Garantnom fondu	232.348	239.424
Troškovi nadzornog organa	113.503	103.843
Troškovi ispravke vrijednosti potraživanja	130.210	160.662
Ostali neto troškovi osiguranja	605.268	496.721
Rezervacije za otpremnine povodom penzionisanja	8	1.381
Druge rezervacije	5.278	122.392
Ukupno	1.251.253	1.267.009

Doprinos za preventivu se izdvaja u skladu sa Pravilnikom o maksimalnim stopama režijskog dodatka Društva.

Doprinosi Garantnom fondu za 2018. obračunati su i evidentirani u skladu sa Odlukom o visini doprinosa Garantnom fondu za 2018. godinu (Službeni list CG, br. 2/2017) donijete od strane Savjeta Agencije za nadzor osiguranja, a utvrđen je po stopi od:

- (a) 4,0% od bruto fakturisane premije u 2017. godini za obavezno osiguranje putnika u javnom prevozu od posljedica saobraćajne nezgode, osiguranje vlasnika, odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima i osiguranje vlasnika, odnosno korisnika plovniha objekata od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima,
- (b) 0,4% od bruto fakturisane premije u 2017. godini za osiguranje vlasnika odnosno korisnika vazduhoplova za štetu pričinjenu trećim licima.

U skladu sa članom 175 Zakona o osiguranju i člana 6 Odluke o naknadama Agencije za nadzor osiguranja („Službeni list CG“, br. 26/15 od 26.05.2015. i 38/15 od 17.07.2015.) godišnja naknada za vršenje nadzora nad poslovanjem koju plaća Društvo iznosi 0,99% godišnje bruto premije. Kao osnovica za utvrđivanje naknade za vršenje nadzora u tekućoj godini uzima se bruto premija ostvarena u prethodnoj godini.

Vatrogasni doprinos obračunat je u skladu sa Zakonom o zaštiti i spašavanju ("Službeni list Crne Gore", br. 013/07 od 18.12.2007, 005/08 od 23.01.2008, 086/09 od 25.12.2009, 032/11 od 01.07.2011, 054/16 od 15.08.2016.) prema kojem su osiguravajuća društva dužna da izdvajaju i uplaćuju sredstva u Fond za zaštitu i spasavanje, i to u visini 5% od naplaćene premije osiguranja od požara i drugih opasnosti. Vatrogasni doprinos obračunava se i plaća počev od 01.07.2017. godine.

Ostali neto troškovi osiguranja odnose se na rashode nastale po osnovu učešća u pozitivnom tehničkom rezultatu, storniranja i raskida polisa prethodnih perioda, odobrenih popusta i usluga asistencije na putu.

Druge rezervacije odnose se na rezervacije za ispravke potraživanja po osnovu regresnih šteta i datih avansa.

12. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA

Troškovi sprovođenja osiguranja za period 01.01. – 31.12.2018. iznose EUR 4.348.214 (2017: EUR 3.700.355) i imaju sljedeću strukturu:

u EUR	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Troškovi sticanja osiguranja	4.056.602	3.274.282
Promjene u razgraničenim troškovima sticanja osiguranja	(114.829)	211.904
Amortizacija	16.881	22.283
Neto zarade zaposlenih	296.805	267.028
Porezi i doprinosi na isplaćene zarade	181.463	163.584
Drugi troškovi rada	66.527	45.590
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	544.795	476.202
Materijalni troškovi	23.397	21.779
Troškovi ugovora o djelu, konsultantskih usluga	194.975	85.683
Troškovi zakupnina	52.713	39.997
Premija osiguranja	357	276
Troškovi platnog prometa	38.111	31.837
Troškovi reklame, propagande i reprezentacije	8.844	-
Drugi usluga	142.810	91.279
Ostali troškovi usluga	437.810	249.072
Drugi troškovi	31.631	39.673
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	(648.073)	(594.840)
Ukupno:	<u>4.348.214</u>	<u>3.700.355</u>

Troškovi sprovođenja osiguranja obuhvataju: troškove sticanja osiguranja i sve druge operativne troškove koji su neophodni za obavljanje djelatnosti osiguranja (amortizaciju, zarade, materijalne troškove, troškove ostalih usluga). Ukupni troškovi sprovođenja osiguranja umanjuju se za prihode od provizija reosiguravača.

U skladu sa članom 102 Zakona o osiguranju, troškovi sticanja (pribavljanja) osiguranja su razgraničeni u srazmjeri prenosne premije i ukupne premije.

13. FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA

Struktura ukupnog neto finansijskog rezultata od ulaganja sa aspekta finansijskog rezultata ostvarenog od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i finansijskog rezultata iz ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi:

u EUR	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	283.623	281.767
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	-	-
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	283.623	281.767
Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	138.394	88.521
Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	(105.778)	(127.811)
Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	32.616	(39.290)
Ukupno	<u>316.239</u>	<u>242.477</u>
u EUR	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Prihodi od kamata na oročene depozite	13.369	15.839
Prihodi od kamata na sredstva po vidjenju i drugi kamatni prihodi	3.948	-
Prihodi od kamata po osnovu obveznica	350.419	333.426
Finansijski prihodi:	367.736	349.265
Rashodi kamate po finansijskom lizingu	-	-
Rashodi kamata	(38.424)	(21.296)
Finansijski rashodi:	(38.424)	(21.296)
Drugi prihodi	54.282	21.022
Drugi rashodi	(67.353)	(106.515)
	(13.071)	(85.493)
Ukupno:	<u>316.239</u>	<u>242.477</u>

Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi odnose se na prihode od prodaje osnovnih sredstava i refundacije troškova, dok se rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi odnose na rashode prethodnih perioda.

14. POREZ NA DOBIT

u EUR	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Tekući porez	-	-
Odloženi porezi	-	(16,533)
Ukupno	<u>-</u>	<u>(16,533)</u>

Usaglašavanje iznosa poreza na dobit i proizvoda rezultata poslovanja:

u EUR	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Dobit/gubitak poslovne godine	66.726	21.304
Teorijski porez na dobit po stopi od 9%	6.005	1.917
Usklađivanje prihoda i rashoda		
Troškovi i prihodi koji se ne priznaju u poreskom bilansu	1.284	(2.982)
Amortizacija obračunata u finansijskim izvještajima	4.051	6.664
Amortizacija obračunata za poreske svrhe	(3.832)	(3.530)
Poreski gubitak za koji nije kreirano odloženo poresko sredstvo	<u>(7.508)</u>	<u>(2.069)</u>
Poreska obaveza na dan 31. decembar	<u>-</u>	<u>-</u>

Obračun odloženih poreskih sredstava i obaveza:

U EUR	Stanje na 31.12.2017.	Promjena	Stanje na 31.12.2018.
Poreski kredit po osnovu poreskih gubitaka	63.057	-	63.057
Razlika u poreskoj i računovodstvenoj vrijednosti osnovnih sredstava	2.636	-	2.636
Odloženo poresko sredstvo	<u>65.693</u>	<u>-</u>	<u>65.693</u>

U EUR	Stanje na 31.12.2016.	Promjena	Stanje na 31.12.2017.
Poreski kredit po osnovu poreskih gubitaka	82.354	(19.297)	63.057
Razlika u poreskoj i računovodstvenoj vrijednosti osnovnih sredstava	(128)	2.764	2.636
Odloženo poresko sredstvo	<u>82.226</u>	<u>(16.533)</u>	<u>65.693</u>

15. NEMATERIJALNA IMOVINA

Na dan 31.12.2018. godine nematerijalna imovina u iznosu od EUR 1.911 (31.12.2017: EUR 4.272) predstavlja ulaganje u programe za računare i licence.

Promjene na nematerijalnoj imovini su kao što slijedi:

u EUR	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Nabavna vrijednost		
Stanje 1. januara	269.930	269.930
Nabavka	-	-
Stanje 31. decembra	<u>269.930</u>	<u>269.930</u>
Ispravka vrijednosti		
Stanje 1. januara	(265.658)	(236.841)
Amortizacija	(2.361)	(28.817)
Stanje 31. decembra	<u>(268.019)</u>	<u>(265.658)</u>
Sadašnja vrijednost na dan 31. decembra	<u>1.911</u>	<u>4.272</u>

16. NEKRETNINE I OPREMA

Nekretnine i oprema obuhvataju:

u EUR	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Kancelarijski nameštaj	30.182	39.045
Kompjuterska i ostala oprema	35.016	32.040
Automobili	71.695	23.060
Ulaganje na tuđjim osnovnim sredstvima	<u>5.441</u>	<u>7.710</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>142.334</u>	<u>101.855</u>

Promjene na nekretninama i opremi su kao što slijedi:

U EUR	Sitan inventar za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja						Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi				Ukupno	
			Namještaj		Kompjuterska i ostala oprema		Automobili					
	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Nabavna vrijednost												
Stanje 1.1.	7.691	7.412	82.041	81.965	174.794	164.062	153.294	163.293	19.521	19.521	437.341	436.252
Nabavka	558	280	971	76	22.017	10.732	59.582	-	-	-	83.128	11.088
Prodaja	-	-	-	-	-	-	(18.940)	(9.999)	-	-	(18.940)	(9.999)
Stanje 31. 12.	8.250	7.691	83.012	82.041	196.811	174.794	193.936	153.294	19.521	19.521	501.529	437.341
Ispravka vrijednosti												
Stanje 1. januara	(7.209)	(6.970)	(42.996)	(33.031)	(143.237)	(123.653)	(130.234)	(124.918)	(11.811)	(9.541)	(335.486)	(298.113)
Amortizacija	(279)	(239)	(9.834)	(9.965)	(19.320)	(19.583)	(10.947)	(13.174)	(2.269)	(2.269)	(42.649)	(45.230)
Prodaja	-	-	-	-	-	-	18.940	7.858	-	-	18.940	7.858
Stanje 31.12.	(7.488)	(7.209)	(52.830)	(42.996)	(162.557)	(143.237)	(122.241)	(130.234)	(14.080)	(11.811)	(359.195)	(335.486)
Sadašnja vrijednost na dan 31.12.	762	482	30.182	39.045	34.254	31.557	71.695	23.060	5.441	7.710	142.334	101.855

17. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA

Dugoročna finansijska ulaganja obuhvataju:

u EUR	2018	2017
Ulaganje u obveznice	6.448.439	8.011.979
Učešće u kapitalu NBOCG	50.000	50.000
Ukupno	6.498.439	8.061.979

Hartije od vrijednosti – kuponske (EURO obveznice) – se odnose na obveznice izdate od strane Ministarstva finansija Vlade Crne Gore sa fiksnim kamatnim stopama. Ove hartije Društvo klasifikuje kao finansijski instrumenti koji se drže do dospelja.

Struktura ulaganja u obveznice prikazana je u narednoj tabeli:

U EUR	Kamatna stopa	Datum dospelja	2018	2017
Serija 2019	5,38%	20.05.2019.	2.347.968	2.374.901
Serija 2020	3,88%	18.03.2020.	5.132.413	5.134.485
Serija 2021	5,75%	10.03.2021.	613.168	502.593
Serija 2025	3,38%	21.04.2025.	702.857	-
Ukupno			8.796.406	8.011.979

Društvo je potpisivanjem Ugovora o pristupanju Nacionalnom Birou Osiguravača Crne Gore i uplatom suosnivačke kvote od 50.000 EUR postalo suosnivač istog sa alikvotnim udjelom od 1/6.

18. KRATKOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA

Struktura kratkoročnih finansijskih ulaganja sa stanjem na dan 31. decembra tekuće, odnosno prethodne godine je sljedeća:

Naziv banke	Rejting banke	31.12.2018.			31.12.2017.		
		Dospijeće	Kamatna stopa	Iznos depozita	Dospijeće	Kamatna stopa	Iznos depozita
Addiko Banka	Baa3	30.04.2019	1,55%	100.000	06.07.2018	2,20%	140.000
Addiko Banka	Baa3	06.07.2019	1,80%	140.000	-	-	-
Nova Banka	-	27.07.2019	0,60%	10.001	26.07.2018	0,60%	10.001
Societe General banka	A+	30.08.2019	0,60%	369.145	27.09.2018.	0,50%	250.751
Societe General banka	A+	-	-	-	30.08.2018	0,50%	368.045
Societe General banka	A+	-	-	-	20.12.2018	0,60%	300.000
Hipotekarna banka	-	28.08.2019	1,25%	100.000	-	-	-
Addiko Banka	Baa3	27.08.2019	1,80%	260.000	-	-	-
Komercijalna banka AD Budva	-	01.04.2019	0,60%	120.000	01.03.2018	0,60%	60.000
Komercijalna banka AD Budva	-	01.04.2019	0,60%	60.000	01.03.2018	0,60%	120.000
Komercijalna banka AD Budva	-	27.03.2019	0,60%	250.000	-	-	-
Erste banka	A	21.12.2019	0,65%	300.000	30.06.2018	0,50%	300.000
NLB Montenegro banka	A1	-	-	-	05.02.2018	0,35%	150.000
NLB Montenegro banka	A1	-	-	-	30.04.2018	0,35%	100.000
NLB Montenegro banka	A1	-	-	-	02.04.2018	0,15%	100.000
Stanje na dan 31.12.				1.709.146			1.898.797

***Izvor za rejting banke su agencije za kreditni rejting Moodys, S&P, Fitch, DBRS. Posmatraju se rejtinzi koje su objavile sve četiri agencije i kao konačni rejting banke uzima se drugi najbolji rejting. Ukoliko postoji samo jedan rejting, onda se on uzima kao konačan.

19. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI

Gotovina i gotovinski ekvivalenti obuhvataju novčana sredstva Društva kod poslovnih banaka u iznosu od EUR 50.586 (2017: EUR 188.234). Pregled novčanih sredstava po bankama dat je u sljedećoj tabeli:

u EUR	2018	2017
CKB	9.537	29.041
NLB	5.854	8.634
Erste banka	2.605	19.765
Societe General banka	8.567	9.766
Hipotekarna banka	95	13.014
Atlas banka	7.505	6.637
Komercijalna banka Budva	267	16.871
Addiko banka	4.955	738
Prva banka	6.552	40.064
First Financial bank	866	1.082
Nova banka	3.109	7.006
Lovćen banka	674	35.616
Ukupno	50.586	188.234

20. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

Potraživanja za premiju osiguranja i ostala potraživanja imaju sljedeću strukturu:

u EUR	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Potraživanja po osnovu premije osiguranja	1.548.500	1.703.343
Potraživanja za udjele u naknadama šteta	-	-
Potraživanja po osnovu prava na regres	248.540	244.653
Potraživanja po osnovu datih avansa	333.068	356.452
Ostala potraživanja	325.188	223.717
	<u>2.455.296</u>	<u>2.528.165</u>
Ispravka vrijednosti		
- potraživanja po osnovu premija	(452.815)	(414.825)
- potraživanja po osnovu prava na regres	(223.248)	(229.680)
- potraživanja po osnovu datih avansa	(14.157)	(21.353)
- ostala potraživanja	(93.599)	(88.321)
	<u>(783.819)</u>	<u>(754.179)</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>1.671.477</u>	<u>1.773.986</u>

Ostala potraživanja se odnose na potraživanja od fondova za naknade zarada zaposlenima, potraživanja od zaposlenih, potraživanja za neisplaćene kamate Udruženja osiguravača Srbije i druga potraživanja.

Starosna struktura neto potraživanja po osnovu premije osiguranja data je sljedećim prikazom:

u EUR	<u>2018</u>	<u>2017</u>
do 30 dana	872.013	1.047.636
od 31 do 60 dana	115.302	96.258
od 61 do 90 dana	101.494	50.968
od 91 do 270 dana	6.876	38.548
preko 270 dana	-	55.108
	<u>1.095.685</u>	<u>1.288.518</u>

21. UDIO REOSIGURAVAČA U TEHNIČKIM REZERVAMA

Udio reosiguravača u tehničkim rezervama ima sljedeću strukturu:

u EUR	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Udio reosiguravača u prenosnoj premiji	1.411.470	1.618.711
Udio reosiguravača u rezervisanim štetama	699.702	649.568
Stanje na dan 31. decembra	<u>2.111.172</u>	<u>2.268.279</u>

22. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Aktivna vremenska razgraničenja imaju sljedeću strukturu:

u EUR	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Odloženi troškovi sticanja osiguranja	1.900.576	1.785.747
Unaprijed obračunate kamate - obveznice	255.626	230.115
Unaprijed obračunate kamate - depoziti	5.915	5.964
Unaprijed plaćeni troškovi	35.982	16.102
Ostala aktivna vremenska razgraničenja	<u>105.605</u>	<u>235.967</u>
Stanje na dan 31. decembra	<u>2.303.704</u>	<u>2.273.895</u>

Unaprijed plaćeni troškovi sticanja osiguranja su razgraničeni na period trajanja osiguranja. Razgraničenje troškova sticanja osiguranja je izvršeno srazmjerno učešću prenosne premije u bruto premiji. Ostala aktivna vremenska razgraničenja se odnose na razgraničene popuste na premije osiguranja.

23. KAPITAL I REZERVE

23.1. Osnovni kapital

u EUR	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Akcijski kapital	8.695.000	8.695.000
Akumulirani gubitak	(4.797.546)	(4.802.316)
Dobit/gubitak tekuće godine	66.726	4.770
	<u>3.964.180</u>	<u>3.897.454</u>

Na dan 31. decembra 2018. godine, akcijski kapital Društva čini 86,950 običnih akcija nominalne vrijednosti od EUR 100 po akciji.

Struktura akcijskog kapitala sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine je prikazana u narednoj tabeli:

U EUR	<u>31.12.2018.</u>		<u>31.12.2017.</u>	
	Vrijednost	% učešća	Vrijednost	% učešća
Uniqa International Beteiligungs GMBH, Austrija	8.672.500	99,74	8.672.500	99,74
Uniqa Versicherungen AG, Austrija	22.500	0,26	22.500	0,26
Ukupno	<u>8.695.000</u>	<u>100,00</u>	<u>8.695.000</u>	<u>100,00</u>

23.2. Margina solventnosti

Društvo je dužno da obračunava marginu solventnosti u skladu sa Pravilnikom o načinu obračuna margine solventnosti ("Sl. List CG", br. 14/13) i da u svom poslovanju obezbijedi da margina solventnosti uvijek bude u visini koju je utvrdio regulatorni organ.

23. KAPITAL I REZERVE (nastavak)

23.2. Margina solventnosti (nastavak)

Obračun margine solventnosti na dan 31.12.2018. godine:

1. Margina solventnosti izračunata po osnovu premije	1.682.044
2. Margina solventnosti izračunata po metodi prosječnih rashoda za štete	1.048.128
3. Margina solventnosti za obračunski period (veća od iznosa 1. i 2.)	1.682.044
4. Margina solventnosti na 31.12.2017.	2.250.000
5. Rezerve za štete u samoprdržaju na kraju tekuće 2018. godine	3.826.948
6. Rezerve za štete u samoprdržaju na kraju prethodne 2017. godine	4.099.711
7. Količnik 5./6. (ne smije biti veći od 1)	0,93
8. Margina solventnosti na 31.12.2018. (4.*7.)	2.100.302

23.3. Adekvatnost kapitala

Obračun adekvatnosti kapitala dat je u sljedećem pregledu:

u EUR	2018	2017
Akcijski kapital	8.695.000	8.695.000
Akumulirani gubitak	(4.797.546)	(4.802.316)
Dobit/gubitak tekuće godine	66.726	4.770
	3.964.180	3.897.454
Nematerijalna imovina	(1.911)	(4.272)
I OSNOVNI KAPITAL	3.962.269	3.893.182
II DOPUNSKI KAPITAL	-	-
III GARANTNI KAPITAL (I+II)	3.962.269	3.893.182
IV STAVKE ODBITKA	-	-
V KAPITAL (I+II-IV)	3.962.269	3.893.182

Na osnovu člana 92 Zakona o osiguranju, kapital Društva iznosi EUR 3.964.180 i veći je od margine solventnosti (koja za period 31.12.2018. iznosi EUR 2.100.302), što je u skladu sa članom 98 Zakona o osiguranju.

Garantni kapital Društva obračunat u skladu sa članom 98a stav 1 Zakona o osiguranju, iznosi EUR 3.962.269 i veći je od 1/3 margine solventnosti), što je u skladu sa članom 98a stav 2 Zakona.

Garantni kapital veći je od akcijskog kapitala na osnovu člana 21 i člana 201a (EUR 3.000.000), što je u skladu sa članom 98a stav 3 Zakona.

Na dan 31.12.2018. godine, Društvo ispunjava uslove adekvatnosti kapitala zahtijevane članom 98 i 98a Zakona o osiguranju.

Društvo raspoloživo dovoljnom visinom kapitala da pokrije iskazani gubitak u poslovanju iz ranijih godina i iz tekućeg obračunskog perioda. Visina kapitala je dovoljna sa aspekta obezbjeđenja sigurnosti i stabilnosti poslovanja.

24. BRUTO TEHNIČKE REZERVE

Struktura bruto tehničkih rezervi data je u sljedećem prikazu:

u EUR	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Bruto prenosne premije	5.979.714	5.940.932
Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	1.372.538	1.571.167
Bruto rezervisanja za nastale i neprijavljene štete	2.897.169	2.904.314
Bruto rezervisanja za troškove likvidacije šteta	256.942	273.798
Bruto ostala druga osiguravajuća tehnička rezervisanja	98.032	-
Stanje na dan 31. decembra	<u>10.604.396</u>	<u>10.690.211</u>

Društvo je na bazi Pravilnika o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervi za neistekle rizike (Sl. List CG br. 054/18) od 31.07.2018 uvelo obračun tehničkih rezervi za neistekle rizike za pokriće obaveza iz osiguranja koje nastaju u narednom periodu po ugovorima o osiguranju iz tekućeg perioda, odnosno za pokriće očekivanog iznosa šteta i troškova u narednom periodu ako taj očekivani iznos prelazi iznos rezervi za prenosne premije.

Promjene na bruto prenosnoj premiji u toku godine prikazane su u sljedećoj tabeli:

u EUR	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Prenosna premija, stanje na dan 1. januar	5.940.932	6.370.802
Promjena prenosne premije u toku godine	38.782	(429.870)
Ukupno prenosna premija na 31. decembar	<u>5.979.714</u>	<u>5.940.932</u>

Promjene na rezervisanim štetama u toku godine prikazane su u sljedećoj tabeli:

u EUR	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Rezervisane nastale prijavljene štete, stanje na dan 1. januar	1.571.167	1.596.804
Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete u toku godine	(198.629)	(25.637)
Rezervisane nastale prijavljene štete na dan 31. decembar	<u>1.372.538</u>	<u>1.571.167</u>
Rezervisanja za nastale a neprijavljene štete, stanje na dan 1. januar	2.904.315	2.697.146
Promjene rezervisanja za nastale a neprijavljene štete u toku godine	(7.146)	207.169
Rezervisanja nastale a neprijavljene štete na dan 31. decembar	<u>2.897.169</u>	<u>2.904.315</u>
Rezervisanja za troškove likvidacije šteta, stanje na dan 1. januar	273.797	266.836
Promjene rezervisanja za za troškove likvidacije šteta u toku godine	(16.855)	6.961
Rezervisanja za troškove likvidacije šteta na dan 31. decembar	<u>256.942</u>	<u>273.797</u>
Ukupno bruto rezervisanja za štete na 31. decembar	<u>4.526.650</u>	<u>4.749.279</u>

24. BRUTO TEHNIČKE REZERVE (nastavak)

Promjene na rezervama za neistekle rizike u toku godine prikazane su u sljedećoj tabeli:

u EUR	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Rezerve za neistekle rizike, stanje na dan 1. januar	0	-
Promjena rezervi za neistekle rizike u toku godine	98.032	-
Ukupno rezerve za neistekle rizike na 31. decembar	<u>98.032</u>	<u>0</u>

U skladu sa članom 93. Zakona o osiguranju, Društvo sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine ima pokriće sredstva tehničkih rezervi oblicima imovine propisane članom 90 Zakona o osiguranju i Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi društva za osiguranje („Sl. List CG“, br. 62/18).

Na dan 31.12.2018. godine sredstva bruto tehničkih rezervi uložena su u sljedeće oblike aktive:

Naziv aktive	<u>Iznos u EUR</u>	<u>Udio (%)</u>
Depoziti kod banaka	1.709.146	16,12%
Obveznice i druge dužničke HOV koje su izdate od strane države CG / dio	6.784.078	63,97%
Udio reosiguravača u bruto tehničkim rezervama	2.111.172	19,91%
UKUPNO:	<u>10.604.396</u>	<u>100,00%</u>

Na dan 31.12.2017. godine sredstva bruto tehničkih rezervi uložena su u sljedeće oblike aktive:

Naziv aktive	<u>Iznos u EUR</u>	<u>Udio (%)</u>
Depoziti kod banaka	1,898,797	17,76%
Obveznice i druge dužničke HOV koje su izdate od strane države CG / dio	6.523.135	61,02%
Udio reosiguravača u bruto tehničkim rezervama	2,268,279	21,22%
UKUPNO:	<u>10.690.211</u>	<u>100,00%</u>

Struktura državnih obveznica po ročnosti prikazana je u napomeni 16, a struktura ulaganja depozita po bankama i ročnosti u napomeni 17.

25. KRATKOROČNE OBAVEZE

Kratkoročne obaveze imaju sljedeću strukturu:

u EUR	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Obaveze po osnovu šteta	313	21
Obaveze za povrate sredstva	60.373	61.180
Obaveze za premiju reosiguranja	233.514	331.656
Obaveze za porez na premiju	52.029	55.162
Kratkoročne obaveze iz finansiranja	1.000.000	-
Obaveze prema dobavljačima	140.071	89.843
Ostale obaveze	55.565	15.487
Stanje na dan 31. decembra	<u>1.541.865</u>	<u>553.349</u>

25. KRATKOROČNE OBAVEZE (nastavak)

Kratkoročne obaveze iz finansiranja sa stanjem na dan 31.12.2018. godine odnose se na zajam odobren od strane UNIQA Insurance Group AG (Ugovor o zajmu br. 53657/17 od 27.06.2017. godine). Zajam je odobren na period od dvije godine, po fiksnoj kamatnoj stopi od 3,53% u periodu od 29.06.2017. do 29.06.2018. godine. Nakon toga, ugovorena kamatna stopa koju obračunava Zajmodavac, iznosi 12M EURIBOR (na 28.06.2018) uvećan za 353 bazna poena. Rok za vraćanje zajma je 28.06.2019. godine.

26. DUGOROČNE OBAVEZE

u EUR	2018	2017
Druge finansijske obaveze - zajam	-	1.000.000
Stanje na dan 31.12.	-	1.000.000

27. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Pasivna vremenska razgraničenja imaju sljedeću strukturu:

u EUR	2018	2017
Ukalkulisani troškovi	695.193	448.295
Ukalkulisana kamata na zajam	17.944	-
Doprinos za preventivu	79.896	41.344
Stanje na dan 31. decembra	793.033	489.639

Ukalkulisani troškovi odnose se na troškove iz redovnog poslovanja.

28. POVEZANA LICA

28.1. Poslovni odnosi sa matičnim društvom

Većinski vlasnik Društva je UNIQA Internationale Beteiligungs-Verwaltungs GmbH, Austrija u čijem se vlasništvu nalazi 99.74% akcija Društva. Preostalih 0.26% akcija se nalazi u vlasništvu UNIQA Versicherungen AG, Austrija.

28.2. Transakcije sa povezanim licima

- Pregled transakcija sa povezanim pravnim licima s kojima je Društvo imalo pravne poslove i transakcije tokom 2018. odnosno 2017:

28. POVEZANA LICA (nastavak)

28.2. Transakcije sa povezanim licima (nastavak)

BILANS STANJA u EUR	Naziv povezanog lica	Osnov povezanosti	2018	2017
AKTIVA				
Udio reosiguravača u rezervisanim štetama	Uniqa RE AG, Zurich	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	509.936	433.502
Ostala potraživanja	UNIQA Insurance Group AG, Wien	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	560	560
Ostala potraživanja	UNIQA životno osiguranje ad, Podgorica	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	-	94
AVR - Unapred plaćeni troškovi - licence	Raiffeisen Informatik Consulting, Gmbh	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	-	11.519
			510.496	445.675
	Naziv povezanog lica		2018	2017
PASIVA				
PVR- ukalkulisani troškovi - konsalting	UNIQA Capital Markets GmbH	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	241	1.044
PVR- ukalkulisani troškovi - konsalting	UNIQA Neživotno osiguranje ado Beograd	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	-	7.773
PVR- ukalkulisani troškovi	UNIQA Insurance Group AG, Wien	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	17.944	18.238
Obaveze za premiju reosiguravača	Uniqa RE AG, Zurich	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	216.014	329.703
Obaveze prema društvima iz grupe	UNIQA Neživotno osiguranje ado, Beograd	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	42.314	1.538
Obaveze prema društvima iz grupe	UNIQA Insurance Group AG, Wien	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	30.589	52.540
Obaveze prema društvima iz grupe	sTech doo Beograd	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	21.495	35.913
Druge kratkoročne obaveze iz finansiranja	UNIQA Insurance Group AG, Wien	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	1.000.000	1.000.000
Prenosna premija koja pada na teret reosiguravača	Uniqa RE AG, Zurich	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	(1.079.996)	(1.166.613)
			248.601	280.136
BILANS USPJEHA u EUR	Naziv povezanog lica		2018	2017
PRIHODI				
Prihodi od premije osiguranja	UNIQA životno osiguranje ad, Podgorica	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	1.898	1.023
Smanjenje prihoda za udio reosiguranja u premijama osiguranja	Uniqa RE AG, Zurich	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	(1.869.416)	(1.788.829)
Promjene prenosne premije reosiguravajući dio	Uniqa RE AG, Zurich	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	(86.618)	168.840
Drugi prihodi	UNIQA Neživotno osiguranje ado, Beograd	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	-	3.200
			(1.954.135)	(1.615.766)

RASHODI	Naziv povezanog lica		2018	2017
Umanjenje rashoda po osnovu učešća u naknadi šteta reosiguravajući dio	Uniqa RE AG, Zurich	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	(752.065)	(847.598)
Umanjenje rashoda po osnovu smanjenja rezervisanih šteta reosiguravajući dio	Uniqa RE AG, Zurich	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	(76.434)	778
Umanjenje troškova - prihodi od provizija reosiguranja	Uniqa RE AG, Zurich	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	(585.135)	(547.295)
Umanjenje troškova konsultantskih usluga- prefakturisanje na UNIQA Insurance Group AG, Wien	UNIQA International AG, Wien	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	-	(50.228)
Konsultantske usluge	UNIQA Neživotno osiguranje ado, Beograd	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	104.981	96.114
Konsultantske usluge	UNIQA Capital Markets GmbH, Wien	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	3.381	4.491
Konsultantske usluge	UNIQA Insurance Group AG, Wien	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	125.131	62.523
Neproizvodne usluge - edukacija	UNIQA Insurance Group AG, Wien	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	1.995	2.825
Troškovi održavanje servera i mreže	sTech doo, Beograd	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	116.275	24.125
Troškovi održavanje servera i mreže	UNIQA Neživotno osiguranje ado, Beograd	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	34.234	15.399
Troškovi licence IT	UNIQA IT Services	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	23.032	22.209
Troškovi licence IT	Raiffeisen Informatik Consulting GmbH	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	-	17.896
Troškovi provizije za zajam	UNIQA životno osiguranje ad, Podgorica	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	-	3.058
Troškovi kamate za zajam	UNIQA Insurance Group AG, Wien	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	35.006	18.238
Naknade zaposlenima	UNIQA Osterreich Versicherungen AG, Wien	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	9.091	8.867
Naknade zaposlenima	UNIQA životno osiguranje ad, Podgorica	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	6.000	6.000
Drugi rashodi	UNIQA Neživotno osiguranje ado, Beograd	Subjekat pod zajedničkom kontrolom	35.319	16.352
			<u>(919.190)</u>	<u>(1.146.283)</u>

28. POVEZANA LICA (nastavak)

28.2. Transakcije sa povezanim licima (nastavak)

b) Prenosi zajedničkih troškova

U skladu sa Protokolom o međusobnom preuzimanju i učešću u troškovima sa UNIQA životnog i UNIQA neživotnog osiguranja ad, izvršen je obračun i prenos pripadajućih troškova po principu proporcionalnog učešća, a odnose se na zajedničke troškove poslovanja, u neto iznosu od EUR 39.911 (2017: EUR 51.708).

BILANS STANJA u EUR	Naziv povezanog lica	2018	2017
Ostala potraživanja	UNIQA životno osiguranje ad, Podgorica	39.911	51.708
		<u>39.911</u>	<u>51.708</u>

BILANS USPJEHA u EUR	Naziv povezanog lica	2018	2017
Rashodi			
Prenos troškova sa UNIQA životnog osiguranja / uvećanje troškova	UNIQA životno osiguranje ad, Podgorica	39.911	58.596
Prenos troškova na UNIQA životno osiguranje / umanjeње troškova	UNIQA životno osiguranje ad, Podgorica	-	(6.889)
		<u>39.911</u>	<u>51.708</u>

Zaposleni, članovi upravnih i nadzornih tijela, direktori i ostali zaposleni ne koriste kredite odobrene od stane Društva, niti garancije u 2018. i 2017. godini, niti imaju vlasničke udjele u Društvu.

29. SUDSKI SPOROVI

Društvo na dan 31. decembar 2018. godine na rezervacijama za 101 sudski spor po osnovu odštetnih zahtjeva ima rezervisan iznos od EUR 468.746,00. Rukovodstvo smatra da, uzimajući u obzir iznose rezervisanih sredstava, ishod sporova u toku neće imati materijalno značajne negativne efekte na finansijsko stanje ili rezultate poslovanja Društva.

Protiv Društva se vodi i četiri radna spora od kojih je za dva izvjesno da će biti usvojen tužbeni zahtev, vrednost ovih sporova iznosi EUR 3.260,00. Društvo je izvršilo rezervaciju ovih iznosa. Osnovanost ostalih sporova još uvijek nije utvrđena, a i u slučaju da sud usvoji sporove, iznos je nematerijalan i rukovodstvo Društva smatra da rezervisanja po ovim sporovima nisu neophodna.

30. EKSTERNE KONTROLE

Agencija za nadzor osiguranja je je u periodu 22. decembar 2017 – 25. april 2018 sproveda ciljanu neposrednu kontrolu poslovanja Društva u dijelu analize proizvoda osiguranja korisnika kredita.

Zapisnik o predmetnoj kontroli je sačinjen dana 04.05.2018. godine.

Agencija je dana 01.08.2018. godine izdala dva rješenja: mjera nadzora i mjera upozorenja. Mjera upozorenja se odnosila na dužnost Društva da po zaključenju ugovora o osiguranju na knjigovodstvenoj poziciji obračunate bruto premije osiguranja evidentira ugovorenu premiju osiguranja koja pokriva čitav period trajanja osiguranja, dok se mjera nadzora odnosila na dužnost obustave dalje isplate provizija

30. EKSTERNE KONTROLE (nastavak)

zastupanja po osnovu ugovora o osiguranju zaključenih sa bankama kod kojih se banke pojavljuju istovremeno u svojstvu zastupnika, čijim je posredstvom došlo do zaključenja tog ugovora, i ugovarača osiguranja u predmetnom ugovoru.

Društvo je postupilo po naloženim mjerama.

Inspekcija rada je dana 03.12.2018. godine sprovela nenajavljenju neposrednu kontrolu. Inspektor je, koristeći metodu slučajnog uzorka, izvršio kontrolu personalnih dosijea zaposlenih, sa aspekta poštovanja propisa koji regulišu radne odnose.

Zapisnik o sprovedenoj kontroli je sačinjen na licu mjesta istog dana – 03.12.2018. godine

Poreska uprava je dana 28.12.2018. godine započela redovnu inspeksijsku kontrolu u Društvu. Kontrola do današnjeg dana još nije okončana. Kontrola je sveobuhvatna, i obuhvaćen je petogodišnji period – od posljednje redovne inspeksijske kontrole. Najveći dio poslovanja je prekontrolisan, tako da se ubrzo očekuje okončanje kontrole.

Društvo je od Poreske uprave 20.11.2018. godine dobilo dopis pod rednim brojem 20/11...08/15 da će se u poslovnim prostorijama Društva od 28.12.2018. izvršiti terenska kontrola pravilnosti obračunavanja, prijavljivanja i plaćanja poreza na premiju osiguranja, poreza na dobit i drugih poreza i doprinosa za period 01.01.2013. – 31.10.2018. Do dana objavljivanja finansijskih izvještaja kontrola nije završena.

31. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Događaji nakon dana bilansa su događaji koji su se desili nakon izvještajnog perioda, a prije datuma objavljivanja finansijskih izvještaja. Postoje dvije vrste događaja nakon dana bilansa:

- 1) Događaji koji pružaju dodatne informacije o uslovima koji su postojali na datum bilansa stanja i
- 2) Događaji koji pružaju nove informacije o uslovima koji nisu postojali na datum bilansa stanja.

U Društvu nisu zabilježeni događaji nakon dana bilansa

U Podgorici, 29.03.2019. godine

Potpisano u ime UNIQA neživotno osiguranje a.d. Podgorica:

Lice odgovorno za sastavljanje finansijskih
izvještaja

Nina Vukčević

Izvršni direktor

Nela Belević

AKCIONARSKO DRUŠTVO ZA OSIGURANJE
UNIQA NEŽIVOTNO OSIGURANJE AD, PODGORICA

Godišnji izvještaj menadžmenta
za 2018. godinu

Podgorica, april 2019. godine

SADRŽAJ

1. Kratak opis poslovne aktivnosti pravnog lica i organizaciona struktura Društva	3
2. Istituit prikaz razvoja, analize finansijskog položaja i rezultata poslovanja pravnog lica, uključujući finansijske i nefinansijske pokazatelje primjerene za određenu vrstu poslovne aktivnosti, kao i informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela	5
a) Tržište neživotnih osiguranja u Crnoj Gori	5
b) Rezultati poslovanja	7
Prihodi od bruto premije osiguranja	8
Troškovi sprovođenja osiguranja	9
Podaci o štetama	109
Margina solventnosti	10
Adekvatnost kapitala	11
Bruto tehničke rezerve	12
Likvidnost Društva	13
3. Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine	1514
4. Planirani budući razvoj	1515
5. Aktivnosti istraživanja i razvoja	1818
6. Informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udjela	1918
7. Postojanje poslovnih jedinica	1919
8. Podaci o finansijskim instrumentima koji se koriste ako su od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja i za utvrđivanje aktive, pasive, finansijskog stanja i dobiti ili gubitaka	1919
9. Informacije o ciljevima i metodama upravljanja finansijskim rizikom pravnog lica, uključujući politiku izbjegavanja ili smanjenja gubitaka za svaku veću vrstu najavljene transakcije za koju se koristi zaštita od rizika	2020
10. Informacije o izloženosti pravnog lica rizicima cijena, kreditnim rizicima, rizicima likvidnosti i rizicima novčanog toka	2121
11. Ciljevi i politike u upravljanju finansijskim rizicima, rizicima i neizvjesnostima poslovanja, zajedno sa politikom zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita	2323

U skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Sl. listu CG", br. 52/16 od 9. avgusta 2016), član 11 i član 14, Uniqa Neživotno osiguranje a.d. Podgorica objavljuje izvještaje za 2018. godinu:

Obaveza sastavljanja finansijskih iskaza, Godišnji izvještaj menadžmenta

Član 11.

1. Kratak opis poslovne aktivnosti pravnog lica i organizaciona struktura Društva

Akcionarsko društvo za osiguranje imovine i lica "UNIQA neživotno osiguranje", Podgorica (u daljem tekstu "Društvo") osnovali su "UNIQA International Beiteiligungs" Vienna i "UNIQA Versicherungs-Holding" GmbH Vienna zaključenjem ugovora o osnivanju akcionarskog društva za osiguranje dana 31. decembra 2007. godine.

Vlada Republike Crne Gore, Agencija za nadzor osiguranja, Rješenjem br. 09-5/08 od 24. aprila 2008. godine, izdala je Društvu dozvolu za rad. Društvo je registrovano u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici 28. maja 2008. godine pod registarskim brojem 4-0008733/001 kada je i zvanično počelo sa radom. PIB Društva je 02717557.

Osnovnu djelatnost Društva predstavljaju sve vrste neživotnog osiguranja u skladu sa Zakonom o osiguranju.

Sjedište Društva je u Podgorici, Bulevar Džordža Vašingtona 98/4.
Na dan 31.12.2018. godine, Društvo je imalo 203 zaposlenih.

Predmet poslovanja Društva čine sljedeća neživotna osiguranja:

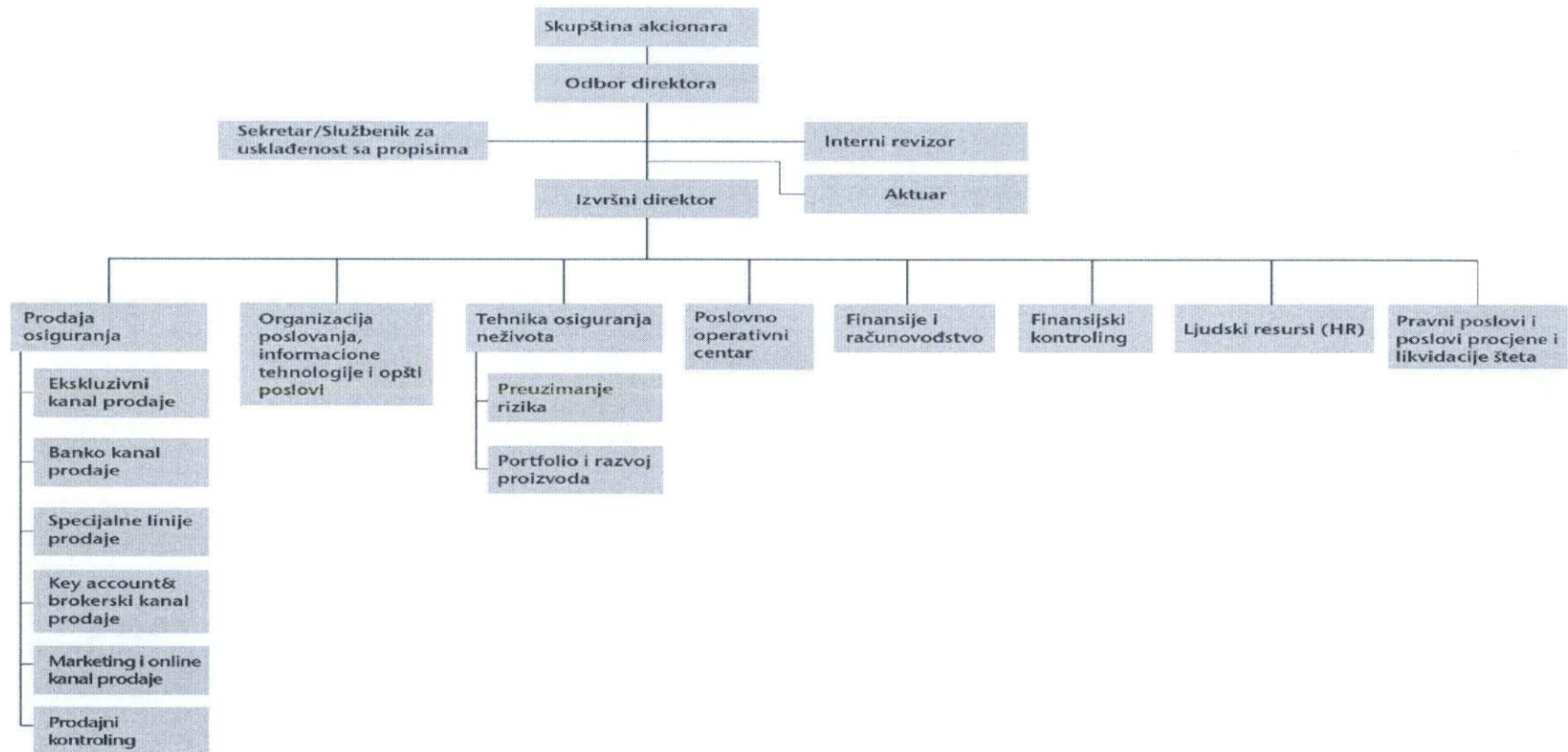
- 01 – Osiguranje od posljedica nezgode
- 02 – Dobrovoljno zdravstveno osiguranje
- 03 – Osiguranje motornih vozila
- 06 – Osiguranje plovnih objekata
- 07 – Osiguranje robe u prevozu
- 08 – Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti
- 09 – Ostala osiguranja imovine
- 10 – Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila
- 12 – Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata
- 13 – Osiguranje od opšte odgovornosti
- 14 – Osiguranje kredita
- 15 – Osiguranje jemstva
- 16 – Osiguranje finansijskih gubitaka
- 17 – Osiguranje troškova pravne zaštite
- 18 – Osiguranje pomoći na putu

Proizvodi su prilagođeni kako kanalima prodaje tako i ciljnoj grupi. Tokom 2018. godine Društvo je unapređivalo svoje proizvode kroz izmjenu i dopunu postojećih uslova i tarifa, a u cilju odgovora na potrebe tržišta kao i pojednostavljenja i uvođenja inovacija.

Društvo radi na inovacijama ne samo sa proizvodima već i sa uprošćavanjem procesa vezanih za samo poslovanje društva.

Organizaciona struktura Društva:

UNIQA neživotno osiguranje a.d.

2. Istinit prikaz razvoja, analize finansijskog položaja i rezultata poslovanja pravnog lica, uključujući finansijske i nefinansijske pokazatelje primjerene za određenu vrstu poslovne aktivnosti, kao i informacije o članovima upravnih i nadzornih tijela

a) Tržište neživotnih osiguranja u Crnoj Gori

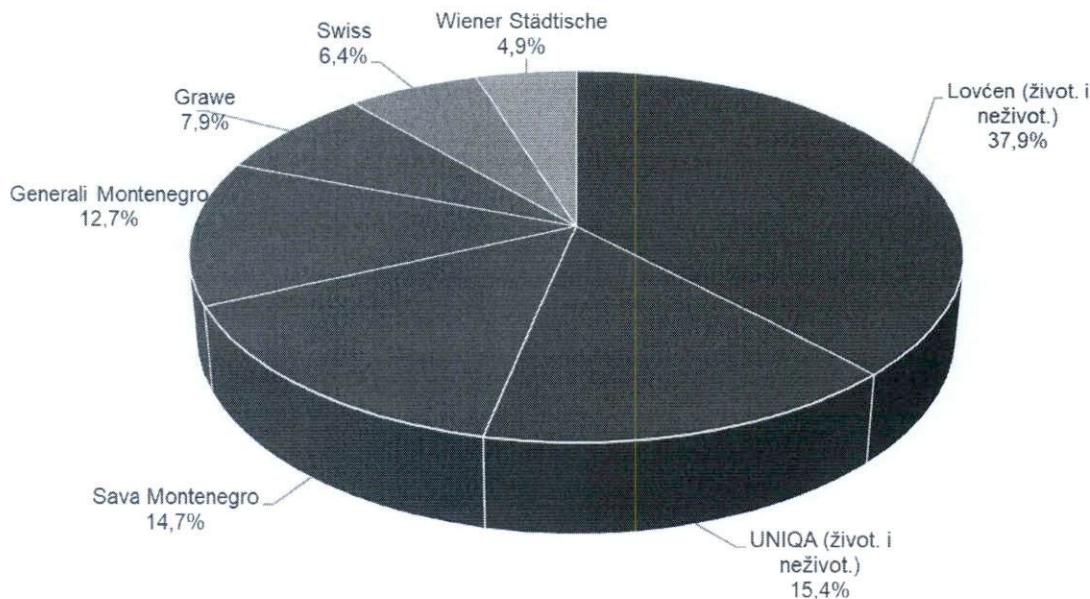
Prema preliminarnim podacima o ostvarenim rezultatima bruto premija osiguravajućih društava za 2018. godinu, koje je objavila Agencija za nadzor osiguranja, učešće UNIQA osiguranja (neživotno i životno osiguranje) u ukupnoj bruto premiji ostvarenoj na tržištu osiguranja u Crnoj Gori u 2018. godini iznosi 15,4% (15,1% u 2017. godini). Učešće premije neživotnih osiguranja UNIQA neživotnog osiguranja u ukupnoj bruto premiji neživotnih osiguranja ostvarenoj na tržištu osiguranja za isti period iznosi 16,0% (15,4% u 2017. godini), dok učešće premije UNIQA životnog osiguranja u ukupnoj premiji životnih osiguranja iznosi 12,5% (13,6% u 2017. godini).

U posmatranom periodu tri osiguravajuća društva (Lovćen osiguranje, UNIQA osiguranje i Sava Montenegro) ostvarila su najveći dio ukupne premije u Crnoj Gori, ukupno 68,0%.

Rang osiguravajućih društava po učešću u bruto fakturisanom premiji:

R.br.	Društvo za osiguranje	Bruto fakturisana premija 2018	Bruto fakturisana premija 2017	Promjena (%)	Učešće 2018 (%)	Učešće 2017 (%)
1	Lovćen (život. i neživot.)	32.880.893	31.265.239	5,2%	37,9%	38,2%
2	UNIQA (život. i neživot.)	13.370.077	12.308.488	8,6%	15,4%	15,1%
3	Sava Montenegro	12.804.286	12.354.736	3,6%	14,7%	15,1%
4	Generali Montenegro	11.058.600	10.852.894	1,9%	12,7%	13,3%
5	Grawe	6.897.599	6.976.380	-1,1%	7,9%	8,5%
6	Swiss	5.551.962	4.121.879	34,7%	6,4%	5,0%
7	Wiener Städtische	4.266.001	3.778.605	12,9%	4,9%	4,6%
8	Atlas	-	111.968	-100%	0,0%	0,1%
TOTAL		86.829.419	81.769.998	6,2%	100,0%	100,0%

Učešće društava u ukupnoj premiji tržišta osiguranja u 2018. godini:

UNIQA osiguranje (posmatrano kumulativno za rezultate neživotnog i životnog osiguranja) je u 2018. godini ostvarilo rast od 8,6% u odnosu na 2017. godinu.

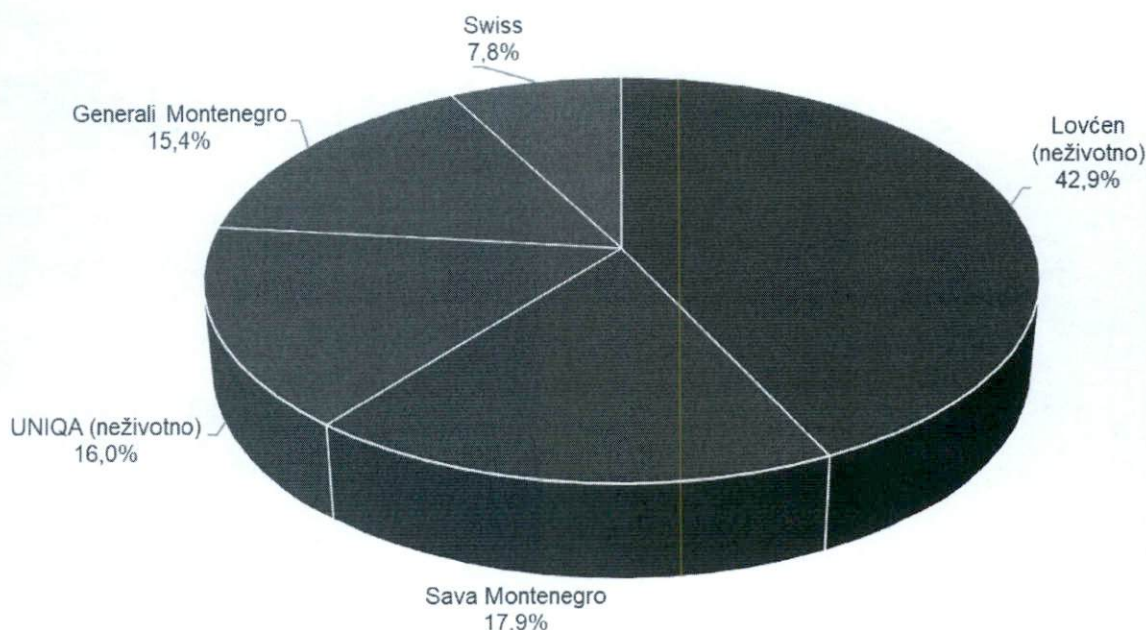
1.1. Tržište neživotnih osiguranja u Crnoj Gori

Učešće UNIQA neživotnog osiguranja u ukupnoj bruto premiji neživotnih osiguranja ostvarenoj na tržištu neživotnih osiguranja u 2018. godini iznosi 16,0% (rast od 0,65 procentualnih poena).

Rang osiguravajućih društava po učešću u bruto fakturiranoj premiji:

R.br.	Društvo za osiguranje	Bruto fakturirana premija 2018	Bruto fakturirana premija 2017	Promjena (%)	Učešće 2018 (%)	Učešće 2017 (%)
1	Lovćen (neživotno)	30.722.331	29.891.418	2,8%	42,9%	44,2%
2	Sava Montenegro	12.804.286	12.354.736	3,6%	17,9%	18,3%
3	UNIQA (neživotno)	11.464.985	10.385.780	10,4%	16,0%	15,4%
4	Generali Montenegro	11.058.600	10.852.894	1,9%	15,4%	16,1%
5	Swiss	5.551.962	4.121.879	34,7%	7,8%	6,1%
TOTAL		71.602.164	67.606.707	5,9%	100,0%	100,0%

Učešće društava u ukupnoj premiji tržišta neživotnih osiguranja u 2018. godini:

UNIQA neživotno osiguranje je u 2018. godini ostvarilo rast premije neživotnih osiguranja od 10,4% u odnosu na 2017. godinu.

Tržišni rast od 5,9% je ostvaren najviše kroz rast osiguranja od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila i osiguranja od posljedica nezgode, praćen rastom drugih vrsta osiguranja (osiguranje motornih vozila i zdravstveno osiguranje, osiguranje od opšte odgovornosti za štetu, itd.).

U nastavku je prikaz premije osiguranja po vrsti neživotnog osiguranja za 2018. godinu, kao i poređenje promjene u odnosu na 2017. godinu.

Vrsta osiguranja	Bruto fakturisana premija 2018	Bruto fakturisana premija 2017	Promjena (%)
Osiguranje od posljedica nezgode	10.737.117	9.812.569	9,4%
Zdravstveno osiguranje	2.382.827	1.848.355	28,9%
Osiguranje motornih vozila	6.322.805	5.584.292	13,2%
Osiguranje šinskih vozila	138.976	150.515	-7,7%
Osiguranje vazduhoplova	211.748	480.011	-55,9%
Osiguranje plovnih objekata	207.291	196.558	5,5%
Osiguranje robe u prevozu	415.131	461.177	-10,0%
Osiguranje imovine od požara i drugih opasnosti	3.120.593	3.405.683	-8,4%
Ostala osiguranja imovine	7.003.928	6.821.887	2,7%
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe motornih vozila	36.728.961	34.774.121	5,6%
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe vazduhoplova	544.813	700.400	-22,2%
Osiguranje od odgovornosti zbog upotrebe plovnih objekata	267.684	246.945	8,4%
Osiguranje od opšte odgovornosti za štetu	1.620.765	1.463.842	10,7%
Osiguranje kredita	559.909	399.437	40,2%
Osiguranje jemstva	59.708	22.613	164,0%
Osiguranje finansijskih gubitaka	263.830	202.218	30,5%
Osiguranje troškova pravne zaštite	9.412	13.944	-32,5%
Putno osiguranje	896.100	927.966	-3,4%
Druge vrste neživotnih osiguranja	110.566	94.173	17,4%
Total	71.602.164	67.606.707	5,9%

b) Rezultati poslovanja

Pregled ostvarenog rezultata

Društvo je za 2018. godinu iskazalo pozitivan poslovni rezultat poslovanja u iznosu od 66.726 EUR.

U EUR	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Poslovni prihodi	9.383.258	8.720.490
Finansijski rezultat od ulaganja, neto	316.240	242.478
Ukupni prihodi	9.699.498	8.962.967
Poslovni rashodi	(5.284.558)	(5.241.309)
Troškovi sprovođenja osiguranja	(4.348.214)	(3.700.355)
Ukupni rashodi	(9.632.773)	(8.941.664)
Rashodi na ime odloženog poreza	-	(16.533)
Neto dobit	66.726	4.770

U strukturi ukupnih prihoda učešće poslovnih prihoda je 96,74%. Obračunata bruto premija iznosi 11.464.985 EUR, dok premija predata u reosiguranje iznosi 2.381.535 EUR. Tokom 2018. godine, došlo je do povećanja rezervi za prenosne premije u ukupnom iznosu od 38.782 EUR usljed povećanja prenosne premije najvećim dijelom kod osiguranja od autoodgovornosti, nezgode i finansijskih gubitaka, kao i povećanje rezervi za prenosne premije za reosiguravajući deo u iznosu od 207.241 EUR. Neto prihodi od ostalih usluga u 2018. godini iznosili su 545.831 EUR.

U strukturi ukupnih rashoda učešće poslovnih rashoda je 54,86%. U okviru poslovnih rashoda najviše učestvuju neto rashodi naknada šteta u iznosu od 4.208.036 EUR, ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja iznose 1.251.253 EUR, dok je u toku godine došlo do neto smanjenja rezervisanih šteta u iznosu 272.763 EUR. Promena drugih tehničkih rezervisanja u 2018. godini iznosila je 98.032 EUR.

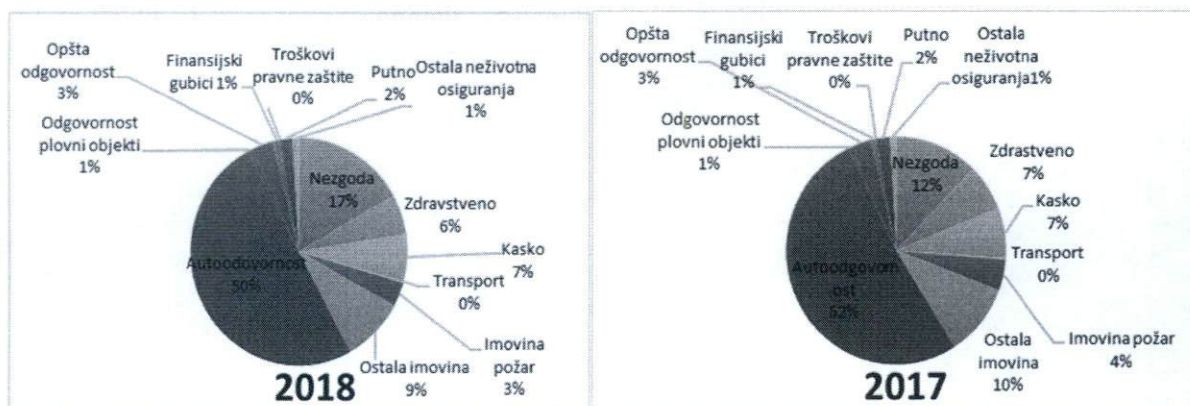
Ostvareni finansijski rezultat u 2018. godini iznosi 316.240 EUR. Prihodi od investiranja su ostvareni najvećim dijelom ulaganjem u državne kuponske obveznice koje su klasifikovane u hartije od vrijednosti koje se drže do dospijeca dok manjim dijelom kroz kratkoročne depozite kod poslovnih banaka.

Prihodi od bruto premije osiguranja

Pregled ostvarene bruto premije osiguranja u 2018. godini po vrstama osiguranja i u poređenju sa bruto premijom ostvarenom u 2017. godini:

Vrsta osiguranja	2018	2017	% promjene
01 Nezgoda	1.924.388	1.272.214	51,26%
02 Zdravstveno	652.743	686.874	-4,97%
03 Kasko	772.673	752.947	2,62%
07 Transport	19.860	16.378	21,26%
08 Imovina požar	396.147	452.603	-12,47%
09 Ostala imovina	1.064.514	1.078.650	-1,31%
10 Autoodgovornost	5.741.223	5.384.369	6,63%
12 Odgovornost plovni objekti	81.714	49.374	65,50%
13 Opšta odgovornost	366.558	310.633	18,00%
16 Finansijski gubici	116.788	76.280	53,10%
17 Troškovi pravne zaštite	887	1.017	-12,74%
18 Putno	216.923	210.268	3,16%
19 Ostala neživotna osiguranja	110.566	94.173	17,41%
Ukupno	11.464.985	10.385.780	10,39%

Ostvarena bruto premija u 2018. godini je za 10,39% veća u odnosu na 2017. godinu najvećim dijelom zbog rasta premije osiguranja nezgode, odgovornosti plovnih objekata i osiguranja finansijskih gubitaka. Najveći rast u apsolutnim iznosima je ostvaren u nezgodi i autoodgovornosti.

U strukturi ostvarene premije tokom 2018. godine dominira osiguranje od autoodgovornosti sa 50% učešća u ukupnom portfoliju, zatim nezgoda sa 17% i ostala imovina sa 9%.

Troškovi sprovođenja osiguranja

Društvo je tokom 2018. godine ostvarilo rast od 17,51% u troškovima sprovođenja osiguranja. Ukupnom povećanju u troškovima sprovođenja osiguranja doprinio je rast u troškovima pribave, troškovima uprave, kao i rast provizije reosiguranja s druge strane.

	2018	2017	% promjene
Troškovi pribave	3.941.772	3.486.187	13,07%
Troškovi uprave	1.054.514	809.008	30,35%
Troškovi sprovođenja osiguranja	4.996.286	4.295.195	16,32%
Provizija od reosiguranja	(648.073)	(594.840)	8,95%
Troškovi sprovođenja osiguranja umanjeni za proviziju reosiguravača	4.348.213	3.700.355	17,51%

Rast troškova pribave u odnosu na isti period prošle godine prati ukupni rast obima premije.

Povećanje troškova uprave u odnosu na isti period prethodne godine rezultat je ulaganja u razvoj i infrastrukturu s ciljem da se podrži rast obima premije i dalji rast kompanije i to:

- Ulaganja u poboljšanje IT infrastrukture i softvera sa namjerom povećanja bezdijednosti i stabilnosti sistema i povećanje produktivnosti u okviru organizacionih jedinica Društva s jedne strane,
- Dodatna ulaganja u podizanje nivoa znanja, vještina, poboljšanje kvaliteta izvještavanja i implementaciju međunarodnih standarda usljed sve većih zahtjeva koje iziskuju usklađivanje sa Solvency II regulativom i opštom regulativom iz domena GDPR, IDD, SPNFT-a i sl. s druge strane.

Podaci o štetama

Društvo je u posmatranom periodu imalo 10.646 prijavljenih šteta (sve štete sopstvenog portfelja), što sa 409 rezervisanih šteta iz prethodne godine (sve štete sopstvenog portfelja) daje ukupno 11.055 šteta. Od ovog broja je pozitivno rešeno 9.516 šteta, 1.151 šteta je odbijena, a 388 šteta je rezervisano. Od ukupnog broja rešenih šteta, 117 šteta je rešeno u sudskom postupku, dok je od ukupnog broja rezervisanih šteta, 101 šteta rezervisana u sudskom postupku. Stepenn ažurnosti u likvidaciji šteta je 96,49%, dok je stepenn ažurnosti u isplati šteta 100,00% (prema iznosu šteta), odnosno 100,00% (prema broju komada šteta).

U 2018. godine zabilježen je pad ukupno likvidiranih šteta od 4,18% u odnosu na 2017. godinu. Analizirajući po vrsti osiguranja, najveći pad zabilježen je u imovinskim osiguranjima (imovina požar i ostala imovina), dok je rast zabilježen u nezgodi, ostalim neživotnim osiguranjima i putnom osiguranju.

u EUR	2018	2017	% promjene
Nezgoda	862.296	584.341	47,57%
Zdravstveno	551.222	517.427	6,53%
Kasko	495.969	453.162	9,45%
Transport	13.723	-	-
Imovina požar	54.530	453.710	-87,98%
Ostala imovina	199.916	537.720	-62,82%
Autoodgovornost	2.495.602	2.381.054	4,81%
Opšta odgovornost	19.054	18.882	0,91%
Finansijski gubici	300	3.760	-92,02%
Putno	71.885	37.991	89,22%
Ostala neživotna osiguranja	24.675	10.013	146,43%
Ukupno	4.789.172	4.998.059	-4,18%

Bruto kvota šteta na 31.12.2018. godine na nivou ukupnog portfolija, obračunata kao procenat udjela bruto rashoda za štete u bruto zarađenoj premiji iznosi 42%, dok neto kvota šteta, nakon uticaja rezultata reosiguranja, iznosi 45%.

Margina solventnosti

Društvo je dužno da obračunava marginu solventnosti u skladu sa Pravilnikom o načinu obračuna margine solventnosti ("Sl. list CG", br. 14/13) i da u svom poslovanju obezbijedi da margina solventnosti uvijek bude u visini koju je utvrdio regulatorni organ.

Obračun margine solventnosti na dan 31.12.2018. godine:

1. Margina solventnosti izračunata po osnovu premije	1.682.044
2. Margina solventnosti izračunata po metodi prosječnih rashoda za štete	1.048.128
3. Margina solventnosti za obračunski period (veća od iznosa 1.i 2.)	1.682.044
4. Margina solventnosti na 31.12.2017.	2.250.000
5. Rezerve za štete u samopridržaju na kraju tekuće 2018. godine	3.826.948
6. Rezerve za štete u samopridržaju na kraju prethodne 2017.godine	4.099.711

7. Količnik 5./6. (ne smije biti veći od 1)	0,93
8. Margina solventnosti na 31.12.2018. (4.*7.)	2.100.302

Adekvatnost kapitala

Obračun adekvatnosti kapitala dat je u sljedećem pregledu:

u EUR	2018	2017
Akcijski kapital	8.695.000	8.695.000
Akumulirani gubitak	(4.797.546)	(4.802.316)
Dobit/gubitak tekuće godine	66.726	4.770
	3.964.180	3.897.454
Nematerijalna imovina	(1.911)	(4.272)
I OSNOVNI KAPITAL	3.962.269	3.893.182
II DOPUNSKI KAPITAL	-	-
III GARANTNI KAPITAL (I+II)	3.962.269	3.893.182
IV STAVKE ODBITKA	-	-
V KAPITAL (I+II-IV)	3.962.269	3.893.182

Na osnovu člana 92 Zakona o osiguranju, kapital Društva iznosi EUR 3.962.269 i veći je od margine solventnosti (koja za period 31.12.2018. iznosi EUR 2.100.302), što je u skladu sa članom 98 Zakona o osiguranju.

Garantni kapital Društva obračunat u skladu sa članom 98a stav 1 Zakona o osiguranju, iznosi EUR 3.962.269 i veći je od 1/3 margine solventnosti, što je u skladu sa članom 98a stav 2 Zakona.

Garantni kapital veći je od akcijskog kapitala na osnovu člana 21 i člana 201a (EUR 3.000.000), što je u skladu sa članom 98a stav 3 Zakona.

Na dan 31.12.2018. godine, Društvo ispunjava uslove adekvatnosti kapitala zahtijevane članom 98 i 98a Zakona o osiguranju.

Društvo raspolaže dovoljnom visinom kapitala da pokrije iskazani gubitak u poslovanju iz ranijih godina i iz tekućeg obračunskog perioda. Visina kapitala je dovoljna sa aspekta obezbjeđenja sigurnosti i stabilnosti poslovanja.

Bruto tehničke rezerve

Struktura bruto tehničkih rezervi na dan 31.12.2018. godine data je u sljedećem prikazu:

Vrsta osiguranja	Prenosna premija	Ukupno rezervisane štete	Rezerve za neistekle rizike	Ukupno tehničke rezerve
01 Nezgoda	742.142,06	400.069,73	4.593,34	1.146.805,13
02 Zdravstveno	212.287,38	84.391,71	53.568,52	350.247,61
03 Kasko	396.242,57	109.317,36	1.689,25	507.249,18
04 Šinska vozila	0,00	0,00	0,00	0,00
05 Vazduhoplovi	0,00	0,00	0,00	0,00
06 Plovni objekti	0,00	0,00	0,00	0,00
07 Transport	622,52	5.152,24	2.762,99	8.537,75
08 Imovina požar	651.663,95	123.205,66	0,00	774.869,61
09 Ostala imovina	840.580,21	116.412,15	9.073,71	966.066,07
10 Auto odgovornost	2.732.225,98	3.520.157,47	0,00	6.252.383,45
11 Odgovornost vazduhoplovi	0,00	0,00	0,00	0,00
12 Odgovornost plovni objekti	38.444,11	0,00	0,00	38.444,11
13 Opšta odgovornost	193.927,58	133.387,05	0,00	327.314,63
14 Krediti	0,00	0,00	0,00	0,00
15 Jemstvo	0,00	0,00	0,00	0,00
16 Finansijski gubici	84.448,88	5.554,36	0,00	90.003,24
17 Troškovi pravne zaštite	232,11	0,00	0,00	232,11
18 Pomoć na putu	26.706,98	23.110,36	24.506,50	74.323,84
19 Ostala neživotna osiguranja	60.190,15	5.891,15	1.837,92	67.919,22
UKUPNO	5.979.714,48	4.526.649,22	98.032,24	10.604.395,94

Struktura deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi

Na dan 31.12.2018. godine sredstva bruto tehničkih rezervi uložena su u sljedeće oblike aktive:

Naziv aktive	Iznos u EUR	Udio (u %)
--------------	-------------	------------

Depoziti kod banaka	1.709.146,43	16,12%
Obveznice i druge dužničke HOV koje su izdate od strane države CG / dio	6.784.077,17	63,97%
Udio reosiguravača u bruto tehničkim rezervama	2.111.172,34	19,91%
UKUPNO:	10.604.395,94	100,00%

Ukupne tehničke rezerve se najvećim dijelom pokrivaju iz ulaganja u državne obveznice (63,97%), dok se ostatak bruto tehničkih rezervi pokriva iz depozita (16,12%) i udjela reosiguravača u bruto tehničkim rezervama (19,91%).

Struktura depozita po pojedinim bankama data je u sljedećoj tabeli:

Naziv banke	Iznos u EUR	Udio %
Hipotekarna banka	100.000,00	0,94%
Addiko Banka	500.000,00	4,72%
Societe General banka ad Podgorica	369.145,43	3,48%
Erste banka ad Podgorica	300.000,00	2,83%
Komercijalna banka ad Budva	430.000,00	4,05%
Nova Banka	10.001,00	0,09%
UKUPNO:	1.709.146,43	16,12%

U skladu sa članom 93. Zakona o osiguranju, Društvo sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine ima pokriće sredstva tehničkih rezervi oblicima imovine propisane članom 90 Zakona o osiguranju i Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi društva za osiguranje („Sl.list CG“, br. 62/18).

Likvidnost Društva

Pokazatelj likvidnosti Društva utvrđen na osnovu odnosa vrijednosti likvidnih sredstava i obaveza Društva u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja i praćenja likvidnosti društva za osiguranje, odnosno društava za reosiguranje („Sl. List Crne Gore“, br. 22/14 od 16.05.2014.) i na dan 31.12.2018. godine je iznosio 2,46 (na dan 31.12.2017.: 3,96) što pokazuje da je Društvo likvidno.

U EUR	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
Likvidna sredstva	2.213.376	2.574.472
Gotovinska sredstva na računima	50.586	188.234
Depoziti po viđenju, depoziti s rokom dospijeca od 14 dana	1.709.146	1.898.797
Realno očekivani prilivi u narednih 14 dana po osnovu premija, imajući u vidu prosječan dnevni priliv u posljednjih godinu dana	453.644	487.441
Obaveze	898.151	620.933
Kratkoročne obaveze iz neposrednih poslova osiguranja	60.686	61.201
Kratkoročne obaveze za premije iz saosiguranja i reosiguranja	233.514	336.979

Kratkoročne obaveze iz finansiranja	-	-
Kratkoročne obaveze prema zaposlenima	2.031	159
Druge kratkoročne obaveze	68.168	35.210
iz poslova osiguranja i druge kratkoročne obaveze		
Ostale obaveze	177.466	105.170
Obaveze i svi drugi odloženi izdaci		
koji nijesu iskazani kao obaveza u bilansu stanja,		
ali za koje je izvjesno da će nastupiti u roku od 14 dana	356.286	82.214
od dana za koji se obračunava pokazatelj likvidnosti-		
Pokazatelj likvidnosti	2,46	4,14

c) Organi upravljanja

Organe upravljanja čine Izvršni direktor i Odbor direktora u sljedećem sastavu:

Odbor direktora: Siniša Nišić – predsjednik
Olivera Bohm – član
Emil Džudžević – član

Izvršni direktor: Nela Belević

Članovi izvršnog i nadzornog odbora ne poseduju akcije društva.

Akcionari

U EUR	31.12.2018		31.12.2017	
	Vrijednost	% učešća	Vrijednost	% učešća
Uniqa International Beteiligungs GMBH, Austrija	8.672.500	99,74	8.672.500	99,74
Uniqa Versicherungen AG, Austrija	22.500	0,26	22.500	0,26
Ukupno	8.695.000	100,00	8.695.000	100,00

Podaci o akcijama

CFI kod:	ESVUFR
CFI opis:	obične akcije, svaka akcija jedan glas, prenos vlasništva nije ograničen, u potpunosti otplaćeno, glase na ime
ISIN:	MEUNIQRA1PG3
Nominalna vrijednost (u EUR):	100,0000
Ukupna količina:	86.950

3. Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

U toku 2018. godine Društvo nije imalo ulaganja u cilju zaštite životne sredine.

4. Planirani budući razvoj

Od ulaska na tržište osiguranja UNIQA neživotno osiguranje ad je imala multikanalnu strategiju prodaje, usmjerenu prije svega na razvoj koncepta i modela prodaje proizvoda osiguranja za građanstvo i mala i srednja preduzeća.

Tokom godina uvođeni su kako novi kanale prodaje (bankarski kanal prodaje) tako i novi koncepti prodaje u digitalizaciji i alternativnim kanalima prodaje. Pored toga, uz razvoj kanala prodaje i digitalizacije, UNIQA je istovremeno razvijala nove proizvode i nove načine komunikacije sa klijentima a sve u cilju zadovoljavanja različitih potreba klijenata i podizanja nivoa usluge i servisa na tržištu.

Kao rezultat dosadašnjih aktivnosti i promjena UNIQA i u narednim periodima ima planove razvoja kako kanala prodaje tako i proizvoda i zaposlenih.

Strateški i dugoročni cilj UNIQA neživotnog osiguranja jeste pozicioniranje na tržištu kao jednog od vodećih društava za osiguranje iz oblasti proizvoda banko osiguranja, putnog zdravstvenog osiguranja i osiguranja malih i srednjih preduzeća.

S tim u vezi u narednim segmentima je opisan program razvoja premije osiguranja i kanala prodaje u cilju snažnijeg pozicioniranja društva za osiguranje u P&C segmentu.

1. Obavezno osiguranje u saobraćaju

- a. Smanjenje udjela premije obaveznog osiguranja autoodgovornosti;
- b. Skoro nepromijenjeni udio premije kasko osiguranja iz razloga povećane frekvencije šteta sa jedne strane i očekivanja klijenata sa aspekta cijene i pokrivača sa druge strane;
- c. Blag rast osiguranja plovni objekata i graničnog osiguranja po godinama putem standardnih kanala prodaje.

2. Imovina i Nezgoda

- a. Povećanje udjela premije P&C segmenta (imovina, nezgoda, teške bolesti, putno zdravstveno osiguranje) u periodu od 5 godina što ima za posljedicu značajno poboljšanje rezultata u segmentima pokrivenosti režijskog dodatka;
- b. Posebni segmenti koji će biti obuhvaćeni u strateškom smislu su:
 - i. Razvoj bankoosiguranja u segmentima osiguranja gotovinskih kredita;

- ii. Razvoj prodaje putnog osiguranja putem posebnih web platformi;
- iii. Razvoj prodaje imovinskog osiguranja putem SME programa osiguranja koji je primarno namijenjen malim i srednjim preduzećima.

3. Zdravstveno osiguranje

- a. Povećanje premije zdravstvenih osiguranja. Strateški pristup u prodaji osiguranja ovog segmenta je sljedeći:
 - i. Razvoj prodaje UNIQA Montenegro Holiday kartice putem hotelskih kanala prodaje;
 - ii. Razvojem digitalne platforme za kupovinu obaveznog osiguranja stranih državljana na radu u Crnoj Gori za korporativne klijente.

4. SME, razvoj programa za mala i srednja preduzeća

Cilj programa je:

- Povećanje učešća UNIQA SME klijenata sa trenutnih 13,7% na 18% u SME segmentu;
- Povećanje bruto fakturisane premije za 500.000 EUR;
- Povećanje broja vrsta ugovorenih osiguranja kod postojećih klijenata „Cross selling“.

5. Prodajna kampanja za osiguranje domaćinstva

Povećanje premije imovinskih osiguranja za fizička lica a koja se odnosi na osiguranje kuća i stanova je podržana kroz prodajne kampanje, nagradna takmičenja zaposlenih saradnika prodaje i adaptaciju proizvoda sa ciljem kvalitetnijeg obima zaštite i pokrivanja u slučajevima nastanka osiguranog slučaja za klijenta.

6. Korporativni segment poslovanja

- a. Učestvovanje na javnim tenderima sa ciljem uvećanja premije osiguranja u segmentima za koje je Društvo, internim analizama, ustanovilo da se radi o klijentima sa prilično dobrim tehničkim rezultatima;
- b. Povećanje aktivnosti u hotelskoj industriji i pripremanje posebnih programa osiguranja za navedeni segment;
- c. U korporativnom segmentu osiguranja Društvo planira blago smanjenje aktivnosti kod kasko osiguranja kao i nepromijenjen trend u dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju;
- d. Razvoj bankarskog kanala prodaje biće usmjeren na povećanje palete povezanih proizvoda banke i osiguranja sa ciljem što veće penetracije bankarskih proizvoda sa proizvodima osiguranja.

7. Digitalni servisi i online

Društvo kontinuirano radi na optimizaciji poslovnih procesa u cilju povećanja produktivnosti u svim organizacionim jedinicama Društva. Cilj optimizacije je uspostavljanje i održavanje jednostavnih i efikasnih procesa koji su okrenuti ka klijentima, kao i uspostavljanje organizacione strukture sa jasno i transparentno definisanim obavezama i odgovornostima u ključnim procesima Društva.

Uzimajući u obzir trendove online poslovanja u Evropi a koji imaju samo jedan smjer, rast, pozicioniranje društva u narednim godinama u ovom segmentu će zasigurno doprinijeti nižim troškovima distribucije osiguranja i nižim troškovima internog sprovođenja. Tome će značajno

da doprinose i dostupnost interneta u svakom trenutku putem SMART telefona. Prema podacima Svjetske banke, digitalna ekonomija raste 10 – 25% godišnje, dakle čak 5 – 7 puta više u odnosu na ostatak privrede Evropske Unije.

Uz promjene u procesima i optimizaciji istih Društvo planira i promjenu ili adaptaciju proizvoda koji se mogu kupiti putem digitalnih kanala prodaje. S tim u vezi planirane su adaptacije proizvoda sa ciljem da omoguće sljedeće performanse:

- Jednostavnu kupovinu što omogućava značajno niže troškove distribucije osiguranja i manju zavisnost od prodajnog partnera;
- Jednostavnu procjenu rizika koja treba da omogući niže troškove poslovanja back-office-a u dijelu preuzimanja rizika i reosiguranja.

Payment modeli koji treba da budu adaptibilni klijentu sa ciljem da klijent sam putem interneta može otkazati plaćanje osiguranje što omogućava niže troškove back-office-a u dijelu alokacije premije i kontrole plaćanja.

8. Dalji razvoj bankarskog kanala prodaje

Dosadašnji intenzivni razvoj bankarskog kanala prodaje putem banaka koje su zastupnici u osiguranju u narednom periodu takođe će biti jedan od ključnih faktora generisanja rasta premije Društva sa jedne strane i povećanja pokrivača režije Društva, posebno uzimajući u obzir udio režijskog dodatka u bankarskim proizvodima osiguranja.

Uz razvoj proizvoda osiguranja koji se ekskluzivno mogu kupiti samo na prodajnim mjestima u bankama razvijaju se i nove tehnike prodaje proizvoda kao i modeli upravljanja i mjerenja performansi zaposlenih u bankama.

Društvo planira u narednom periodu povećanje udjela premije bankarskog kanala u neživotnoj kompaniji sa trenutnih 9,70% zaključno sa 2018 godinom na 11,76% i to mahom prodajom proizvoda za osiguranje gotovinskih kredita i proizvodima za osiguranja od nezgode.

U periodu koji slijedi Društvo takođe planira implementaciju novog softverskog rješenja koje će da omogući bolju kontrolu ugovaranja proizvoda sa jedne strane, dok će sa druge strane omogućiti efikasniju realizaciju i veći obuhvat u prodaji.

Značajni aspekt koji će od 2019, kao i u svim narednim godinama da bude jeste fokus na jednostavnim proizvodima koji ne zahtijevaju poseban tretman u dijelu preuzimanja rizika što u projektovanom obimu poslovanja značajno utiče na ostale troškove administracije i zarada.

9. Povećana produktivnost i efikasnost saradnika u prodaji

Povećanje produktivnosti saradnika u prodaji osiguranja će se odvijati kroz sljedeće faze:

- Razvoj digitalne platforme za praćenje rada saradnika prodaje na dnevnom, nedeljnom i mjesečnom nivou shodno postavljenim KPI parametrima;
- Razvoj digitalnih platformi, online modula za obračun premije povezanih sa S-Core sistemom Društva u cilju bržeg i tačnijeg kreiranje informativne kalkulacije;

- Razvoj digitalnih underwriting platformi za prodaju programa imovinskih osiguranja za mala i srednja preduzeća.

5. Aktivnosti istraživanja i razvoja

a) Istraživanje tržišta

Društvo se aktivno bavi istraživanjem i monitoringom lokalnog tržišta i evropskih trendova u cilju unapređenja postojećih i razvoja novih proizvoda a u cilju prilagođavanja svojih proizvoda zahtevima tržišta kao i praćenje drugih makroekonomskih pokazatelja koji utiču na poslovanje.

S obzirom da je Društvo dio UNIQA grupacije koja posluje na 14 različitih tržišta dijeljenjem "know-how" između ćerki kompanija omogućava se donošenje inovacija na tržište osiguranja Crne Gore.

Metodama anketiranja klijenata (internih i eksternih), mystery shoppinga, godišnje proaktivno Društvo ispituje nivo zadovoljstva svojih klijenata i unapređuje svoje procese, proizvode i usluge na osnovu rezultata.

b) Ulaganje u obrazovanje zaposlenih

Društvo je od samog početka poslovanja u Crnoj Gori orijentisano na razvoj zaposlenih. Zadovoljstvo nam je da smo zaposlenima na svim nivoima omogućili različite edukacije i da konstantno radimo na sistemskom unaprjeđenju u pogledu edukacije unutar kompanije. Ponosni smo na međusektorsku saradnju i timsku atmosferu.

Zaposleni koji se bave edukacijom i razvojem ljudskih resursa iskustvom i posvećenošću prenose, ne samo znanja i vještine neophodne za nesmetano obavljanje posla, već i osnovne vrijednosti naše kompanije kako bi se novozaposleni lakše uklopili u organizaciju i izgradili kao profesionalci.

Uvedena je E-learning platforma za edukaciju zaposlenih u prodajnim kanalima u kojima se nalaze različite teme za učenje i testiranje.

Društvo se bavi edukacijom ne samo zaposlenih u prodaji osiguranja već značajnu edukaciju posvećuje i edukaciji zaposlenih u administraciji i poboljšanju njihovih poslovnih vještina. Za zaposlene organizujemo veliki broj internih obuka i eksternih edukacija u cilju unaprjeđenja vještina koje se mogu koristiti u poslovne svrhe.

Ključni alat nam je edukacija, kojom unaprjeđujemo status kompetencija koje su grupni standard i potreba zaposlenih na svim pozicijama.

Kontinuirano praćenje performansi omogućilo nam je da putem interne rotacije promoviramo one

zaposlene koji su osim dobrih rezultata pokazali proaktivnoast, inovativnost i otvorenost za dalje učenje.

6. Informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udjela

Društvo nije kupovalo udjele i otkupljivalo sopstvene akcije u toku 2018. godine.

7. Postojanje poslovnih jedinica

Društvo ne poseduje nezavisne poslovne jedinice.

U sastavu Društva, kao njegovi organizacioni dijelovi, funkcionišu 13 poslovnica na teritoriji Crne Gore i to u: Podgorici, Nikšiću, Beranama, Bijelom Polju, Pljevljima, Rožajama, Herceg Novom, Kotoru, Tivtu, Baru, Budvi i Ulcinju.

8. Podaci o finansijskim instrumentima koji se koriste ako su od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja i za utvrđivanje aktive, pasive, finansijskog stanja i dobiti ili gubitaka

Bilansna aktiva na kraju 2018. godine iznosi 16.909.818 EUR. U strukturi aktivi najveći dio se odnosi na finansijske plasmane 62%, dok je strukturi pasive najveći udio tehničkih rezervisanja 63%.

U EUR	31.12.2017	%
Stalna sredstva	144.245	0,85%
Odložena poreska sredstva	65.693	0,39%
Finansijski plasmani	10.562.940	62,47%
Gotovina	50.586	0,30%
Potraživanja	1.671.477	9,88%
Udio reosiguravača u tehničkim rezervama	2.111.172	12,48%
Razgraničeni troškovi pribave	1.900.576	11,24%
Ostala aktiva	403.128	2,38%
AKTIVA	16.909.818	100,00%
Kapital	3.964.180	23,44%
Rezervisanja	10.604.396	62,71%
Ostala pasiva	2.341.243	13,85%
PASIVA	16.909.818	100,00%

Finansijski plasmani (investicioni portfolio Društva) sastoji se od dugoročnih ulaganja u državne obveznice i kratkoročnih plasmana u depozite. Cilj ulaganja je dugoročno obezbeđenje likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti Društva, izmirenje budućih obaveza, kao i disperzija rizika. Dugoročna ulaganja predstavljaju ulaganja u državne kuponske obveznice koje su klasifikovane u hartije od vrijednosti koje se drže do dospeljeća, dok depoziti uloženi kod banaka u zemlji oročeni najviše do

godine dana.

Društvo je dužno da ulaže sredstva tehničkih rezervi u oblike imovine propisane Zakonom o osiguranju i Pravilnikom o ograničenjima deponovanju i ulaganja sredstava tehničkih rezervi i sredstava kapitala društva za osiguranje. Struktura ulaganja je usklađena sa Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi društva za osiguranje („Sl. list CG“, br. 62/18), što je prikazano u tački 2., u dijelu Struktura deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi.

9. Informacije o ciljevima i metodama upravljanja finansijskim rizikom pravnog lica, uključujući politiku izbjegavanja ili smanjenja gubitaka za svaku veću vrstu najavljene transakcije za koju se koristi zaštita od rizika

Zbog specifične djelatnosti osiguranja, osnovne oblasti upravljanja rizicima u Društvu su:

- Rizici osiguranja
- Rizik solventnosti
- Rizik investiranja
- Finansijski rizici (tržišni rizik, kreditni rizik, rizik likvidnosti)
- Operativni rizici

U okviru rizika osiguranja, najznačajniji rizici su premijski rizik (adekvatno formirane cijene) i rizik neadekvatnog formiranih rezervisanja (za preuzete obaveze iz osiguranja). Upravljanje rizikom osiguranja vrši se redukcijom objektivnog rizika različitim metodama: definisanjem limita za preuzimanje rizika, preventivom, selekcijom osiguranika prema rizičnosti, uvođenjem franšize pri osiguranju i slično, i metodom transfera rizika kroz reosiguranje.

Rizikom solventnosti Društvo upravlja obezbeđenjem odgovarajuće adekvatnosti kapitala, što je utvrđeno regulatornim zahtevima i internim aktima. Adekvatnost kapitala prema domaćim propisima je utvrđena po principima koncepta Solventnost I, što se odnosi na zahtevanu marginu solventnosti i garantni kapital, odnosno garantnu rezervu (raspoloživa margina solventnosti). Cilj Društva je da obezbijedi da je zahtijevana margina solventnosti, odnosno garantna rezerva u svakom momentu iznad propisanog nivoa što obezbjeđuje sigurnost poslovanja. Metode koje se pri tome koriste jesu kontinuirano praćenje pokazatelja solventnosti i ukoliko se uoči pad vrijednosti pokazatelja ispod zahtijevanog nivoa, eskaliranje u skladu sa internim procedurama.

Rizikom investiranja Društvo upravlja rukovodeći se stabilnim i predvidljivim prinosima kako bi obezbijedilo sigurnost ulaganja. U cilju upravljanja rizikom investiranja, Društvo se strateški opredijelilo za dvokomponentni investicioni portfolio: ulaganja u državne obveznice i depozite banaka. Struktura ulaganja u pogledu ročnosti i diversifikacije u prvom redu definisana je zakonskom regulativom, dok Društvo dodatno definiše limite u udjele pojedinih ulaganja internim smjernicama za ulaganje.

U svom poslovanju Društvo je izloženo finansijskim rizicima koji predstavljaju verovatnoću nastanka negativnih efekata na poslovni i finansijski položaj Društva. Finansijski rizici uključuju tržišni rizik (rizik promene deviznog kursa, kamatni rizik i rizik promene cena), kreditni rizik i rizik likvidnosti. Finansijski rizici se sagledavaju na vremenskoj osnovi i prevashodno se izbegavaju smanjenjem izloženosti Društva ovim rizicima. Društvo ne koristi izvedene finansijske instrumente ili ostale oblike hedžinga protiv ovih rizika zbog nerazvijenosti finansijskog tržišta u kojem Društvo posluje.

Operativni rizici definisani su kao rizici od gubitka zbog neadekvatnih i neuspjelih internih procesa ili zbog gubitaka izazvanih od strane sistema, ljudskih resursa ili eksternih događaja. Operativni rizici

uključuju zakonski rizik, a posebno se razmatra strateški i reputacioni rizik. Društvo se najvećim dijelom suprotstavlja ovim rizicima putem efikasnog sistema internih kontrola.

10. Informacije o izloženosti pravnog lica rizicima cijena, kreditnim rizicima, rizicima likvidnosti i rizicima novčanog toka

a) Izloženost cjenovnom riziku

Cjenovni rizik je rizik da će se vrijednost finansijskog instrumenta mijenjati kao rezultat promjena tržišnih cijena.

Rizik promjene cijena Društvo izbjegava odlučujući se za ulaganja koja se drže do dospijeca, pri čemu uticaj promjene tržišnih cijena nema značajan uticaja na finansijski položaj Društva. Društvo upravlja kreditnim rizikom tako što radi diversifikaciju ulaganja u depozite kod prvoklasnih banaka i u državne obveznice. Time je rizik naplate sveden na najmanju moguću mjeru a sve u skladu sa poslovnom konzervativnom politikom ulaganja sredstava Društva.

Obzirom da su finansijski plasmani, hartije od vrijednosti koji Društvo ima u portfoliju klasifikovane kao ulaganja koja se drže do dospijeca i vode po knjigovodstvenoj vrijednosti, na datum izvještavanja Društvo nema plasmana koji se vode po fer vrijednosti za koje bi promjena tržišnih cijena imala materijalan značaj na finansijski položaj Društva.

31. decembar 2018.	Ulaganja koja se drže do dospijeca		Krediti i potraživanja		Ukupno	
	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost	Knjigov. vrijednost	Fer vrijednost
Kuponske državne obveznice	8.796.406	9.013.969	-	-	8.796.406	9.013.969
Potraživanja od banaka - depoziti	-	-	1.709.146	1.709.146	1.709.146	1.709.146
Ukupno	8.796.406	9.013.969	1.709.146	1.709.146	10.505.552	10.723.115

b) Izloženost kreditnom riziku

Kreditni rizik se definiše kao neposobnost dužnika u izmirenju dospjelog potraživanja. Društvo upravlja ovim rizikom redovnim pregledima i analizama od strane rukovodstva i redovnim sastancima s ciljem praćenja razvoja kreditnog rizika. Kontinuirano se prati naplativost potraživanja i vrše odgovarajuće ispravke potraživanja u skladu sa internim aktima.

Tabelarni prikaz izloženosti kreditnom riziku:

U EUR	Potraživanja	Plasmani	Hartije od vrijednosti
-------	--------------	----------	------------------------

Potraživanja za premiju	1.548.500	-	-
Ostala potraživanja	906.796	-	-
Finansijski plasmani	-	1.709.146	8.796.405
Ispravka vrijednosti	(783.819)	-	-
Neto knjigovodstvena vrijednost	1.671.477	1.709.146	8.796.405

Plasmani se odnose na ulaganja u depozite kod banaka u Crnoj Gori. Ulaganja u hartije od vrijednosti predstavljaju ulaganja u obveznice izdate od strane Ministarstva finansija Vlade Crne Gore sa fiksnim kamatnim stopama.

Maksimalna izloženost kreditnom riziku:

	2018
Dužničke hartije od vrijednosti – ulaganja koja se drže do dospelja	8.796.406
Potraživanja od banaka	1.709.146
Učešće reosiguravača u prenosnoj premiji i rezervisanim štetama	2.111.172
Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	1.671.478
Gotovina	50.586
Ukupno	14.338.788

c) Izloženost riziku likvidnosti i novčanog toka

U cilju adekvatnog upravljanja rizikom likvidnosti, Društvo razmatra stanje gotovinskih računa i depozita na dnevnom nivou, prilikom čega se utvrđuju kritični dani za likvidnost, odnosno dani kada će doći do značajnog odliva sredstava, na osnovu čega se donose odluke o korišćenju sredstava.

Likvidnost Društva utvrđuje se i prati na osnovu novčanih tokova i pokazatelja likvidnosti. Ugovori o deponovanju sredstava imaju klauzulu o prijevremenom vraćanju u slučaju potrebe za likvidnim sredstvima usljed neočekivano većih odliva.

Racio likvidnosti Društva, utvrđen na osnovu odnosa vrijednosti likvidnih sredstava i obaveza Društva u skladu sa Pravilnikom o načinu utvrđivanja i praćenja likvidnosti društva za osiguranje („Sl. List Crne Gore“, br. 22/14 od 16.05.2014.) je 2,46, što pokazuje da je Društvo likvidno.

Sljedeća tabela predstavlja strukturu dospelja sredstava i obaveza Društva posebno da dan 31. decembra 2018. godine:

Na dan 31.12.2018.

U EUR	do 1 godine	od 1 do 3 godine	od 3 do 5 godina	preko 5 godina	ukupno
Finansijska imovina					
Ulaganja koja se drže do dospelja - kuponске državne obveznice	2.347.967	5.745.582	702.857		8.796.405
Potraživanja od banaka- depoziti	1.709.146				1.709.146
Potraživanja po osnovu premije	1.047.058	26.684	20.792	1.151	1.095.685
Ostala potraživanja	575.792				575.792
Gotovina	50.586				50.586
Ukupna finansijska imovina	5.730.549	5.772.266	723.649	1.151	12.227.615

Finansijske obaveze

Obaveze iz finansiranja	(1.000.000)	(1.000.000)
Ostale obaveze	(541.865)	(541.865)
Obračunati troškovi	(713.137)	(713.137)
Ukupne finansijske obaveze	(2.255.002)	(2.255.002)

Na dan 31.12.2018.godine Društvo je obezbijedilo adekvatan nivo kapitala što je izraženo pokazateljima adekvatnosti u okviru tačke 2. Rezultat poslovanja. Struktura finansijskih plasmana je takođe prikazana u okviru tačke 2. Rezultat poslovanja.

11. Ciljevi i politike u upravljanju finansijskim rizicima, rizicima i neizvjesnostima poslovanja, zajedno sa politikom zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita

Budući da je izloženo riziku kroz ugovore o osiguranju i da se na strani pasive u najvećem procentu javljaju obavezna tehnička rezervisanja za preuzete obaveze iz ugovora o osiguranju, Društvo nastoji da obezbijedi sigurnost u izmirenju budućih obaveza i profitabilnost Društva kroz aktivno upravljanje imovinom Društva.

Rizik osiguranja se odnosi na neizvjesnost poslova osiguranja. Najznačajnije komponente rizika osiguranja su premijski rizik i rizik neadekvatnih rezervisanja osiguranja. Oni se odnose na adekvatnost premijskih tarifa i adekvatnost rezervisanja u odnosu na obaveze iz osiguranja i kapitalnu osnovu.

Premijski rizik je prisutan u trenutku izdavanja polise prije nego što se dogodi osigurani slučaj. Postoji rizik da će troškovi i štete koji će nastati biti veći od primljenih premija. Rizik rezervisanja predstavlja rizik da je apsolutni nivo tehničkih rezervi pogrešno procijenjen ili da će stvarne štete varirati oko statističke srednje vrijednosti.

Društvo upravlja rizikom osiguranja kroz limite preuzimanja rizika, procedure odobravanja transakcija koje uključuju nove proizvode ili koje prelaze zadane limite, tarifiranje, dizajn proizvoda, selekcijom osiguranika prema rizičnosti, uvođenjem franšize pri osiguranju, kao i metodama transfera rizika kroz ugovore o reosiguranju.

Strategija preuzimanja rizika teži različitosti koja će osigurati uravnotežen portfolio i temelji se na velikom portfoliju sličnih rizika tokom više godina što smanjuje varijabilnost rezultata. Društvo reosigurava dio rizika koje pribavlja kako bi kontrolisalo izloženost gubicima i zaštitilo kapitalnu osnovu. Društvo kupuje kombinaciju proporcionalnih i neproporcionalnih ugovora o reosiguranju kako bi smanjilo neto izloženost.

Interna akta koje je Društvo usvojilo za upravljanje rizicima osiguranja su: Smjernice za preuzimanje rizika u UNIQA neživotnom osiguranju, Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračuna prenosnih premija, Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračuna tehničkih rezervi za rezervisane štete, Pravilnik o postupku za likvidaciju šteta i Pravilnik o reosiguranju za UNIQA neživotno osiguranje.

Izloženost različitim finansijskim rizicima Društvo izbjegava i/ili svodi na minimum odlučujući se za konzervativnu politiku ulaganja, što je opisano u prethodnim tačkama. Plasmani slobodnih novčanih sredstva su prije svega definisani Pravilnikom o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi

društva za osiguranje („Sl. list CG“, br. 62/18), a Društvo je razvilo i svoje interne akte: Pravilnik o uslovima i načinu deponovanja i ulaganja sredstava Društva i Smjernice za ulaganje sredstava koje se ažuriraju na godišnjoj osnovi.

Društvo je formiralo Komitet za rizike koji predstavlja nezavisnu, kontrolnu i savjetodavnu funkciju, koja podržava Izvršnog direktora u postupku kontrole i praćenja “rizičnog profila” Društva u kratkoročnom i dugoročnom pogledu, kao i u postupku definisanja i usaglašavanja okvira za upravljanje rizicima sa zakonskom regulativom, kao i sa standardima UNIQA Grupe.

Komitet za rizike prati ispunjavanje ciljanih vrijednosti rizika definisanih Procedurom za identifikaciju, mjerenje i praćenje rizika kojimaje društvo izloženo u poslovanju, kao i okvirom za upravljanje rizicima UNIQA Grupe, sa ciljem dugoročnog obezbjeđenja ispunjenosti uslova u vezi sa adekvatnošću kapitala Društva.

Komitet za rizike pored kvantitativnih pitanja, raspravlja i o kvalitativnim pitanjima sa aspekta ključnih strateških, operativnih, pravnih i drugih značajnih rizika kojima Društvo može biti izloženo u svom poslovanju, status sistema internih kontrola operativnim rizicima i promjenama zakonskog okruženja sa aspekta uticaja na Društvo, kao i o drugim pitanjima značajnim za poslovanje Društva.

U Podgorici, 29.03.2019. godine

UNIQA neživotno osiguranje ad Podgorica

Izvršni direktor

Nela Belević